

FELÂK VE
NÂS SÛRELERİ
TEFSİR

İsmail Dinçer

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / 5
FELÂK SÛRESİ / 11
NÂS SÛRESİ / 67
EÛZU-ALLAH'A SİĞİNMAK / 112
ALLAH'I DOST EDİNMEK / 133
SON DEĞERLENDİRME / 146

ÖNSÖZ

Allah'a sığınmak...
O'nu kendimizde bulmak...
O'na şahit olmak...
O'na teslimiyet içinde olmak...
Bebegin annesine sarıldığı gibi O'na sarılmak...
Bebegin annesini hissettiği gibi O'nu hissetmek...
Bebegin anne sevgisiyle anneye sarıldığı gibi O'nun sevgisine sarılmak...
O'nun aşkıyla aşklanmak, O'nun aşkıyla O'na sığınmak...
Her varlığa aşkla bakmak...
Aşkın ulvîyetiyle donanmak, her varlıkta O'na nazar etmek...
Her an O'nunla irtibat içinde olmak...
O'na tevekkül içinde olmak...
Her an O'na secde içinde olmak...
Eûzu makamıyla müşerref olmak...
O makamın şuuruyla yaşamak...
Nedir Eûzu sırrı?
Nedir Rabbe sığınmak?
Nedir Allah'a sığınmak?
Nedir Rahmâna sığınmak?
Sığınmanın ana gayesi nedir?
Bu kitabımızda Eûzu makamının ne olduğunu anlamaya gayret göstereceğiz.
Eûzu ve secde makamlarının arasındaki bağı anlamaya çalışacağız.

Felâk ve Nâs Sûrelerinden gelen ilâhî mesajı anlamaya gayret göstereceğiz.

Toplumda, Felâk ve Nâs Sûrelerinin Arapça olarak devamlı okunması tavsiye edilir.

Ama bu sûrelerin mânâsına erişilmesi için değil, kişinin başına gelecek her türlü felâketten korunması için okunması tavsiye edilir.

Toplumda insanların birbirine etkisi her zaman görülür.

“Bu sûreleri okuyun, sevabı büyüktür, her türlü felâketten korur” diye aktarılan bu bilgileri, âdetâ Allah’ın emri sayarak kabul ediyoruz.

Yüzyıllardır böyle aktarılan şeylerin aslı var mı yok mu diye pek araştırmıyoruz.

Toplum olarak mânâsına erişme duygusundan çok kendi çıkarımız üzere dine sığınıyoruz, Allah’a sığınıyoruz.

Bir sûrenin Arapçası okunarak felâketlerden korunmak mümkün müdür?

Bir sûreyi okumaktaki maksat, mânâsına ermek olmalıdır.

Mânâsına ermek, ilmi ve edebi olarak hayatımıza geçir-
mek olmalıdır.

Mânâsına eremediğimiz şeyi okumak, sadece kelimelerin lafzında kalmaktır.

Bakara Sûresi 50: “Entum tenzurûn-sizler anlamak için bakın.”

Bakara Sûresi 121: “Ellezîne âteynâhumul kitâbe yetlûnehu hakka tilâvetihî ulâike yuminûne bihî ve men yekfur bihî fe ulâike humul hâsirûn.”

Ellezine âteynâ hum : O kimseler, verdik, sunduk, onlar,
kendileri,

El kitâbe : Kitâb, varlık kitâbı, ilmi değerler taşıyan,

Yetlûne hu : Anlayarak okuma, okuyup takip edip
ulaşmak,

Hakk	: Hak, gerçek, hakikat, doğru olan,
Tilâvet hî	: Okuyup temizlenme, ilave etmeden okuma,
Ulâike yuminûn bihî	: İşte onlar, iman eden, inanan, ona,
Ve men yekfur bihî	: Kim, hakikatleri örtmek, kabul etmemek, ona,
Fe ulâike hum el hâsirûn	: İşte onlar, kaybeden, başarısız olan, hüsran,

Meâli: “Onlara sunduğumuz kitâbı okusunlar, anlasınlar, hakikatine ulaşınsınlar. İşte onlar iman ehli olsunlar. Hakikatleri görmezden gelen kimseler ise, işte onlar kaybedenlerdir.”

İsrâ Sûresi 14: “İkra kitâbek kefâ bi nefsiyel yevme aleyke hasîbâ.”

İkra kitâbe ke	: Oku, anla, araştıır, kitâb, senin, kendi vücûd kitâbın,
Kefâ bi nefsike	: Kâfi, yeterli, senin nefsine, kendini,
El yevme aleyke hâsibâ	: Vakit, an, gün, sana, kendinde, hesap, araştırma, anlama,

Meâli: Oku, kendini tanımak için kendi vücûd kitâbın sana yeter. Her an kendindeki niteliklerin sahibini anlama içinde ol.”

İşte insan, Kur’ân’da da belirtildiği gibi, öncelikle kendi mânâsına ermelidir.

Kendini anlamak için kendi yaratılışını düşünmelidir.

Kur’ân’da bizlere sunulan öğüt, öncelikle varlık kitâbını anlamak için, varoluşun hakikatine ermek için, her zaman tefekkür içinde olmalıyız.

Varlığa bakışımız, idrakî yönden olmalıdır.

Varlığa bu cihetle, hakikatlere ermek için bakmalıyız.

Canlı kitâb olan kendi bedenimizi ve varlığını anlamak için okumalıyız.

Sonra da kitap olarak basılan eserleri de anlamak için okumalıyız.

Yoksa Kur'ân'ı anlamadan okumak doğru değildir.

Kur'ân insanlığa; okusunlar, anlasınlar, hakikatine erişsinler ve yaşantılarına geçirsinler diye sunulmuştur.

Arapçasını oku sevap bekle diye sunulmamıştır.

Felâk ve Nâs Sûrelerini, "Allah'a sığınmak için okuyun" tavsiyeleri toplumda hep duyulur.

Arapçası okunarak Allah'a sığınılır mı?

Allah sığınmak ne demektir?

Allah'ı layıkıyla anlamadan O'na sığınılır mı?

Eûzu ne demektir?

İnanç gruplarında hep, Felâk ve Nas Sûrelerini sıkıntılı durumlarda, başa gelecek kazalardan, başa gelecek belalardan, hastalıktan, kötü insanların şerrinden, nazarlardan korunmak için okuyun tavsiyesi vardır.

Her gün bu sûreleri okuyan, korunur, hastalanmaz, başına gelecek felâketten korunur diye anlatılır.

Toplumda hep şöyle anlatılır.

Bu sûreleri okuyanlara;

Cinler dokunmaz.

Şeytan okuyandan uzaklaşır.

Koruyucu özelliği vardır.

Şifa verici özelliği vardır.

Beladan korunulur.

Hastalıktan kurtulunur.

Malınız artar, bereketiniz artar.

Başa gelecek felâketler engellenir.

Felâk ve Nâs surelerini okuyanlara nice sevaplar gelir diye aktarılan bilgileri iyi analiz etmek gerekir.

Bu konuda nakledilen rivâyetlerin ardını iyi anlamak gerekir.

Bu konuda nakledilen bilgilerden bazıları şöyledir.

Felâk ve Nâs Sûreleri, Kur'ân'ı Kerim'in üçte birine denk gelen değerler içerir.

Koruyucu özelliği vardır.

Şifa verici özelliği vardır.

Yatmadan önce ve her namazdan sonra okunması sevaptır.

Felâk ve Nas Sûreleri ile ilgili Hazreti Muhammed'den aktarıldığı iddia edilen bilgilerden bazıları şöyledir.

Alttaki bölüm alıntıdır.

Hazreti Âişe'den rivâyet edilen bir hadise göre Resûl-i Ekrem rahatsızlık ânında ve gece yatağına gireceği sırada İhlâs, Felâk ve Nâs sûrelerini okuyup avuçlarına üfler ve elleriyle bütün vücûdunu sıvazlardı (Buhârî, "Fezâ'ilü'l-Kur'ân", 14; Ebû Dâvûd, "Edeb", 98; Tirmizî, "Da'avât", 21).

Ukbe b. Âmir'den gelen bir rivâyette de Hazreti Muhammed'in kendisine şöyle dediği belirtilmiştir: "Ey Ukbe! Sen 'Kul eûzü bi-rabbî'l-Felâk' sûresini oku; zira Allah'a bu sûreden daha sevimli gelen ve daha belîğ olan hiçbir sûre okuyamazsın; mümkün oldukça onu oku" (Müsned, IV, 149, 155: sûrenin fazileti hakkındaki diğer rivâyetler için bk. İbn Kesîr, VIII, 550-553; Süyûtî, ed-Dürrü'l-menşûr, VIII, 684-688; Şevkânî, V, 518-519). Bazı tefsirlerde yer alan (meselâ bk. Zemahşerî, IV, 657; Beyzâvî, II, 629) ve muavvizeteyni okuyan kimsenin sanki Allah'ın indirdiği bütün kitapları okumuş gibi olacağını ifade eden hadisin mevzû olduğu kabul edilmiştir. (İbnü'l-Cevzî, el-Mevzû'ât, I, 239-241; Zerkeşî, I, 432).

Ukbe b. Âmir'e şöyle buyurmuştur:

"Görmedin mi? Bu gece benzeri asla görülmemiş âyetler indirildi: Kul eûzü bi-rabbî'l-felâk ve kul eûzü bi-rabbî'n-nâs." (Müslim, "Müsâfirîn", 264)

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûrelerinin devamlı olarak ve düzenli bir şekilde okunması kişileri ve konutları olası doğal felâketlerin zararlarından da koruyacaktır.

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûrelerinin özellikle gece ve karanlıktan korkanların okuması tavsiye edilmektedir.

Aynı şekilde ebeveynler de bu duaları küçük çocukları için her gün okumalıdır.

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûrelerinin birlikte okunması ve buna düzenli olarak devam edilmesi evdeki huzursuz ortamın giderilmesinde de faydalı olacaktır.

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûrelerinin bir mekânda her gün okunması o mekanın da korumaya alınmasına vesile olacaktır.

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûrelerinin birlikte okunması görülen görülmeyen her türlü kötülüğe karşı koruma kalkını sağlayan adeta bir zırh gibi görev ifa edecektir.

Âyetel Kürsi, Felâk ve Nâs Sûreleri bilhassa yolculuk esnasında da bol bol okunması tavsiye edilen dualardandır.

Bu sûrelerin birlikte okunmasının fazileti çoktur.

İnsanın beden ve rûh sağlığına zarar verecek şeylerin şerinden Allah'a sığınmayı öğütlemektir. (Alıntının sonu)

İşte bu kitabımızda, Felâk ve Nâs Sûrelerinden bizlere sunulan ilâhi mesajları yakalamaya çalışacağız.

Eksiğimiz elbette olacaktır.

Samimi bir duyguyla kelime kelime inceleyip, sunulan sûrelerden gelen mesajları anlamaya gayret edeceğiz.

Hatamız eksiğimiz olursa affola.

Rabbimiz gönlümüze yardım etsin.

Rabbimiz idrâkimizi açsın.

Rabbimiz hakikatleri layıkıyla anlamamızı nasip etsin.

Rabbimiz Eûzu makamının ve secde makamının rûhaniyetine ermeyi nasip etsin.

Rabbimiz kendi şahsi kimliğimizden çıkıp, O'nun kimliğiyle yaşamayı nasip etsin.

İsmail Dinçer

FELÂK SÛRESİ

1-

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

Kul eûzu bi rabbil felâk

Kul eûzu : Anlat, de, açıkla, sığınmak, yönelmek, yardım istemek, güvenilen yere,

Bi Rabbi : Rabbi, vücûdlandıran, beden sahibi, efendi,

El Felâk : Yarılıp çıkan her şey, sabah, doğuş, bütün mahlûkat,

Meâli 1: "Bütün mahlûkatın sahibine sığınmayı anlat."

Meâli 2: "Açığa çıkan her şeyi bedenlendirene dayanmayı anlat."

Meâli 3: "Varlığı şekillendirene yönelmeyi anlat."

Meâli 4: "Görünen görünmeyen her şeyin Rabbini tanımayı anlat."

Meâli 5: "Her şey bir özden geldi, her şeyin Rabbi olan Allah her şeyi şekillendirdi, işte sığınılacak olan O'dur."

Meâli 6: "Bir rahîmiyetten gelen, şekillenen her şey, Rabbinin tecellisidir, işte sığınılacak olan O'dur."

Meâli 7: "Kabuğunu yarıp ortaya çıkan her şey, yaratılışın sırrıdır, Rabbin sırrıdır, işte anlaşılması gereken O'dur, sığınılacak olan O'dur."

Bu bölümde geçen, Eûzu, Rab, Felâk kelimelerini inceleyelim.

Eûzu kelimesini çok iyi anlamalıyız.

Eûzu ve secde makamının ne olduğunu çok iyi idrâk etmeliyiz.

Eûzu kendi şahsi kimliğini terk edip, Allah'ın kimliğine rabita olmaktadır.

Allah ile her an rabita içinde olduğunu anlamaktır.

Eûzu, sığınmak diye çevrilse de sığınmanın ne olduğunu çok iyi düşünmeliyiz.

Sığınmaktan maksat, kendi çıkarları için, kendini korumak için Allah'a sığınmak mıdır?

Yoksa Allah'ı tanımak, O'na şahit olmak, layıkıyla O'nu tanımak için, O'na sığınmak mıdır?

Sığınmaktan maksat, tüm varlığın sahibine midir?

Yoksa kendi benlik alanına mıdır?

Her kişi, "ben neye sığınıyorum?" diye kendine sormalıdır.

Kendini muhasebe etmeli, duygu ve düşüncelerini analiz etmelidir.

İnsan, öncelikle hangi duygu ve düşüncelerine sığındığını anlamalıdır.

Sığındığım duygu ve düşüncelerim bana nasıl kapılar açıyor?

Sığındığım yer beni ne hâle getiriyor?

Beni rahmâni alana mı eriştiriyor?

Yoksa şeytani alana mı sürüklüyor?

Şeytani alana esir mi ediyor?

Yoksa Allah'a tevekkül içinde mi bırakıyor?

İşte sığınma duygusu çok iyi anlaşılmalıdır.

Bebek 9 ay boyunca annenin râhmine sığınır.

9 ay boyunca adım adım hücre hücre anneyi tanır, anneden bedenlenir.

Bu sığınma rahîmi bir sığınmadır.

Rahîmin içinde, anneyi vesile kılarak, Allah'ın rûhundan bedenlenmedir.

Bebeğin anne rahmîndeki sığınmasında, varoluş vardır, bedenlenme vardır.

İşte bu bedenlenme, yaratılış hakikatinin sırrıdır.

İnsanın Allah'a sığınması, O'nu tanımak için olmalıdır.

Allah'ın varlığı nasıl halk ettiğini anlama olmalıdır.

Kendi çıkarı için Allah'a sığınmak, kişinin kendini koruma içgüdüsüdür.

İnsanoğlu acizdir, elbette kendi sıkıntılarında Allah'a sığınmak, ona büyük bir sabır getirecektir, rahatlık getirecektir.

Bu bölümde geçen Eûzu; sığınmak, dayanmak, anlamak için yaklaşmak, korunmak için temas kurmak, irtibat kurmak, iletişim içinde olmak, birlik içinde olduğunu anlamak gibi anlamlara gelir.

Allah'ı sığınmaktan maksat, O'na ârif olmak içindir.

O'na teslimiyet içinde olmak içindir.

İnsan rahîm ve rahmân boyutlarına sığınmanın ne olduğunu düşünmelidir.

Kur'ân'da Meryem Sûresinde, Meryem'in Rahmân'a sığınması bildirilir.

Meryem Sûresi 18: "Kâlet innî eûzu bir rahmânî minke in kunte tekıyyâ."

Meâli: "Meryem gelene dedi ki: Ben senden, her yeri nûruyla sarana sığınırım, eğer sen de fenalardan sakınan biriyisen öyle ol."

Meryem'in, rahmâna olana sığınması neydi?

Takva sahibi olmak neydi?

Takva makamına nasıl erişilirdi?

Hakk'tan gelen doğuşa kapı açan sırlar neydi?

Her yeri nûruyla saran, rahîm olan, rahmân olan neydi?

Meryem'e gelen, beşerî bir varlık mıydı?

Gönlüne doğan rahmânî bir ışıık mıydı?

O rahmânî ışıık, İsâ olarak doğacak olan mıydı?

Meryem, bâkirlik boyutu idi, tertemiz olan gönül boyutu idi.

Gönlü tertemiz olana, sırlar bir bir gelecek idi.

Bâkirlik; bâkirelik, kirlenmemişliktir.

Her çocuk tertemiz doğar.

Yâni bâkir bir şekilde doğar.

Lâkin daha sonra aile ya da toplum tarafından, kibir, gurur, yargılama, hor görme, kendini yüce görme gibi duygularla kirlenmeye başlar.

Ve Allah’a sığınmayı değil, kendi inanç alanına sığınmayı öğrenir.

İşte Rahmân’a sığınmak, heryeri tecellileri ile saran Allah’a sığınmaktır.

İşte “Eûzu bi El Rahmân” Allah’ın rahmâniyet boyutunun ne olduğunu bilmek ve Allah’a rahmâniyet boyutundan sığınmaktır.

Rahmân; rahîm boyutunun Halkiyete çıkışıdır, vücûd boyutu, tecelliler boyutu, Halk boyutudur.

Rahmân sırrı; rahîm’de ne varsa, zaman dilimi içinde bir bir açığa çıkar, süzülüp açığa çıkan her varlıkta, rahîmde Allah’a ait olan hakikatler açığa çıkarak, kendini gösterir.

Yâni tohum rahîm ise, tohumdan açığa çıkan ağaç boyutu rahmân boyutudur.

Rahmân boyutunda, tohumun özünde ne varsa ağaçta tüm işaretleri ile o vardır.

Rahîm boyutundan açığa çıkanlar, rahmân boyutunda kendini gösterir.

Takva, kendine varlık isnat etmekten sakınmaktır.

Allah’ın ûlviyetinin yanında ben de varım demekten sakınmaktır.

Kibirden, gururdan uzak durmaktır.

Allah’a ortak koşmaktan sakınmaktır.

Takva, bütün günahlardan uzak durmaktır, sakınmaktır.

Aklımızdaki bâtil bilgilerden sakınmak, temizlenmektir.
Kötülük içeren hislerden, düşüncelerden sakınmaktır.
Tüm fena hallerden sakınmaktır.
Fitnelikten, fesatlıktan, gıybetten sakınmaktır.
Birileri hakkında dedikodu yapıp çekiştirmekten sakınmaktır.

Zarar vermekten, yakıp yıkmaktan sakınmaktır.
Kötü düşünmekten, kötü söylemekten sakınmaktır.
Takva sahibi, Rahmâna sığınma makamında durur.
Rahmân, her yeri nûruyla saran Allah'tır.
Rahîm olan O'dur, Rahmân olan O'dur.
Meryem'in "in kunte tekıyyâ-sen de takva sahibi isen" uyarısı, takva sahibi olmamızı bildirir.

İşte Meryem Sûresinde geçen Eûzu bir Rahmân"; âlemlerin Rabbi olan Allah'ın rahmân boyutuna sığınmaktır.

O'na teslimiyet içinde olmaktır.

A'râf Sûresi 96: "Ve ittekav le fetahnâ aleyhim berekâtin min el semâi ve el ardı."

Meâli: "Takva ehli, her şeyin bizden açığa çıktığını, yerlerin ve göklerin sıfatlarımızla donatıldığını bilir."

İşte Rahmânî alan, Allah'ın sıfatları alanıdır.

Rahmâna sığınmak her yeri sıfatlarıyla kuşatan Allah'a sığınmaktır.

Yâni sıfatlarda, sıfatların sahibine sığınmaktır.

İşte Rahmân'a sığınmak Meryem makamının sırrıdır.

Aklı gönlü tertemiz olan, yâni bakirelik makamına eren, Rahmâna sığınmanın sırrına erecektir.

İnsan bakirelik makamına ermelidir.

İnsan aklını gönlünü kirleten her şeyden arınmalıdır.

İnsan; gururdan, kibirden, öfkeden, zulümden vazgeçmeli, Rahmân olana sığınmalıdır.

“Eûzu billahi mineşşeytanirracim” toplumda hepimizin kullandığı bir lafızdır.

Anlamı ise; şeytani bilgiler, duygular, düşünceler ve eylemlerden uzak durmak, Allah’a sığınmaktır.

Allah’a sığınmak O’na şahit olmak için O’na yönelmektir.

İnsan tanımadığı bir şeye sığınabilir mi?

İnsan tanımadığı bir yere sığınabilir mi?

Doktor olmadan Tıp ilmine sığınma olabilir mi?

Doktor olmadan bir hastalık tanınabilir mi?

Teshis ve tedavi gerçekleştirilir mi?

Tıp öğrencisinin Tıp ilmine sığınması, Tıp ilmini tanımasına kapılar açacaktır.

İşte Allah’a sığınmadaki gaye, Allah’ı tanımak O’na ârif olmaktır.

İnsan kendini gözden geçirmeli.

Duygu ve düşüncelerinin neye dayandığını anlamalıdır.

Her insan kendine sormalı.

Ben neye sığınyorum?

Sığınma amacım nedir?

Ben şeytani duygu ve düşüncelere mi sığınyorum?

Yoksa rahmâni duygu ve düşüncelere mi sığınyorum?

Kişi Allah’a sığınyorum diye kendi şeytanına sığınyor olabilir mi?

Kişi Allah’a sığınyorum diye kendi çıkarlarına zulmüne sığınyor olabilir mi?

İnsan, şeytanın ne olduğunu bilmezse, ondan uzak durmanın ne olduğunu da bilemeyecektir.

İnsan, kendindeki şeytanı iyi tanımalı ve onu kendi aklından ve gönlünden taşlamalıdır, yâni uzaklaştırmalıdır.

Şeytan ve iblis arasında ince bir fark vardır.

Şeytan, iblisten doğar.

Şeytan nedir?

İblis nedir?

Bunlar çok iyi bilinmelidir.

İblis, libas, elbise, dış elbise, sûret, varlığın toprak ciheti, gibi anlamlara gelir.

İblis; dış elbisede, sûrette, toprak boyutunda kalan demektir.

Yâni varlığa baktığında, varlığın dış yüzünde kalan, içyüzündeki mânâyâ ulaşamayan demektir.

Yâni teni görüp cânı göremeyen demektir.

Yâni eşya boyutunda kalan, eşyanın hakikatini göremeyen demektir.

Tüm sûret vücûdlarını tutan Allah'tır.

Eğer biz, sûretleri görüp sûretleri tutan sûreti göremezsek, yâni toprağı görüp, toprağın ardında olanı göremezsek, yâni teni görüp cânı göremezsek, iblislik hâli bizde açığa çıkar.

İşte iblis; varlığın dış elbise yâni varlığın toprak boyutunda kalan demektir.

Bizden istenen sûretleri tutan gücü anlamak ve secde sırrına ermektir.

İblis boyutuna düşen, kendini varlıktan koparacaktır.

Kendini farklı görecektir.

Kendine üstünlük payesi verecektir.

Kur'ân'da bu çok güzel tarif edilir.

Sâd Sûresi 76: "Ene hayrun minhu-ben ondan hayırlıyım."

İşte her kim kendini yaratılan herhangi bir varlıktan herhangi bir kimseden üstün görüyorsa...

"Ben ondan hayırlıyım, ben ondan üstünüm, ben ondan değerliyim" diyorsa, o kişi iblis durumuna düşmüştür.

Ve o kişinin artık düşeceği durum şeytanlaşmaktır.

Kişi böyle duygularla şeytanlaşır.

Ve çevresine kötülük yapmaya başlar.

Benim inancım, benim ibadetim, benim ibadethanem onlardan daha üstün, diyenler kendi gibi olmayanları dışladı, hor gördü.

İnsan, yaratılan herhangi bir varlıktan daha üstün, daha yüce olabilir mi?

Bir kişinin inancı diğerinden daha yüce olabilir mi?

Hepimiz aynı Allah'ın yarattığı kullar değil miyiz?

Yunus Emre'miz ne güzel söylemiş.

"Sen kendine ne sanırsan ayrığa da onu san"

"Yetmiş iki millete Hakk nazarıyla bak."

Evet, iblis hep böyle zannetti, böyle düşündü, böyle söyledi.

İblis; "Ben ondan hayırlıyım" dedi.

"Halakte hu min tîn-O bir toprak" dedi.

Bu âyeti çok iyi tefekkür etmeliyiz.

Varlığın toprak boyutunda kalmamalı, onun aslının ne olduğunu görebilmeliyiz.

Sâd Sûresi 76: "Kâle ene hayrun minhu halaktenî min nârin ve halaktehu min tîn."

Kâle ene hayrun min hu : Dedi, ben hayırlıyım, üstün, ondan,
onu, bunu,

Halakte nî : Yarattın, halk ettin, var ettin, ben,

Min nârin : Ateş, yakan şey, ışık, aydınlık,

Ve halakte hu : Onu yarattın,

Min tîn : Tin, öz, çamur, kil, sûret, toprak,

Meâli: "Sûretlerde kalan; benlik içinde kalır, yakıp yıkıcı hâllerinden dolayı yaratılışı anlayamaz, kendini diğer yaratılanlardan daha hayırlı görür ve o yaratılanları bir sûret görür ve sûretini göremez."

İşte âyette belirtildiği gibi, iblisleşmenin yolu toprak boyutunda kalıp özü görememektir.

Kendini hayırlı sanıp, başkasına hor bakmaktır.

Kendini değerli görüp başkasına değersiz diye bakmaktır.
Her kim, kendini yaratılan herhangi bir varlıktan ya da bir insandan daha hayırlı görüyorsa, o kişi büyük bir kibrin içine düşmüştür.

Kendini diğer bir kimseden daha hayırlı görmek, daha değerli görmek, daha yüce görmek kibirdir.

Kibir kişiyi şeytanlaştırır.

Kibir kişiyi Hakk şuurundan uzaklaştırır.

Varlığın toprak boyutunda kalan iblisleşir.

İblis olan Hakk şuurundan uzaklaşır ve şeytanlaşır.

Şeytanlaşan kişi zalimleşir, kendine ve çevresine zulüm eder.

Kur'ân'da hem iblis hem şeytan kelimeleri vardır.

Toplumda iblis ve şeytan aynı olarak kabul edilir.

Şeytanın geldiği yer iblis boyutudur.

İblis, libas boyutunda kalan, özü göremeyen demektir.

Libas, dış elbise demektir.

Varlığın dış elbisesi topraktır.

Her kim toprak gördü, toprağın özünü göremedi, o iblis durumuna düştü.

İblis durumuna düşen varlığın eşya boyutunda kalır ve gitgide şeytanlaşır.

Şeytan; "Şa-ta-na-satana" kelimesinden gelir diye bilinir.

Şatan-satan; uzaklaşan yâni Hakk'tan uzak olan demektir.

Şeytan ve eşya aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kişi, varlığın içyüzünü yâni oradaki rûhu göremediğinde Hakk'tan uzaklaşır.

Hakk denilen rûhtur.

Şeytanlık iblislikten doğar.

Yâni şeytanın doğduğu yer, iblislik halidir.

Kişi varlığın sûret boyutunda kaldığında, kişide yavaş yavaş varlıktan menfaat edinme ve ego hâli gelişir.

Ve artık varlığa; iyi kötü, güzel çirkin, güçlü zayıf, düşük makam yüksek makam, köle kral, zengin fakir, gibi düşünceler içinde bakar.

Ve Hakk'tan uzaklaşıldığında ego hali gelişir.

Ego içinde olan kişi, yavaş yavaş kötü haller sergilemeye başlar.

İşte şeytan; tüm kötü haller içinde, benlik içinde, hasetlik, fesâtlik, yıkıcılık içinde olana denir.

Şeytan hep kendi çıkarı, kendi egosu içinde olandır.

Şeytan, her hareketi kötülük içinde olandır.

Şeytan, varlığın eşya boyutunda kalıp, kendi çıkarı için zulüm eden demektir.

Kendi şeytanını ve iblisini recm etmeyenin yâni taşlamayanın yâni kendinden uzaklaştırmayanın eûzu'sü olamaz.

Aklını ve gönlünü temiz eylemeyenin eûzu'sü olamaz.

Her insan kendine sormalıdır.

Ben neye sığınıyorum?

Kibrime mi, gururuma mı, öfkeme mi, zanlara mı, bâtil bilgilere mi, yargılamaya mı, ayrımcılık içinde olan bir inanç grubuna mı, mala-mülke mi, şana-şöhrete mi?

Evet, öncelikle hepimiz, neye sığınıyoruz, neyi yüceltiyoruz, neye esir oluyoruz? Bunu kendimize sormalıyız.

Âyetle belirtilen, Rahmâna sığınmak nedir? İyi düşünmeliyiz.

Eûzu üzere olmak nedir? Bunu iyi anlamalıyız.

İnsan şunu hiç unutmamalıdır.

Nasıl ki bedeninde her hücre, doku, organ, atomlar bedene secde içindeyse, yâni birlik içindeyse, tüm varlık da Allah'a öyle bağlılık içindedir.

İşte bu hem secdenin hem Eûzunun sırrıdır.

İnsan kendini bilmeye çalışmalı, kendi hakikatini anlamalıdır.

İnsan, kendi hakikatini anladığı zaman, yaratılışının hikmetlerine ulaştığı zaman, onu var eden ilâhî kudrete sığınacaktır.

Çünkü insanın geldiği yer ve döndüğü yer orasıdır.

Lâkin insan, bir gaflet içinde dünya boyutuna esir oluyor, oraya sığınyor, oradan huzur bulacağını zannediyor.

Hakk'tan uzaklaşan her insan, egosal alana kapılır gider, sığındığı yer sadece dünyevi istekler boyutudur.

Eşya boyutuna esir olmak, şeytanlaşmaktır.

Eşyanın hakikatini anlamak, Hakk boyutuna sığınmaktır.

Rahmâna sığınmak, tüm varlığı sonsuz nitelikleriyle saran, rahmet ehli olan Hakk'a sığınmaktır.

Rahmân, rahîm boyutundan açığa çıkan tüm nitelikler boyutudur.

İnsân Allah'ın rahîmiyetinden gelmiştir, O'nun rahmânîyeti ile sarılıdır.

İnsan bunu asla unutmamalıdır.

Bunu unuttuğumuz an, Allah'ın kimliğiyle donatıldığımızı unuturuz.

Allah'ın kimliği ile donatıldığını unutan kişi, kendine şahsi kimlik verir ve ben benim demeye başlar.

İnsanın bedenindeki Allah'ın kimliği Rabb kimliğidir.

İnsan Rabb kimliğiyle yaşar.

İnsan bu hakikati çok iyi anlamalıdır.

İnsanın Allah'a şahitlik yolu kendi bedeninin sahibi olan Rabb'ine arif olmaktan geçer.

Hazreti Muhammed'e biri geliyor: "Allah nedir ya Muhammed, O'nu nasıl bilebilirim?" diye soruyor.

Hazreti Muhammed de o gelen kişiye: "Men arefe nefsehû fekad arefe Rabbehû" diyor.

Yâni: "Kendini bilen kimse, kendini vücûdlandırana da bilecektir."

İşte Allah'ı bilmenin yolu, kişinin kendi vücûd varlığıdır.
Kendi vücûd yolculuğuna başlayan kimse, mutlaka vücûdun sahibi olan Rabb'e ârif olacaktır.

Ve oradan da tüm bedenlerin sahibi olan Allah'a teslimiyet içinde olacaktır.

Şimdi âyette geçen Rabbil Felâk kelimesini inceleyelim.

Rabb kelimesi; Allah'ın bedenler boyutundaki esmasıdır.

"Râb- رَبّ": Bedenlendiren, vücûd veren, var eden, dizayn eden, terbiye eden, şekillendiren, vücûdun sahibi, vücûdu işleten demektir.

Râb, Rubûbiyet, Erbaa, Râbia, Mürebbiye, Râbita, Râbit, Râbtiye, terbiye, ribâ, birbirine bağlı kelimelerdir.

Hepsi Rabb kelime kökünden gelir.

Rabb "r-b" harfleriyle yazılır, "rı" harfi varlığın açığa çıkışı, filizlenme, bedenlenme boyutudur.

"Be" harfi, her şeyin bir özden açığa çıkışına işaret eder.

Râbb esmâsı; Allah'ın her bedendeki, bedeni şekillendirmesi, beden sahibi ve o bedendeki işleyişin esmâsıdır.

Allah'ın, bir vücûddaki karşılığı "Rabb" esmâsıdır.

Yâni bir vücûdun sahibine Rabb denir.

Tüm vücûdların sahibine Allah denir.

Allah'ın, bir vücûddaki sahipliği "Rabb" esmâsıdır.

Rabb, ribâ, râbita kelimeleri aynı kelime kökünden gelir.

Felâk kelimesi ise; açığa çıkmış olan tüm mahlûkat demektir.

Bir özden yarıp açığa çıkan her şeye felâk denilmiştir.

İnfilâk kelimesi de buradan gelir.

İnfilâk etmek, bir şeyin patlaması sonrası bir şeylerin açığa çıkmasıdır.

Tohumun içinden filizin infilâk edip açığa çıkması, ağacın açığa çıkış başlangıcıdır.

İşte açığa çıkmış olan her şey felâktir.

Felâket kelimesi de buradan gelir.

Felâket, açığa çıkmış varlığın olaylarından gelen etki demektir.

Bir tohum düşünelim.

O tohumun kabuğunun yarılması, çatlaması falk, infilâk kelimesi ile belirtilir.

İçinde ne varsa onun açığa çıkması, fitrattır, infitâdır.

Tohum yarılır sağa ve sola ikiye bölünür.

İşte bu ikiye bölünüş, şakk kelimesi ile belirtilir.

Tohumdan çıkan ağacın, diğer açığa çıkmış olan varlıktan gelen olayların etkisi altında kalması da felâkettir.

Felâket, varlığın birbirine olan olumlu ya da olumsuz etkileri demektir.

Ama bu kelime toplumda olumsuz olaylar için kullanılmaktadır.

Tohumun içinde ağacın adım adım açığa çıkışı, görünmesi, bedenlenmesi, Rabbi'l felâk'tır.

Ağacın adım adım açığa çıkan her şeyine; yaprağına, dalına, çiçeğine, meyvesine felâk denilir.

Bunu yapana da Rabb denilir.

İşte Rabbi'l felâk; açığa çıkan her şeyi bedenlendiren, şekillendiren, onu ayakta tutan, onu sürüp götüren Allah'tır.

İşte; "Eûzu bi rabbil felâk"; tüm varlığa açığa çıkaran Allah'ı tanımak, O'na şâhit olmak için O'na sığınmak, O'na dayanmaktır.

Her türlü dünyalık sıkıntımızda da O'na sığınmak bize sabır ve tevekkül getirecektir.

İşte her insan, neye sığındığını iyi düşünmelidir.

Ben, öfkeme, hiddetime, kibrim mi sığınıyorum?

Yoksa beni var eden, şekillendiren Allah'a mı sığınıyorum?

Allah'a ârif olan, O'na sığınacaktır.

Sadece inanç boyutunda kalan, iman boyutuna erişemeyen ise, kendi çıkarına, egosuna sığınacaktır.

İnsan zannına göre, hevâsına göre var ettiği bir ilâha sığınır, farkında değildir.

İnsan hevâsına, zannına göre var ettiği bir ilâhın ne olduğunu iyi bilmelidir.

Kur'ân'da bu durum belirtilmiştir.

Furkân Sûresi 43: "E raeyte men ittehaze ilâhe hu hevâ."

E raeyte	: Gördün mü, anladın mı?
Men ittehaze	: Kim, kimse, edinen, sarılan,
İlâhe hu	: İlâh, sığındığı, o,
Hevâ hu	: Hevâ, ego içinde, kendi çıkarında, haktan düşmek,

Meâli: "Hevâsını ilah edinen kimseyi gördün mü?"

Kendi hevâsına, zannına göre var ettiği bir ilâha tapınır, sığınır farkında değildir.

Ve inandığı ilahla, kendi gibi inanmayana saldırır, onu cehennemlik görür.

Aslında sığındığı kendi şeytanıdır.

Ama kişi bunun farkında değildir.

Bizler hangi Allah'a iman ettik?

Hevâmıza göre inandığımız bir Allah'a mı, yoksa kendimizde ve her varlıkta şâhit olduğumuz ilâhi bir kudrete mi?

Hevâ; hava kelimesinden gelir, boşluk, boş olan, iki şeyin arasındaki uzaklık, bâtil olan, aslı olmayan şeye yönelmek, düşmek, kişinin bâtil olan, zarar vermeye yönelik istekleri gibi anlamlara gelir.

Hevâsını ilâh edinmek; kendi yetiştirdiği aileden gelen bilgilere dayalı olarak zannına göre oluşturduğu hayali bir ilâha sığınmaktır.

Aslında böyle bir ilâh yoktur.

Sadece zandan ibarettir.

Hepimiz, zannımızda var ettiğimiz bir ilâha sığıyoruz, ama bunun farkında değiliz.

Her inanç kendi atalarından gelen zanna göre bir ilâha sığınır.

“Hangi Allah’a inanıyoruz, neye sığıyoruz?”çok iyi düşünmemiz gerekir.

Anne babamızdan miras olarak öğrendiğimiz, asla şâhit olmadığımız bir Allah’a mı?

Yoksa kendimizde ve her varlıkta şâhit olduğumuz sonsuz güç olan bir Allah’a mı?

Kur’ân buna en güzel cevabı veriyor.

Zuhurf Sûresi 22:

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا
عَلَىٰ آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ

Bel kâlû innâ vecednâ âbâenâ alâ ummetin ve innâ alâ âsârihim muhtedûn

Bel kâlû innâ vecednâ	: Hayır, bilakis, dediler, biz bulduk,
Âbâe na alâ ummetin	: Atalarımız, bir yol, inanç üzerine,
Ve innâ alâ âsârihim	: Biz, iz üzere, işaret, gösterge, adet, onlar,
Muhtedûn	: Gösterilen yol üzere olan, yolunda olan,

Meâli: “Bilakis, dediler ki: Biz atalarımızı bir inancın yolu üzerine bulduk ve biz onların gösterdikleri yol üzere, onların âdetleri üzere oluruz.”

Âyette belirtildiği gibi, ne yazık ki, atalarımızdan miras gelen bir inancın getirdiği bir ilâha inanıyoruz ve ona sığıyoruz, farkında değiliz.

Annem babam, Allah’a inan dedi, ben de inandım.

Ama önemli olan O’na şâhit olmaktı.

Ama bizlere şâhitlik nasıl olacak öğretilmedi.

Onun için Hazreti Muhammed, bu hassasiyeti çok iyi bildiğinden dolayı, ezanda günde 20 defa “eşhedü-şâhit ol” sözünü insanlığa duyurdu.

İşte sığınmak şâhit olduğum bir Allah’a olmalıdır.

Zannıma göre olan bir ilâha değil.

Hepimiz, aileden gelen, zannımıza, hevâmıza göre inandığımız, hiç şâhit olmadığımız bir Allah’a inandık, yöneldik, ona sığındık.

İşte bu sığınma Kur’ân’ın belirttiği sığınmak değildir.

Bu sığınmak kendi şeytani duygularımıza sığınmaktır.

Tüm bu duyguları yok etmeliyiz.

Bizi Allah’tan uzaklaştıran her duyguyu gözden geçirmeliyiz.

Sığınacağımız Allah’a şâhit olmalıyız.

Alıp verdiğimiz her nefeste Allah’a tevekkül içinde olmalıyız.

O’na sığınma içinde olmalıyız.

Kendi çıkarlarımıza değil.

Kendi öfkemize, hiddetimize değil.

Kendi benliğimize değil, Allah’a sığınma içinde olmalıyız.

Allah bize şah damarımızdan yakınsa, sığınacağımız Allah’ın kendi öz boyutumuz olduğunu unutmamalıyız.

İnsan kendi şahsi kimliğinden düşmeli, tenezzül göstermeli ve Allah’ın kimliğiyle kimliklenmelidir.

İşte o zaman Eûzu makamının sırrına erişecektir.

Her an secde içinde olduğunu anlayacaktır.

Hücrelerin bedene bağlılık içinde olduğu gibi, kendisinin de her an Allah’a bağlılık içinde olduğunu anlayacaktır.

İşte, Felâk Sûresi 1. âyette geçen “Eûzu bi Rabbi”; tüm bedenlerin Zâtına sığınmaktır.

Tüm bedenlerin tek Zâtı vardır.

O’da Allah’tır.

Allah'a eûzu içinde olanlar, her an O'na teslimiyet içinde yaşayacaktır.

Her an her varalıkta O'nun yüceliğini göreceklerdir.

Asla kendilerine benlik isnat etmeyeceklerdir.

Her varlığı Zâtı ile kuşatanın Allah olduğunu bilecekler, o nazarla yaşayacaklardır.

مِنْ شَرٍّ مَا خَلَقَ

Min şerri mâ halak

Min şerri : Şer, kötülük, kötülük getiren,

Mâ halaka : Yaratılmayan şey, yaratılmamış olan,

Meâli 1: “Yaratılmamış olan şeylerin şerrinden.”

Meâli 2: “Allah’ın halk ettiği şeylerde şer yoktur.”

Meâli 3: “Allah şerleri kötülükleri yaratan değildir.”

Meâli 4: “Tüm kötülüklerden Allah’a sığın.”

Meâli 5: “Allah fitneliği, fesâtlığı, kibri, yalanı, iftirayı yaratmamıştır.”

Meâli 6: “Allah şer olan şeyleri halk etmemiştir.”

Meâli 7: “Şerlerin nereden geldiğini anla ve onların meydana getirdiği kötü şeylerden Allah’a sığınarak kurtul.”

Bu bölüm çok dikkatlice analiz edilmelidir.

“Min şerri mâ halak” yaratılan şeylerin şerrinden, kötülüğünden mi demektir?

Yoksa, yaratılmayan şeylerin şerrinden mi demektir?

Mâ halak kelimesindeki mâ; yok, değil, şey, ne anlamlarına gelir.

Bu açılımla okuduğumuz zaman mâ halak; yaratılmayan şey anlamına gelir.

Genelde “yaratılan şeylerin şerrinden” diye yapılan meâl-leri de iyi analiz etmeliyiz.

Abdülbaki Gölpınarlı Meali: Yarattığı mahlukların şerrinden.

Diyanet İşleri Meali: Yarattığı şeylerin kötülüğünden.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali: Yarattığı şeylerin şerrinden.

Elmalılı Meali (Orijinal): Şerrinden mâ-halakın.

Süleyman Ateş Meali: Yarattığı şeylerin şerrinden.

Yaşar Nuri Öztürk Meali: Yarattıklarının şerrinden.

Görüldüğü gibi çoğu müellif, “yaratılan şeylerin şerrinden-kötülüğünden” diye meâl etmişlerdir.

Sanki Allah, kötülüğü de veren gibi bir algı oluşmuştur.

Oysa Kur’ân’da birçok yerde, “Allah kötülük vermez” âyeti vardır.

Eğer böyle çevirirsek, sanki kötülük Allah’tan gelir gibi bir düşünceye sürükleniriz.

Hep bizlere hayır da şer de Allah’a mahsustur diye öğrettiler.

Oysa Kur’ân’da şer, Allah’tan değildir diye bildirilir.

Kâf Sûresi 29: “Ve mâ ene bi zallâmin lil abîd.”

Meâli: “Ben kullarım için kötülük yaratan değilim.”

Burada geçen âyette; “ma ene-ben değilim” anlamını taşır.

Yâni, “ben kullarıma kötülük veren değilim” mesajı ile kötülüğün kaynağını iyi anlayın ihtarı vardır.

Mu’mîn Sûresi 31: “Ve mâ Allah yurîdu zulmen lil ibâd.”

Meâli: “Allah kulları için kötülüğü irade eden değildir.”

Burada da belirtildiği gibi, kötülük Allah’ın irade sıfatında yoktur.

Allah, kötülüğü irade eden, var eden değildir.

Nisâ Sûresi 40: “İnnAllah lâ yazlimu miskâle zerreh.”

İnne Allah : Muhakkak, şüphesiz, Allah

Lâ yazlimu : Yok, vermez, kötülük, zulüm,

Miskâle zerretin : Zerre kadar, ölçü, ağırlık, miktar, kadar,

Meâli: “Şüphesiz Allah zerre kadar kötülük vermez.”

Nisâ Sûresi 40. âyette görüldüğü gibi, kötülüğü Allah’ta aramak doğru değildir.

İnsan kötülüğü ortaya çıkışını kendinde aramalıdır.

Kötülük Allah'tandır diyenler, Hazreti Muhammed'e saldıran Mekkeli müşrikler idi.

Müşrikler böyle inanırdı.

Kötülüklerin Allah'tan geldiğini söylerler, haram yolunda olmanın Allah'ın yazdığı kader olduğuna inanırlardı.

Onlar "Allah isteseydi biz kötülük yapmazdık" derlerdi.

Onlar kendi kötülüklerini, Allah'ın kaderine bağlarlardı.

Bu bir âyette çok güzel belirtilmiştir.

En'âm Sûresi 148: "Seyekûlullezîne eşrekû lev şâallâhu mâ eşrekânâ ve lâ âbâunâ ve lâ harremnâ."

Meâli: "Ortak koşan kimseler derler ki: Eğer Allah isteseydi, biz ve atalarımız ortak koşanlardan olmazdık ve haram şeylerde kalmazdık."

Bu bölümü incelediğimizde anlıyoruz ki Mekkeli müşrikler, haram şeylerin, kötülüklerin Allah'tan geldiğine inanıyorlardı.

Onun için eğer Allah isteseydi, biz kötülüklerde, müşriklikte olmazdık diye söylüyorlardı.

İşte bu düşüncede "min şerri ma halak" kelimesini meâl ettiğimizde, yarattıklarının şerrinden diye meâl etmek, Kur'ân'ın bütünlüğüne uymuyor.

Kur'ân'da kötülük Allah'tan değildir.

Kötülüğü kendinizde arayın diye bildirilir.

Nisâ Sûresi 79: "Mâ esâbeke min hasenetin fe minAllah ve mâ esâbeke min seyyietin fe min nefsike."

Mâ esâbeke	: Şey, ne, değil, isabet, değme, temas,
Min hasenet	: İyi olan, güzel, hayr, hasenat,
Fe min Allah	: Artık, işte o, Allah'tan
Ve mâ esâbe ke	: Şey, ne, değil, isabet, değme, temas,
Min seyyiet	: Kötülük, fena haller, zarar, şerr,
Fe min nefsi ke	: Artık, işte o, senin nefsinden, kendinden,

Meâli: “Tüm hayırlar, güzellikler Allah’tandır ve yaptığınız kötülükler ise sizin kendinize mahsustur.”

Âyette çapıcı bir şekilde belirtildiği gibi, kötülüğü “nefs ke-kendinizde” arayın vurgusu çok önemlidir.

“Min seyyietin fe min nefsike-her türlü yaptığınız kötülüğün sebebini kendinizde arayın” vurgusu asla unutulmamalıdır.

İşte bu doğrultuda Yûsuf Sûresi 53. âyet çok iyi anlaşılmalıdır.

Yûsuf Sûresinin bu âyetinde bizlere; “elbette kişi, kendi isteklerinin zorbalığında olduğunda bir kötülük içinde olur. Ancak Rabbinin merhametini anlayanlar başka” vurgusu sunulur.

Merhameti anlayanlar asla kötülük içinde olmaz vurgusu çok önemlidir.

İşte bizler, Allah’ın merhametini çok iyi anlamalıyız.

Allah’ın merhametini anlayan kimse, kimseye kötülük yapmaz, asla kibir içinde olmaz.

Kur’ân’da; “kötülüğün kaynağını kendi zorba isteklerinizde arayın” vurgusu çok önemlidir.

Ve “Rabbin merhametini anlayın” vurgusu çok önemlidir.

“Kötülüğün kaynağını kendi isteklerinizde arayın” vurgusunu çok iyi düşünmeli ve yaptığımız kötülükler nereden geliyor, çok iyi çözmeliyiz.

Kötülük düşünceleri, masum doğan çocukların beyinlerine, aileler ve çevre tarafından nasıl ekiliyor çok iyi araştırmalıyız.

Çocuk doğduğunda saf bir akılla doğar, anne babası ve çevresi hangi inançta ise ona göre şekillenir.

Akıl, anne babanın din diye anlattıkları bilgilerle şekillenir.

Eğer bilgilerde; ayrımcılık, yargılamak, başkalarını kâfir görmek, kendilerini yüce görmek, zulme kapı açan bilgiler, Allah korkusu, cehennem korkusu gibi bilgiler varsa, çocuğun aklı ona göre şekillenir.

Eğer bilgilerde; varlığı seyretmek, varoluşu anlamak, görünen varlığın geldiği kaynağı anlamak, yaşam nedir, zaman

nedir, birlik beraberlik, merhamet, yardımlaşma, paylaşma gibi bilgiler varsa, çocuğun aklı ona göre şekillenir.

İşte, kötülüğün de iyiliğin de ortaya çıkışında, aile ve çevre etkisi çok büyüktür.

Evet, Kur'ân'ı başından sonuna kadar incelediğimizde anlıyoruz ki kötülüğü kendimizde aramalıyız.

İşte eğer “min şerri ma halak” âyetini, yarattığı şeylerin şerinden diye meâl edersek, kötülüğü Allah'a nispet etmiş oluruz.

Kötülük-şer Allah'tan değil, kendimizdendir.

Bunu çok ince düşünmeliyiz.

Kötülük bizdense, biz kötülüğü nasıl oluşturuyoruz?

Kötülüğün kaynağı nedir?

Kur'ân'da;

Allah kötülük vermez,

Allah'ta kötülük yoktur,

Size isabet eden kötülükler kendinizdendir,

Allah kulları için kötülüğü irade eden değildir,

Şüphesiz Allah zerre kadar kötülük vermez, gibi onlarca âyet vardır.

Kur'ân'ı başından sonuna kadar incelediğimizde bir tek âyette bile, kötülüğün Allah'tan geldiğine dair bir âyete rastlamıyoruz.

Peki, sormak gerekir:

Kötülük nereden gelir?

Kötülüğün kaynağı nedir?

Toplumda neden kötülükler vardır?

Neden insanlar;

Birbirlerine zarar verir.

Birbirlerini kullanır.

Arkasından konuşur, çekiştirir.

İrzına namusuna göz diker.

Hırs ve tamah içindedir.

Kişilerin malına-mülküne, ırzına namusuna, makamına göz diker, yemeğine göz diker.

Neden küçük görür, hakaret eder, iftira eder, yalan söyler.

Neden öldürür, yaralar, kavga çıkarır?

Yâni insan neden kötülük yapar?

Allah Kur'ân'da o kadar çarpıcı ihtarlar sunmuş ki.

Kâf Sûresi 29: "Ve mâ ene bi zallâmin lil abîd."

Meâli: "Kullarım için bir kötülük veren değilim."

Âyette; "ma ene-ben değilim" anlamı taşır.

Yâni, ben kullarıma kötülük veren değilim mesajı ile kötülüğün kaynağını iyi anlayın ihtarı vardır.

Mu'min Sûresi 31: Ve ma âllâhu yurîdu zulmen lil ibâd."

Meâli: "Allah kulları için kötülüğü irade eden değildir."

Nisâ Sûresi 40: "İnnallâhe lâ yazlimu miskâle zerreh."

Meâli: "Şüphesiz Allah zerre kadar kötülük vermez."

Nisâ Sûresi 40, âyette ise ne kadar sarsıcı bir mesaj vardır.

Allah zerre kadar kötülük vermez.

Yâni, zerre kadar da olsa kötülük Allah'tan gelmez diye bizlere kötülüğü Allah'ta aramayın ihtarı var.

Peki, kötülük nereden gelir?

Niye bizlere yıllarca kötülük Allah'tan gelir diye öğrettiler.

Kaderin açılımını, hayır da şer de Allah'tandır diye öğrettiler.

Kur'ân, apaçık kötülükleri kendinizde arayın diyor.

Kötülük nereden geliyor.

Bazıları ne kadar zarar görse de, karşı tarafa kötülük düşünmüyor.

Kötülük düşüncesi içinde olan neden kötülük düşünüyor.

İnsan nasıl bir eğitim görmeli?

Ailede eğitim nasıl olmalı?

Toplumda arkadaş guruplarında nasıl bir yetişme olmalı?

Evet, anlıyoruz ki eğitim çok önemli.

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki Allah'ı anlayan insan zerre kadar kötülük içinde olmaz.

Kişi kendini okuduğunda, kâinatı okuduğunda ve sonuçta Allah'ı anladığında eğitimlerin en güzelini görmüş oluyor ve Sâlih insan oluyor.

Sâlih insan iyi insan demektir.

İyi insan olan da zerre kadar kötülük düşünmez.

Allah insana; akıl, kâlb, şuur, firaset, tercih etme, kabiliyeti vermiştir.

İnsan bu kabiliyetleri görmemezlikten gelemmez.

Bu kabiliyetler insanın eğitimi için insana bahşedilmiş lütuflardır.

Kişi kendini okuduğunda, kâinatı okuduğunda ve sonuçta Allah'ı anladığında Sâlih insan oluyor ve hep Sâlih amel yapıyor.

İşte bu eğitimi aile çocuklarına verdiğinde iyi çocuklar yetişiyor.

Hazreti Muhammed onun için: "Ben tertemiz sulblerden geldim" diye söylemiştir.

Kader boyutunda, vehbiyet ve kesbiyet boyutu vardır.

İşte bunu çok iyi anlamalıyız.

Kader kitabımızda kader konusunu okuyabilirsiniz.

Evet, Kur'ân'ı başından sonuna kadar incelediğimizde anlıyoruz ki kötülüğü kendimizde aramalıyız.

Aileden gelen eğitimde, okullardaki eğitimde, toplumdaki eğitimde aramalıyız.

Kur'ân'da insanın şeytanlaşması tarif edilir.

Saffat Sûresi 64...68

64- Muhakkak ki o fena hallerin geldiği yerin kaynağı, benlik içinde olup kendine varlık isnat etmenin cehaletidir.

65- Şeytani hallerin başlangıcının çıktığı yer orasıdır.

66- İşte zalimler o hallerden beslenirler. Artık içlerini hep o hallerle doldururlar.

67- Sonra da muhakkak ki, öfke kırgınlık gibi karışık haller onların halleridir.

68- Sonra doğrusu onlar, elbette benlik içinde olup, kendine varlık isnat etmenin cehaletinde döner dururlar.

Buradan da anlaşılacağı gibi, şeytani haller benlik, öfke, kırgınlık, kendine varlık isnat etmenin hallerinden gelir.

Kur’ân’da bu hallerin yok edilmesi tavsiye edilir.

Âl-i İmrân Sûresi 134: “Vel kâzımînel gayza-öfkeni-kinini bastır.”

“Lâ tesfikûne dimâekum-kan dökmeyin.” Bakara Sûresi 84

“Lâ taktulûn nefselletî harremallâhu-bir cana kıymayın ki onu Allah yasakladı.” En’âm Sûresi 151

“El fitnetu eşeddu minel katli-fitne öldürmekten daha tehlikelidir.” Bakara Sûresi 191

Öfke ve kinimizi bastırmanın yolu, gönlümüzün Allah sevgisi ile dolu olması sayesinde.

Âl-i İmrân Sûresi 134: “Ellezîne yunfikûne fîs serrâi ved darrâi vel kâzımînel gayza vel âfîne anin nâs vallâhu yuhîbul muhsinîn.”

Meâli: “Vücûdunu Allah’a infak eden o kimseler; sıkıntılı ya da rahat zamanlarında başlarına gelen olaylar karşısında oluşan, kinlerini- öfkelerini bastırırlar ve affeden insanlardan olurlar. Tüm özüyle hakikatlere bağlı olanlarda Allah sevgisi vardır.”

Sıkıntıda da rahatlıkta da Allah’a sığınmak nedir bilinmelidir.

Âyette belirtildiği gibi, tüm özüyle Allah’a bağlı olanlar Allah sevgisine erişmişlerdir.

İşte onlar her ne halde olursa olsun, oluşacak olan öfkelelerini, kinlerini, bastırırlar.

Allah sevgisi, öfkenin bastırılmasına yardımcı olur.

Öfke, kin ve nefret duygusu insanın içinde, insanı esir alan bir duygudur.

Cehennemın ateş; kin ve nefret, düşünce ve duygularıyla ateşlenir.

Şeytani duygu ve düşüncelerin doğuş yeri; kin, nefret, düşmanlık gibi duygulardır.

Şeytanı insandan ayrı bir varlık olarak düşünmemeliyiz.

Şeytan dediğimiz, çıkarları için yakıp yıkanır.

Şeytan, kin, nefret, düşmanlık duygularını giyen insandan başkası değildir.

Kibir bu duyguları besleyen bir zehirdir.

Kin ve nefret duygusu, insanın içinde yanan bir ateştir.

Kin ve nefret, düşmanlık duygularını getirir.

İçinde kin ve nefret olan kişi:

Allah idrakinden uzaktır.

Allah'ı anlamaktan uzaktır.

Onun inancı sadece kuru bir inançtan başka bir şey değildir.

İnsan olmaktan uzaktır.

İçinde kin ve nefret duygusu olan kişide, Allah sevgisi yoktur.

Kin ve nefret, duygusu nereden gelir?

Çocuk doğduğunda saf tertemiz doğar.

Kin ve nefret içinde doğmaz.

Böyle duygularla davranmaz.

Aile ve toplum, çocuğun aklına, başka birine karşı ya da başka topluluklara karşı, ayrımcılık, öteleyici, hor görücü, yargılayıcı bilgiler ekerek, kin ve nefret duygularının oluşmasına yol açar.

Bilhassa bu inanç alanında çok görülür.

Kişi, inanç bakımından, kendi gibi inanmayan kişileri, toplulukları, cehennemlik görecektik kadar, onları ateşte yakacak kadar, içinde öfke ve kin taşır.

Kin ve nefret duyguları ve bu duyguların söyleme dökülmesi; insanları inanç boyutunda, ırk boyutunda, millet boyutunda ayrımcılığa sürükler.

Bu ayrımcılık, insanları ya da toplulukları, aşağılamaya, hor bakmaya, düşmanca davranmaya kapılar açar.

Bu ayrımcılık en çok inanç ve millet alanında kendini gösterir.

İnanç alanındaki ayrımcılık, kendi gibi inanmayan kimseleri, kâfir görmeye, zındık görmeye, cehennemlik görmeye yol açar.

Millet alanındaki ayrımcılık ise, maalesef, başka milletleri aşağılamaya, kötülemeye yol açar.

İkinci Dünya savaşında, başka inançtan ve başka bir milletten diye, 6 milyon Musevi, çocuk çocuk demeden gazlı odalarda yakıldı.

Küçücük çocuklar canlı canlı yakıldılar.

İnsan yazarken bile tüyleri diken diken oluyor.

Bu nasıl bir öfkedir, nefrettir, kindir.

İşte, kin ve nefret duygusu, Dünyanın başına bela olan duygu ve düşüncelerdir.

Aslında, Kur'ân incelendiğinde anlaşılıyor ki, içlerinde kin ve nefret taşıyan kimseler:

Allah idrakinden uzaktırlar.

Allah sevgisinden uzaktırlar.

Şefkatten, merhametten uzaktırlar.

Sevgiden saygıdan uzaktırlar.

Düşünceden tefekkürden uzaktırlar.

Tevhîd şuurundan uzaktırlar.

Şimdi bu konu ile ilgili, Kur'ân âyetlerini inceleyelim:

Mâide Sûresi 8: "Kin, nefret gibi sizi baştan çıkaracak hâller yok edin."

Mâide Sûresi 64: "Onlar Bizi anlayamadıklarından dolayı, son vakitlerine kadar düşmanlık ve nefret içindeki o hallerinde

kalırlar. Allah'ın içlerinizdekini söndürün dediği o savaşın ateşini her zaman yakarlar ve onlar yeryüzünde ikilik, bozgunculuk çıkaran halleriyle dolanırlar. İkilik, bozgunculuk çıkararlarda Allah sevgisi yoktur.”

Mâide Sûresi 91: “Adâvete vel bagdâe fîl hamri vel meysiri ve yasuddekum an zikrillâhi ve anis salâh fe hel entum muntehûn.”

Meâli: “Düşmanlık ve nefret, sizi Allah'ı anlamaktan ve anlatmaktan ve her an O'na bağlı olma şuurundan uzak tutar. Artık siz o hallerden kaçınmaz mısınız?”

Mâide Sûresinde görüldüğü gibi:

Kin, öfke, nefret düşünce ve duyguları, insanı baştan çıkaran duygu ve düşüncelerdir.

İkilik, bozgunculuk çıkaran duygu ve düşüncelerdir.

İnsanın içinde devamlı yanan, cehennem ateşidir.

Savaşın kıvılcımıdır.

Allah'ı anlamaktan uzaklaştıran duygu ve düşüncelerdir.

Salât boyutuna iletmeyen, duygu ve düşüncelerdir.

Mâide Sûresi 91. âyette: “Zikrillâhi ve anis salât fe hel entum muntehûn.”

İşaret edilen muhteşem hakikat; içinde kin ve nefret duygusu olanlar, Allah'ın zikrinden ve namaz boyutundan uzaktırlar.

İçlerinde kin ve nefret olanlar, namaz kılsalar bile onların namazı mânâdan uzaktır. Yâni onlar “Salât-ı sahun” durumuna düşerler.

Âl-i İmrân Sûresi 118: “Kad bedetil bagdâu min efvâhihim ve mâ tuhfî sudûruhum ekber”

Meâli: “Nefret, kin hâlinde olanlar ağızlarından çıkan sözlerle belli olurlar ve onlar daha fazlasını içlerinde saklarlar.”

Âyette muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi; nefret ve kin duygusu olanların ağızından çıkan sözler, hep ayrımcılık, hep hor görücü, hep öteleyici söylemler içerir.

Nûr Sûresi 33: “Birliğin hakikatine ulaşamayanlar; tüm varlığın Allah’ın olduğunun erdemliliğine ulaşınca kadar bir temizlenme içinde olsunlar. Kendilerindeki gücün sahibini anlamış, ilahi kelâma tâbi olmuş kimseleri bulsunlar. Bundan sonra onlar hakikatleri bilmek isterlerse, onlara hakikatlerin sözlerini sunun, hayırlar içinde olmasını tavsiye edin ve anladığınız ölçüde Allah’ın değerlerini onlara verin ve sevgisizlik etmeyin. Artık onlar hakikatlere bağlandıkça, yaşamı ve sûretlerin hakikatlerini anlamak istedikleri müddetçe, onları benliğe düşmekten koruyun. Kim bir sevgisizlik içinde olursa, artık muhakkak ki o; nefret, küçük görme gibi hallerinden dolayı gafur olan, rahim olan Allah’ı anlamaktan uzaklaşır. “

Nûr Sûresi 33. âyetinde muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi; kin ve nefret duyguları;

Allah’ı anlamaktan uzaklaştırır.

Küçük görmeye, hor görmeye kapı açar.

Sevgisizlik içine sürükler.

Saff Sûresi 8-9:

8: “Onların konuştukları yalandır, kendi istedikleri o yalanlar Allah’ın hakikatlerini anlamaya engel olan şeylerdir. Allah hakikatlerini her an apaçık ortaya çıkarır. Eğer hakikatleri görmemezlikten gelenler nefret hallerinde olmasalardı, hakikatleri anarlardı.”

9: “Ki o Resûl; hakikatin yolunu göstermek ve bütün dinlere karşı, dinin hakikatini anlatmak için ortaya çıktı. Eğer ortak koşanlar nefret hallerinde olmasalardı, din hakikatini anarlardı.”

Bu âyetlerde belirtildiği gibi:

İçlerinde kin ve nefret olanlar, başkalarını dinlemezler bile.

Onların düşüncelerine asla önem vermezler.

Kendileri gibi düşünmeyenlere karşı içlerinde gizli nefret ve kin taşırlar.

Onların kendi inançları, hakikatleri anlamaya engeldir.

Kur'ân'ı dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki:

Kin ve nefret insanı esir alan, şeytanlaştıran duygu ve düşüncelerdir.

Kin ve nefret duygusu, aklın işletilmesine engel olur.

Düşünmeye, şâhit olmaya engel olur.

Şefkate, merhamete engel olur.

Kur'ân'ı incelediğimizde anlıyoruz ki, içinde kin ve nefret duygusu olan kişi, kesinlikle Müslüman değildir.

İnsan öncelikle kin ve nefret gibi duygulardan arınmalıdır.

Ve bilmelidir ki, kin ve nefret duygusu, zulmün, zarar vermenin ana kaynağıdır.

Ve bilmelidir ki, kin ve nefret duygusu şeytanlığın ana kaynağıdır.

Ve bilmelidir ki, kin ve nefret duygusu, kişinin Allah ile arasına koyduğu ateşten bir perdedir.

İnsan makamına ulaşmanın önündeki engel, kin ve nefret duygusu ve düşüncesidir.

İşte bu değerlendirmeler sonucu “min şerri ma halak” âyetini yarattıklarının şerrinden diye meâl etmek Kur'ân ölçüsüyle doğru değildir.

Yaratmadıklarının şerrinden diye meâl etmek daha uygun düşecektir.

Peki, yaratılmayan şeyler nedir?

Bunu bir kıssa ile anlatmak doğru olacaktır.

Bayezit Bistami'nin gönlü Rabbini görmek, O'nun huzuruna varmak, O'nu tanımak ile ilgili bir duygunun içine girer.

Gönlü hergün yanar tutuşur.

Nasıl yaratıldığını bilmek ister.

Kendini halk edeni tanımak ister.

Bir gün kâlbine gelen bir ilhamla sarsılır.

Ey Bayezit! Beni görmek için yanıp tutuşursun, huzuruma gelmek istersin.

Eğer beni görmek istiyorsan, huzuruma gelmek istiyorsan, benim yaratmadığım şeylerle karşıma gelme.

Benim yaratmadığım şeyleri terk et.

Bana ait olan şeylerle bana gel.

Bana ait olan değerlerle bana gel.

Bana, bende olmayan şeylerle gel.

Bayezit gönül diliyle Rabbine hitâb eder.

Ey Rabbim! Senin yaratmadığın şeyler nedir, sende bulunmayan şeyler nedir?

Rabbinden hitâp gelir:

Ey Beyazit: İftira atmayı, yalanı, fitneyi...

İnsanları yargılamayı...

Bölmeyi, ayrıştırmayı...

Hasetliği, fesâtılığı...

Kibri, dışlamayı, hor görmeyi...

Öfkeyi, nefreti, kini...

Dedikodu yapıp çekiştirmeyi...

İşkenceyi, çalmayı çırpmayı...

Varlığa acımasızca zarar vermeyi...

Aldatmayı, sinsiliği...

Zalimliği, taciz etmeyi...

Alay etmeyi, aşağılamayı...

İnsanların mallarına çökmeyi, fakir bırakmayı...

Eksik gedik aramayı...

Senlik benlik kavgasını...

İnsanların hakkını vermemeyi...

Ölçüde tartıda haksızlık yapmayı...

İnsanların özellerini kurcalayıp, onları deşifre etmeyi...

Saldırmayı, cânâ kıymayı Ben yaratmadım.
Hurafeleri ben yaratmadım.
Ve Bende, acizlik, çaresizlik, zavallılık...
Yetersizlik, noksanlık, gibi şeyler yoktur.
Yâ Beyazıt! Bende olan şeylerle bana gel.
Bana ait olan ilimle bana gel.
Bana ait olan güzelliklerle bana gel.
Bana ait olan tecellilerle bana gel.
İşte Yâ Bayezit! Bende olmayan şeyleri terk edip Bana gel.
Bende olmayan hurafelerle bana gelme.
Aslı olmayan şeylerle bana gelme.
Aklını gönlünü temizle.
Seni Benden uzaklaştıran her şeyi terk et.
Bana ilimle gel, sevgiyle gel, aşkla gel.
Bana tevâzû içinde gel, tenezzül içinde gel.
Bana yokluğunla gel.
Şahitlik makamına er.
Ulvîyetimin yanında ben de varım deme.
Beyazıt, Allah'ta olmayan şeyleri anlamıştı.
Nelerin terk edilmesi gerektiğini anlamıştı.
Allah'a, Allah'a ait olan niteliklerle gidileceğini anlamıştı.
Şerrin, kötülüğün Allah'ta değil, kendinde olduğunu anlamıştı.

“Min şerri ma halak” âyetinin sırrına vakıf olmuştu.

Evet, şerri, kötülüğü yaratan Allah değildir.
İnsanoğlu yaptıkları kötülükleri hep kendinde aramalıdır.
Nisâ Sûresi 79. âyette de bu bildirilir.

“Seyyietin fe min nefsike-kötülüklerin sebebini kendinizde arayın.”

Toplumda hayır şer Allah'tandır diye anlatılan bilgi kader inancının yorumundan gelir.

Hayır ve şer, Amentü'de vardır diye bilinir.

Oysa Kur'ân'da Bakara Sûresinde geçen Amentü'de hayır ve şer Allah'tandır diye bir bilgi yoktur.

Bu konuyu Nâs Sûresinde inceleyeceğiz.

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

Ve min şerri gâsıkın izâ vekab

- Ve min şerri : Şerrinden, kötülük, şer olan,
 Gâsıkın : Tüm kötü haller, küfrün karanlığı, gaflet, koyuluk,
 yalanlar,
 İzâ vakabe : Cehaletin karanlığı, ahmaklık, delilik, kaybolmak,
 akılsızlık,

Meâli 1: “Gaflet, yalan, akılsızlık gibi hallerin şerrinden Allah’a sığın.”

Meâli 2: “Cehaletin karanlığında kalmak, şerlere yol açacaktır.”

Meâli 3: “Kibrin, küfrün karanlığı, kötü hallere yol açar.”

Meâli 4: “Aklını kullanmamak, tefekkür içinde olmamak, nice şerlere yol açacaktır.”

Meâli 5: “Kötülükler, zulümler, yalan şeylerden, kişinin egosunun çıkarından kaynaklanır.”

Meâli 6: “Cehaletin karanlığında kaybolanlar şerre bulaşır, kötü hallere sürüklenir.”

Meâli 7: “Yalanları asıl zannedip yaşayanlar ve bunları yayanlar, nice kötülüklere kapı açacaktır.”

Burada geçen gâsık kelimesini inceleyelim.

Gâsık, cehaletin, gafletin, yalanın zifiri karanlığı demektir.

Gask, yalanın, gafletin ilk açığa çıktığı yerdir.

Gâsık, gece karanlığı diye bilinir.

Gece karanlığı ile benzetme yapılmıştır.

Gece karanlığından maksat, insanın karanlık halidir.

Yâni, gaflette olduğu haldir.

Gafletin karanlığı gâsık halidir.

Gâsık kelimesininden gelen “gassâk-gusûk-gaseken”; şiddetli karanlık, karanlığın koyuluğu, soğukluk ve bir şeyin kötü kokması demektir.

Bunların tamamı gafletin karanlığı, kirliliği demektir.

İşte vekab, bu hallere kapılmaktır.

Akılsızlık içinde olmaktır.

Yalan ile doğrunun ne olduğunun farkında olmadan yaşamaktır.

İnsan, mutlaka hakikatin ne olduğunu anlamalı ve yalanları terk etmelidir.

Hakikat Allah’tadır.

Varlıktaki ilimdedir.

Allah’a yalan ile şâhit olunamaz.

İnsan Allah’ın hakikatlerine sığınmalıdır.

İnsan tüm kötü hallerden, yalanlardan Allah’a sığınarak kurtulur.

Hakikati anlayan yalanın ne olduğunu bilecektir.

İlmi değerlere ulaşan, neyin doğru neyin yalan olduğunu anlayacaktır.

İnsan yalanlara inanır bunları hakikat zanneder.

Şimdi iftira, yalan, ihtilâk konusunu inceleyelim.

Nedir iftira?

Nedir yalan?

Nedir ihtilâk?

Din diye inandığımız bilgiler yalanlardan mı oluşuyor?

Peki, Dinin hakikati nedir?

Hep duyduğumuz ama şâhit olmadığımız inanç boyutu, yalandan mı ibaret?

Allah hakkında anlatılanlar ve şâhit olmadan inandığımız inanç yalandan mı ibaret?

Yalanlara inanarak mı yaşıyoruz?

Aslını bilmeden, şahit olmadan, hiç sorgulamadan mı yaşıyoruz?

Yâni hepimiz ihtilâk üzere mi yaşıyoruz?

İnanmışımız, ama aslını bilmediğimiz inançlar üzere mi yaşıyoruz?

İnançlar boyutunda yalan ile gerçeği nasıl ayırt edeceğiz?

Yalanın yalan olduğunu nasıl anlayacağız?

İftira, yalan, ihtilâk konusunu iyi anlamamız gerekir.

Şimdi Kur'ân'a göre düşünelim:

En'âm Sûresi 116: "Ve in tuti eksere men fîl ardı yudillûke an sebîlillâh in yettebiûne illez zanne ve in hum illâ yahrusûn."

Meâli: "Eğer yeryüzündeki kimselerin çoğuna uyarsan, Allah'ın yolundan seni saptırırlar. Onlar ancak zanlara tâbi olurlar ve onlar yalanlarda kalanlardır."

En'âm Sûresi 21: "Ve men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben ev kezzebe bi âyâtih innehu lâ yuflihuz zâlimûn."

Meâli: "Allah hakkında iftira atanlar ve o yalanları yayanlar, ya da O'nun âyetlerini yalanlayandan daha zalim olan kimdir. Doğrusu o zalimler felah bulamazlar."

Yûnus Sûresi 17: "Fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben."

Meâli: "Allah hakkında bir şey uyduran, o yalanı aktarandan daha zalim olan kimdir?"

Yûnus Sûresi 69: "Kul innellezîne yefterûne alâllâhil kezibe lâ yuflihûn."

Meâli: "De ki: Muhakkak ki Allah hakkında bir şey uyduranlar ve o yalanları yayan kimseler kurtuluşa eremezler."

Hûd Sûresi 18: "Ve men ezlemu mimmenifterâ alâllâhi kezibâ ulâike yuradûne alâ rabbihim ve yekûlul eşhâdu hâulâilezîne kezebû alâ rabbihim e lâ lânetullâhi alâz zâlimîn."

Meâli: “Allah hakkında asılsız şeyler söyleyen, o yalanları yayandan daha zalim olan kimdir? İşte onların Rab hakkında bildirdikleri şeyler yalandır. Derler ki: Bilenleriz. İşte onlar kendilerini vücûdlandırıran hakkında yalan söyleyenlerdir. Allah’ı idrak edemeyip rahmetten uzaklaşanlar zalimler değil midir?”

A’râf Sûresi 37: “Fe men azlemu mimmenifterâ alallâhi keziben ev kezzebe bi âyâtih.”

Meâli: “Öyleyse Allah hakkında bir şey uyduran ve o yalanları aktaran, ya da O’nun âyetlerini yalanlayandan daha zalim kimdir?”

Kur’ân’da, yalan uydurmanın, bunları aktarmanın zalimlik olduğu bildirilir.

Allah hakkında yalan söylemenin zalimlik olduğu bildirilir.

Bilmeden yalanlara mı inanıyoruz?

Dini alanda anlatılan şeylerin yalan mı doğru mu olduğunu araştırıyor muyuz?

İftiranın, yalanın ne olduğunu biliyor muyuz?

Bilmeden yalan şeyleri mi birbirimize aktarıyoruz.

Yalanlara inanarak mı yaşıyoruz?

İftira, yalan, ihtilâk konularını hiç araştırdık mı?

Nedir iftira ve iftiracı?

İftira, uydurulan şey, demektir.

Aslı olmayan suçlama demektir.

Ortaya atılan aslı olmayan şeyler iftiradır.

Uydurulan şeyler iftiradır.

Allah’ta olmayan şeyi, Allah’ta varmış gibi göstermek, Allah’a iftiradır.

Yâni ilk defa birisi tarafından, aslı, temeli, hakikati olmayan uydurulmuş şey iftiradır.

Misal: Desek ki Allah’ın 20 ayağı var, işte bu uydurmadır ve bir iftiradır.

Desek ki; kötölükler, zulümler, tecavüzler, gaddarlıklar, işkenceler Allah'tandır, bunlar iftiradır.

Desek ki; fesâtlıklar, hasetlikler, gururlar, kibirler Allah'tandır, bunlar iftiradır.

Desek ki; Allah bir inancı diğerinden üstün kıldı, bir varlığı diğerinden üstün kıldı, erkek kadından üstündür, bunlar hep Allah'a iftiradır.

Kur'ân'da bildiriliyor; "Allah'ta olmayan şeyleri O'na nispet edenler iftiracılar ve onlardan daha zalim kimse yoktur."

Evet, aslı olmayan şeyler iftiradır.

Bunları ortaya koyanlar da iftiracıdır yâni müfteridir.

Peki, nedir yalan ve yalancı?

Uydurulan şeylere inanmak yalan boyutudur.

Uydurulan, yâni aslı olmayan şeyleri esas sanıp aktarmak yalan boyutudur.

Yâni iftiraları aktarmak yalan boyutudur.

Aslı olmayan, şâhit olunmadan aktarılan şeyler yalan boyutudur.

Misal; Allah'ın 20 ayağı varmış diye duyduğumuzu aktarmak yalandır, bu aslı olmayan şeyi aktarmak bizi yalancı yapar.

Yâni iftiracının söylediği şeyleri aktarmak yalan boyutudur.

Bunu söyleyen de yalancıdır.

Bir kimse, birinden bir şeyler dinler, aslında dinlediğinin hakikatine ulaşmaz ve bunu esas sanıp aktarır.

Değer verdiği kimsenin sözüne inanır ve o sözü orada burada esas sanıp aktarır.

Anlatan kişi de bir şey anlatır, anlatan da anlattığının hakikatini bilmez, o da bunu duymuştur, bir yerden okumuştur, aslına ulaşmadan onu esas sanıp aktarır.

İşte tüm bu durumlar, yalan boyutunun aktarımıdır.

İşte, dinleyen inanır, anlatan inanır, anlatılan inanır, fakat hiçbiri anlatılanın hakikatini bilmez.

Esas sanıp anlatırlar, hiç şâhit olmadan sadece inanca dayalı bilgiler aktarırlar.

İşte yalan, uydurulmuş şeyleri aktarmaktır.

Aktaran da yalancıdır.

Yalanın yalan olduğunu bilmeden inanmak vardır.

Etrafına bilerek yalan söylemek vardır.

İnanç alanında, yalanların yalan olduğunu bilmeden inanır, ona göre yaşarız.

Din adına duyduğumuz bilgilere hemen inanmamalıyız.

Araştırmalıyız, şâhit olmalıyız.

Şâhit olmadığımız müddetçe bilgiye dökmemeliyiz, anlatmamalıyız.

Ezanda günde 20 defa okunan “eşhedü” kelimesini çok iyi anlamalıyız.

Peki, nedir ihtilâk?

Yalanlara inanmak ve o yalanlara göre yaşamak ihtilâktir.

Anlatılan yalanları esas sanıp, onu hayatına geçirmektir.

Yâni anlatılan yalanlara göre hâl edinmek, huy edinmek, ibadet edinmek ve ona göre yaşamaktır.

Yâni yalanla yaşamak, yalanda yaşamak, yalana göre yaşamak, ihtilâktir.

Din adına, ibadet adına anlatılan yalanlarla yaşamaktır.

İşte cemaatlerin, tarikatların, mezheplerin ortaya çıkmasına sebep olan şey ihtilâk üzere yaşamaktır.

Aslı olmayan şeyleri esas sanıp, o yalanlarla yaşamak ihtilâk üzere yaşamaktır.

İşte ihtilâk üzere yaşamak, atalarından öğrendikleri inanç sisteminin aslına ulaşmadan yaşamaktır.

Çünkü atalarından öyle görmüşlerdir.

Hiç aslını bilmeden, hiç şâhit olmadan yaşarlar.

Ataları, yâni anne ve babaları çocuklarına öyle öğretir ve çocukları da bunu gerçek bilip, öyle yaşarlar.

Her çocuk, anne ve babasının inanç sistemi üzere büyür, bunu sorgulamaya kalksa korkutulur, düşünmek istese, korkularla düşünme kapısı örtülür.

İşte bir kişi bir şey uydursa, uydurduğu şey iftiradır, uyduran iftiracıdır.

Bir kişinin de uydurulan şeyi esas sanıp aktarması yalandır, bu yalanı aktaran da yalancıdır.

İşte ihtilâk ise; yalanları esas sanıp hayatına geçirmek ve o yalanlarla yaşamaktır.

İşte bunun için Kur'ân'da, En'âm Sûresi 116. Âyette geçen: "Yeryüzündeki kimselerin çoğuna uyarsan, Allah'ın yolundan seni saptırırlar. Onlar ancak zanlara tâbi olurlar ve onlar yalanlarda kalanlardır" bilgisi çok çarpıcıdır.

İnsan bu âyeti düşününce, tüyleri diken diken oluyor.

Bunca yıl yalanlara inanıp, hep ihtilâk üzere yaşamışım diye.

Hep kendi inancımı yüce görüp, başkalarının inancına hor bakmışım diye.

Atalarımı bir inanç yolunda bulmuşum ve o inançtan gelen bilgilerle, başkalarını yargılamışım diye.

Mü'min Sûresi 5: "Atalarının inancından gidenlerin hepsi, onlara gelen resûllerin anlattıklarını kabul etmeyip, onlara hücum ettiler."

Zuhurf Sûresi 22: "Bilakis, dediler ki: Biz atalarımızı bir inancın yolu üzerine bulduk ve biz onların gösterdikleri yol üzere, onların adetleri üzere oluruz."

Evet, hakikatlere ulaşmak için yönümüzü, şâhitlik alanı olan varlık kitâbına dönmeliyiz.

Gece gündüz, görünen varlığı incelemeliyiz.

Kendimizin ve varlığın oluşumunu düşünmeli, bir aşk içinde araştırmalıyız.

Varoluşu ve var edeni anlamaya çalışmalıyız.

Varlıktaki işaretlere, delillere göre hareket etmeliyiz.

Ve çok düşünmeliyiz.

Ve kendimize sormalıyız:

Ben, iftiralara mı inandım?

Ben, aktarılan yalanlarda mı kaldım?

Ben, bu yalanları hayatıma geçirdim ve o yalanlar üzere mi yaşıyorum?

Ben, dinin hakikat boyutuna mı, yoksa din adına aktarılan yalanlar boyutuna mı tâbiyim?

Lütfen düşünelim, araştıralım.

Duyduğumuz bir şeye hemen inanmayalım.

Onun hakikatini arayalım.

İlim üzere, irfân üzere, şâhitlik üzere hareket edelim.

Kendi vücûdumuzu, hakikatlerin kaynağı bilelim.

Ve görünen varlığı, hakikatlerin kaynağı bilelim.

“Ve min şerri gâsıkın izâ vekab” âyetinde bildirilen hakikat; yalanların, aslı olmayan şeylerin, kibrin, küfrün karanlığının nice şerlere yol açacağıdır.

Allah’a sığınan insan hakikate ârif olacaktır.

Hakikati anlayan insan yalanın ne olduğunu da bilecektir.

İlimle hareket eden insan, yalanlara bulaşmayacaktır.

İlim gerçeklerin olduğu yerdir.

Aslı olmayan şeyler, yalanların olduğu şeydir.

Ve böylece tüm gâsık hallerden uzak duracaktır.

İnsan aklını yalanlara değil, hakikate bağlamalıdır.

Hakikat ilimle öğrenilecektir.

Allah hakikati ilimle öğrenilecektir.

Hacc Sûresi 3: “Ve minen nâsi men yucâdilu fillâhi bi gayri ilmin ve yettebiu kulle şeytânin merîd.”

Meâli: “İnsanlardan, Allah hakkında bir ilim olmaksızın mücadele eden bazı kimseler vardır. O hâlde olanların hepsi şeytanî duygu ve düşüncelere tâbi olurlar.”

Allah hakkında konuşabilmek için, Allah’a ait olan ilme tâbi olmak gerekir.

Varlık kitabındaki ilimle buluşmak gerekir.

Allah hakikatine ermenin sırrı ilimdir, “Eşhedü” sırrıdır.

Yâni hakikate şahitlik yoludur.

İlme dayalı olmayan her bilgi, ikiliğe düşürür, kibre düşürür.

Yalanlar şeytanlaşmaya yol açar.

Gerçekler Allah’a şahit olmaya yol açar.

İnsan kendi gerçeğini bilmelidir.

Yalanın yalan olduğunu bilmek için, ilimle tanışmak gerekir.

İlimsiz hareket etmek, kişiyi zalimleştirir.

İlimsiz hareket etmek, Allah hakikatine erdirmez.

En’âm Sûresi 144: “Fe men azlemu mimmenifterâ alâllâhi keziben li yudillen nâse bi gayri ilm innallâhe lâ yehdîl kavmez zâlimîn.”

Meâli: “Bir ilim olmaksızın hareket eden, insanları hakikatlerden saptırandan daha zalim olan kimdir? Muhakkak ki zalim kimseler Allah’a yol bulamazlar.”

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

Ve min şerrin neffâsâti fîl ukad

- Ve min şerri : Şerrinden, kötülük, fenalık,
 En neffâsâti : Üflenmesi, arabozucu, ikiyezlülük, aldatma,
 üfürükçüler, fesâtlık, kavga çıkarmak,
 Fîy el ukadi : Düğümlenmiş, bağlandığı yalanla aldatan, şişlik,
 hastalık

Meâli 1: “Bağlandığı yalanların içinde kalıp aldatanın şerrinden Allah’a sığınarak kurtul.”

Meâli 2: “Fesâtlığa hasetliğe bağlanıp kalanlar, nice şerlere yol açacaktır.”

Meâli 3: “Kendi içindeki kibre, arabozuculuğa bağlanıp kalanlar, çevrelerine kötülük yayacaklardır.”

Meâli 4: “İçinde olan, fesâtlıktan, hasetlikten, hasislikten, kibirden, Allah’a sığınarak kurtulmalısın.”

Meâli 5: “Bağlandığınız tüm fesâtlıkların şerrinden Allah’a sığınarak kurtulun.”

Meâli 6: “İçinde düğümlenip kaldığın şer duygularını bir bir kopar ve Allah’a sığın.”

Meâli 7: “Yalanlara bağlanıp kalanlar, çevresindeki kişileri de aslı olmayan şeylere sürüklerler ve onlar kötülöklere yol açarlar.”

Burada geçen fâsât, fesât kelimesi ile bağlantılıdır.

İnsan, fesâtlığın şerrine bağlanmamalıdır.

Fesâtlık nedir?

Fesâtlara bağlanmak nedir?

Fesâtlık; ikilik çıkarmak, bozgunculuk, isyan çıkarmak, kargaşalık çıkarmak, yıkıcılık yapmak, verimsizlik, kıtlık, helâk etmek gibi anlamlara gelir.

Fesâtlık Kur'ân'da birçok yerde açıklanmıştır.

Şimdi bunlardan bazı örnekleri inceleyelim.

Bakara Sûresi 11: "Ve izâ kîle lehum lâ tufsidû fîl ardı kâlû innemâ nahnu muslihûn."

Ve iza kile lehum	: O zaman, olduğunda, denildi, onlara,
Lâ tufsidû	: Yok, fesât, yıkıcılık, tahrip, kargaşalık, ikilik,
Fi el ard	: Yeryüzü, toprak, beden,
Kalu innemâ	: Derler, ancak, sadece,
Nahnu muslihûn	: Biz, ıslah eden, düzelten, reform, barıştıran,

Meâli 1: "Onlara, yeryüzünde fesâtlık içinde olmayın denildiğinde, biz düzelteniz derler."

Meâli 2: "Onlara, yeryüzünde bozgunculuk, ikilik, ayrımcılık, isyan çıkarmayın denildiğinde, biz ıslah edeniz derler."

Burada görüldüğü gibi fesâtlık, yeryüzünde bozgunculuk çıkarmak anlamında ifade edilmiştir.

Her inanç, kendi inancını üstün görerek, kendi gibi inananları dışlar, kâfir ilan eder, cehennemlik ilan eder ve büyük bir bozgunculuğa sebep olur.

Ve onlar kendilerini ıslah edici görerek, kendi inancını çevrelerine dayatırlar.

Kendilerini hidâyet ehli sayarak, kendi yollarını hakikatın yolu ilan ederler.

Oysa başka bir inancı dışlamak, onları hor görmek, onları hedef göstermek bozgunculuk değil midir?

Şimdi başka bir âyeti inceleyelim.

Bakara Sûresi 27: "Ellezîne yenkudûne ahdallâhi min ba'di mîsâkîh ve yaktaûne mâ emerallâhu bihî en yûsale ve yufsidûne fîl ard ulâike humul hâsirûn."

Ellezîne yenkudûne	: Onlar, bozar, kırmak,
Ahdi Allah	: Söz, ahd, Allah
Min badi mîsâkı hi	: Sonra, uzak, misak, o,
Ve yaktaûne	: Keserler, uzaklaşırlar, ayırırlar, ikilikte kalırlar,
Mâ emr Allah	: Ne, şey, değil, işleyiş, emir, hüküm, Allah
Bihi en yûsale	: Ona, varmak, ulaşmak, anlamak, ulaştırmak,
Ve yufsidûne fî el ardı	: Fesât, bozguncu, ikilik çıkaran, yeryüzünde,
Ulâike hum el hâsirûn	: İşte onlar, hüsrân, kaybeden, başarısız,

Meâli: “Allah’ın hakikatlerine uymayanlar, misaklarından dönenler, Allah’ın işleyişini anlamaktan uzaklaşırlar ve yeryüzünde bozgunculuk yapıp ikilik çıkarırlar. İşte onlar başarısız olanlardır.”

Burada da belirtildiği gibi, hakikatten sapan kimselerin düşeceği yer fesâtlıktır.

Hakikat her varlıkta olan Allah’ın kendi zâtıdır.

Allah her varlığı zâtı ile kuşatmıştır.

Her varlık Allah’a ait sıfatlarla donatılmıştır.

İşte bu nazarla bakmak hakikat bakışıdır.

Senlik benlik bakışı fesâtlık duygusunun bakışıdır.

Kendilerine benlik isnat edenler, kendilerini yüce görüp başkalarını hor görenler fesâtlık yâni ikilik içinde olanlardır.

Senlik benlik kavgası, bozgunculuktur.

Oysa seni de beni de yaratan tek yaratıcıdır.

Sende de bende de olan Allah’ın zâtıdır.

Bu nazarla bakmak insanı fesâtlık duygusundan uzak tutacaktır.

İşte Allah’a sığınmanın ne olduğunun sırrı bu nazarla bakmada gizlidir.

Fesâtlıkla ilgili başka bir âyeti inceleyelim.

A'râf Sûresi 56: "Ve lâ tufsidû fîl ardı ba'de ıslâhıhâ ved'ûhu havfen ve tamaâ inne rahmetallâhi karîbun minel muhsinîn."

Ve lâ tufsidû fi el ard	: Yok, fesât, bozgunculuk çıkarmayın, yeryüzü,
Bade ıslâh hâ	: Sonra, iyileştirme, ıslah etme, düzeltme, onu,
Ve udû hu	: Yönelme, dua, istek, aramak, ona,
Havf	: Saygı, korku,
Ve tamaâ	: ümit, arzu,
İnne rahmete Allah	: Muhakkak, rahmet, Allah'ın
Karîbun	: Yakınlık,
Min el muhsinîn	: İyiliklerde olan, güzellikler, Muhsinler,

Meâli: "Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın. Oradaki hakikatler ile ıslah olun ve O'na bir saygı içinde ve arzuyla yönelin. Muhakkak iyiliklerde, güzelliklerde olanlar Allah'ın rahmetine daha yakındırlar."

Burada da muhteşem bir uyarı vardır.

Yeryüzünde fesâtlık çıkarmayın.

Bozgunculuk yapmayın.

İnsanların arasını açmayın.

Varlığa zarar vermeyin.

Yaşam size bir armağandır.

Bu armağanın kıymetini bilin.

Yeryüzünde ilme uyun.

O ilimle ıslah olun.

Yeryüzünde hakikatlere ulaşın.

Ve Allah'ın hakikatleri ile ıslah olun.

Allah'a saygı içinde yönelin, sığının.

Ve Muhsin kimselerden olun.

İşte burada da Allah'a sığınmanın inceliği çok güzel belirtilmiştir.

Şimdi fesâtlıkla ilgili başka bir âyeti inceleyelim

A'râf Sûresi 85: "Ve ilâ medyene ehâhum şuyabâ kâle yâ kavmi'budûllâhe mâ lekum min ilâhin gayruhu kad câetkum beyyinetun min rabbikum fe evfûl keyle vel mîzâne ve lâ tebbasûn nâse eşyâehum ve lâ tufsidû fîl ardı bade ıslahihâ zâlikum hayrun lekum in kuntum muminîn."

Meâli: "Medyen'e kardeşleri Şuayb geldi. Dedi ki: Ey kavim! Allah'ın kulu olduğunuzu anlayın, sizin için ondan başka ilah yoktur. Sizi vücûdlandırmanın apaçık delilleri sizin üzerinizdedir. Bundan böyle sevgiyle davranın, ölçülü olun ve dengeli olun ve insanların mallarını değersiz kılmayın. Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın, sonra oradaki hakikatler ile ıslah olun, eğer inanırsanız işte bu sizin için daha hayırlıdır."

A'râf Sûresi 86: "Ve lâ tak'udû bikulli sırâtın tû'idûne ve tasuddûne an sebîlillâhi men âmene bihî ve tebgûnehâ ıvecen vezkurû iz kuntum kalîlen fe kesserekum vanzurû keyfe kâne âkıbetul mufsidîn."

Meâli: "Söz verip hep dosdoğru yol üzere olana engel olmayın. Hakikatlere inanan kimsenin eksliğini arayıp, Allah yolunda olanlara engel olmayın ve hatırlayın ki siz zayıf olanlardınız, sonra da siz güçlendiniz. Bozgunculuk yapan, ikilik çıkaranların akıbetleri nasıl olur bakın görün."

Bu iki âyette de çok güzel bir şekilde, fesâtlık içinde olmak gerektiği bildirilmiştir.

Allah'ın birliğini anlamak ve o şuurla hareket etmek gerekir.

Allah hakikati, insanın kendi beden varlığıdır.

İnsan, Allah hakikatine erişmek isterse, kendine dönmeli ve bedeninin yaratılış ve şekillenmesini, işleyiş ve niteliklerini düşünmelidir.

Fesâtlık içinde olan kendine zarar verecektir.

Allah hakikatinden uzaklaşacak, kibrin içine düşecektir.

Çevresinde bozgunculuk içinde olan, ikilik çıkaran kendi şeytanına hizmet edecektir.

Ve o kişi kendi fesâtlık ateşinde yanacak ve huzura eremeyecektir.

Fesâtlığına bağlı hareket eden kişi, hep kendi çıkarı için hareket edecek ve çevresine zarar verecektir.

Kur'ân kişinin içindeki fesâtlığın yecûc ve mecûc boyutu olduğunu bildirir.

Kehf Sûresi 94: “İnne yecûce ve mecûce mufsidûn.”

İnne yecûc : Fenâyı sıfat, sıfatları kendine nisbet etmek, firavunluk, benlik duyguları,

Ve mecûc : Fenâyı vücûd, vücûdu kendine nisbet etmek, nemrutluk, kibir duyguları, zarar verici duygular,

Mufsid : Fesâtlık, bozgunculuk, ikilik, arabozuculuk,

Meâli 1: “Muhakkak ki yecûc ve mecûc alanı fesâtlık alanıdır.”

Meâli 2: “Muhakkak ki fesâtlık, her türlü kibir, gurur, çıkarıya yol açacaktır.”

Burada net bir şekilde belirtildiği gibi; “yecûce ve mecûce mufsidûn” fesâtlık alanı kişinin yecûc ve mecûc'lüğüdür.

Fesâtlık, kibir, hasetlik, hasislik her türlü kötülüğün kaynağıdır.

Ye'cûc ve Me'cûc kelimesi cûc kelimesinden gelir.

Cûce kelimesi de buradan gelir.

İdraki, anlayışı, rahmeti, şefkati gelişmemiş demektir.

Bu duyguları gelişmemiş kimselere “cûc” kimseler denilmiştir.

Yâni, kibir, fesâtlık, zalimlik, çıkar, içinde olan kimselere bu ad verilmiştir.

Cücük kimseler deyimi, rahmete erişememiş, ben egosunda kalmış kimseler için kullanılmıştır.

Cücük çıkarmak deyimi de buradan gelir.

Mevsim dışı filiz vermek demektir.

Mevsim dışı doğan filizler meyveye akamaz.

Kurur gider.

İşte hakikat yolunda irfân sahibi olmayan kimse, ben ego-sunda olan kimse, çevresine zarar verir, onun gönlü örtülür.

İşte Kur'ân'da "Ye'cûc ve Me'cûc" kelimesi fesâtlıkla bir tutulmuştur.

Fesatlığa, kibre, zalimliğe yola açan her duygu ve düşünce yok edilmelidir.

Bu kötü duygular küçültülmeli, cüce haline getirilmeli, hareketsiz kılınmalıdır.

Kur'ân'da, Zülkarneyn makamına erenlerin, bu duyguları kontrol edeceği bildirilir.

Zû El Karn, Zülkarneyn; Zû ve El Karni kelimelerinin birleşiminden oluşur.

Zû; Zât, her yerin sahibi demektir.

El Karn; yakınlık, dost, eş, arkadaş demektir.

Zülkarneyn makamına eren, her yerin Zâtına teslim olan demektir.

Hakk'el yakınlığa eren demektir.

Hakk'a dost olan demektir.

İşte bu makama eren, her nereye bakarsa baksın, Hakk nazarıyla bakar.

Yakınlık makamına erer.

Her varlığın Allah'a olan yakınlığını bilir.

Her yerin birlik içinde tutan Zâta ârif olur.

Zülkarneyn, her yerin Zâtına yakın olan demektir.

Dostluk makamına eren demektir.

Hakk ile Hakk olan demektir.

Mukarrebin olan demektir.

Kudret sahibine teslim olan demektir.

Onun kudretiyle güçlü olan demektir.

İşte Zülkarneyn makamına erenler, kötülüğe yol açan tüm duygu ve düşünceleri cüce haline getirenlerdir.

Kibir halinde iken, fesatlık duyguları bir devdir.

Zülkarneyn olanlarda, bu duygular cüce haline gelir ve kontrol edilir.

İşte ye'cüc ve me'cüc, cüce haline getirilmiş, kibir getiren, fesatlık getiren her türlü duygu ve düşüncelerdir.

Fesatlık duygusu, cüce olmalı idi.

Kibir duygusu, cüce olmalı idi.

Ve tüm olumsuz duygu ve düşünceler kontrol edilmeli idi.

Bu duyguların kontrol edilmesi için, Zülkarneyn makamı açılmalı idi.

O makam Hakk'a karışma makamı idi.

Hakk ile Hakk olma makamı idi.

Hakk ile Hakk olanlarda, kibir olur muydu hiç...

Fesatlık olur muydu hiç...

Onlara ye'cüc me'cüc duyguları hakîm olur muydu hiç...

Zülkarneyn olanlar bu duyguları söndürür idi.

Onların bedene hakîm olmasına izin vermez idi.

Kehf Sûresi 94: "Kâlû yâ zel karneyni inne yecûce ve me-cûce mufsidûne fîl ardı."

Bu âyette belirtildiği gibi, fesatlık yeryüzüne kötülük yay-
yan bir duygudur.

Bu duygu cüce haline getirilmelidir.

Yâni kontrol edilmelidir.

Zülkarneyn makamına erenler, bu duyguları kontrol ede-
ceklerdir.

4. âyette geçen; “Ve min şerrin neffâsâti fîl ukad-bağlandığınız tüm fesâtlıkların şerrinden Allah’a sığınarak kurtulun” mesajı cân kulağıyla duyulmalıdır.

Fesâtlık duygularına bağlanılmamalı, bu duygular cüce haline getirilmeli, hareketsiz kılınmalıdır.

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

Ve min şerri hâsîdin izâ hased

Ve min şerri	: Şerrinden, kötülük, zulüm,
Hâsîdin	: Hasetlik, kıskanan, çekemeyen, doğruya engel olan
İzâ hasede	: Hasetlik, kıskanmak, doğruluğu engellemek

Meâli 1: “Doğruluğa engel olan hallerden, doğruluğa engel olanın şerrinden.”

Meâli 2: “Hasetlik içinde olmanın getirdiği hasetliğin şerri, nice kötülüğe yol açar, işte bunlardan Allah’a sığın.”

Meâli 3: “Haset edenin haseti, şerlere yol açar.”

Meâli 4: “Senlik benlik kavgasında olan, hasetliğe düşecektir, hasetlikle hareket edecektir.”

Meâli 5: “Varlığın özünü göremeyen, sûretinde kalan, ayırmıcılık içinde olacaktır, şer üretecektir.”

Meâli 6: “İçinizdeki hasetlik duygusu sizi senlik benlik kavgasına sürükler, işte bunlardan kurtulun ve Allah’a sığın.”

Meâli 7: “Tüm şerler, kibrin getirdiği hasetlikten, senlik benlik kavgasından açığa çıkar, tüm bunları temizle ve Allah’a sığın.”

Bu bölümde de hasetliğin tehlikesi belirtilmiştir.

Haset kelimesi, İbranice’de “hâsađ” kelimesinden gelir.

Haset kelimesi Kur’ân’da beş defa geçer.

Haset; çekememek, başkasının durumunu kıskanmak, başkasına karşı içsel nefret içinde olmak demektir.

Hazreti Muhammed’in, hasetlikle ilgili sözlerinden örnekler verelim.

“Birbirinize haset etmeyin, birbirinize buğz etmeyin, birbirinize arka çevirmeyin; ey Allah’ın kulları, kardeş olun!” Müslim

“Hased etmekten sakınınız. Biliniz ki, ateşin odunu yok ettiği gibi hasetlik de iyilikleri yok eder.” Ebu Davut

Görüldüğü gibi Hazreti Muhammed; hasetlik yapmayın, kimseye karşı buğz etmeyin, görmezden gelmeyin demiştir.

Hasetlik, insanın içini yakıp bitiren bir ateştir.

Haset insanın hiçbir hücresi sağlıklı çalışmaz.

Haset insan, kendine kötülük yapan insandır.

Hasetlik, hâsena kelimesiyle de bağlantılıdır.

Hâsene, Allah’ın hasenatıdır, lütufları, güzellikleri, nimetleridir.

Allah’ın hasenatından uzak olmak, hasetlik duygusunu getirecektir.

Hasetlik, senlik benlik kavgasına sürükleyecektir.

Karşısında olan kimsenin bedeninin ve kendi bedeninin Allah’a ait olduğunun şuurundan koparacaktır.

Hasetlik, hasisliğe yol açacaktır.

Hasislik; cimrilik, bencilik, ille de ben duygusudur.

İşte hasetlik duygusu, varlıktaki tüm güzelliklerin Allah’a ait olduğunun şuurundan uzak olmaktır.

Kur’ân’da geçen hasetlikle ilgili âyetleri inceleyelim.

Bakara Sûresi 109: “Vedde kesîrun min ehli kitâbi lev yeruddûnekum min ba’di îmânikum kuffârâ haseden min indi enfusihim min badi mâ tebeyyene lehumul hakk fafû vasfehû hattâ ye’tiyallâhu bi emrih innallâhe alâ kulli şeyin kadîr.”

Ved kesir : İstedi, sevdi, çoğu,

Min ehli el kitâb : Kendi anlayışlarında kalan, aktarılan
söylentilerde kalan, duyumlarda kalan,

Lev yeruddûne kum : Keşke, şâyet, dönmek, siz,

Min badi imanı kum : Sonra, iman, inanma, siz,

Kuffâran	: Hakikatleri örten, kabul etmeyen,
Haseden	: Haset, kıskanma, çekememezlik,
Min indi enfusi-him	: Yanında, ona ait, nefsler, kendileri,
Min badi ma	: Daha sonra, şey, ne, değil, beyan oldu,
tebeyyene	açıklandı,
Lehum el hakku	: Onlara, hakikatler, gerçekler,
Fe afû ve asfehu	: O zaman affedin ve hoş görme, anlayış,
Hatta yetiye	: Hatta, gelmek, anlamak, anlayıncaya kadar,
Allah bi emr hi	: Allah, işleyiş, hüküm, o işleyiş,
Enne Allâh	: Muhakkak ki Allah
Alâ kulli şeyin kadir	: Bütün her şey, kudret

Meâli: “Aktarılan söylentilerde kalanlardan çoğu, siz iman ettikten sonra sizin dönmenizi, hakikatleri kabul etmemenizi isterler. Onların halleri bir hasetlik hâlidir. Bundan sonra onlar, açıklanan hakikatler üzere olurlarsa, artık onlara karşı bir affetme içinde ve anlayış içinde olun. Hatta Allah’ın tüm varlıktaki o işleyişini anlayıncaya kadar onlara yardımcı olun. Muhakkak ki Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Nisâ Sûresi 54: “Em yahsudûnen nâse alâ mâ âtâhumullâhu min fadlihî fe kad âteynâ âle ibrâhîmel kitâbe vel hikmete ve âteynâhum mulken azîmâ.”

Em yahsudûne	: Yoksa, haset, çekememek, kıskanma,
El nâs	: İnsanlar,
Ala mâ âtâ hum Allah	: Sunulan şeylere karşı, vermek, onlar, Allah
Min fadlı-hi	: Lütfundan, değerler, fazlından,
Fe kad ateynâ	: Sonra, oysa, olmuştu, verdik, sunduk,
Âle İbrâhîm	: Aile, güç, İbrâhîm ailesinden, milletinden olanlar,
El kitâb	: Kitâb, hakikatlerin sözleri,
Ve el hikmete	: Hikmet, ilahi incelikler, ilahi gaye,
Ve âtey nâ hum	: Verdik, sunduk, onlar, o hasetlik içinde olanlar,

Mülk : Mülk, saltanat, iktidar, tüm varlık, tüm
Kâinat,
Azîm : Yüce olan, yüce sahibi, kararlı olan,

Meâli: “Yoksa insanlar, Allah’ın onlara verdiği lütuflara karşı bir hasetlik içinde mi oluyorlar? İbrahim; tüm varlığı bir kitâb olarak sunduğumuzu ve onda hikmetler olduğunu anlayanlardandı. O hasetlik içinde olanlara da tüm varlığın yüce hakikatlerini sunduk.”

Fesâtlik ve hasetlik duygusu, kişiyi hakikati anlamaktan uzak eyleyecektir.

Onun için bu duyguların kontrol edilmesi gerekir.

Hasetlik, birlik üzere bakma şuurundan uzak eyler.

Senlik benlik kavgasında olmaya, hor bakmaya ve kıskançlığa yol açar.

Bir başkasının konumunu, başarısını, ilmi keşiflerini takdir etmek yerine, kıskanmaya, hor bakmaya, yok saymaya yol açar.

Oysa başarılı insanların başarıları ile gurur duymalıyız.

Onların gayretini, çalışkanlığını kendimize örnek almalıyız.

Gıpta ederek, onlara özenmeliyiz.

Ve onlardan daha çalışkan üretken olmalıyız.

Zaten gıptanın ana maksadı budur.

Gıpta etmek yâni özenmek, imrenmek ile hasetlik arasındaki incelik iyi anlaşılmalıdır.

Özenmek yâni gıpta etmek, başkasını kendine örnek almak ile bağlantılıdır.

Başkasının başarısı ile gıpta etmek, o kişiye özenmektir, imrenmektir, o kişiyi kendine örnek almaktır.

Hasetlik ise başkasının başarısını istememektir.

Hasetlik, kişiyi kötölemeye yol açar.

Başkasını olumsuz yönde hedef gösterir.

Felâk Sûresinden gönlümüze akan bilgileri kaleme almaya çalıştık.

Şimdi bütünsel olarak sûreyi tekrar okuyalım.

Felâk Sûresi:

“Doğruluğa engel olan hallerden ve doğruluğa engel olanın şerrinden, bağlandığı yalanların içinde kalıp aldatanın şerrinden ve yaratılmamış olan; gaflet, yalan, kibir, akılsızlık gibi tüm kötü hallerin şerrinden, bütün mahlûkatın sahibine sığınmayı anlat.”

Şimdi Nâs Sûresini inceleyelim.

NÂS SÛRESİ

1-

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

Kul eûzu bi rabbîn nâs.

Kul euzü : Anlat, de ki, sığınmak, güvenmek, yardım istemek,
Bi rabbi : Rabbi, vücûdlandırana, terbiye eden, şekil veren,
El nâs : İnsanlar, değerler,

Meâli 1: “Sığınmayı anlat: İnsanları vücûdlandırana.”

Meâli 2: “İnsanları bedenlendiren gücü anlamayı tavsiye et.”

Meâli 3: “İnsanları var eden, şekillendiren, bedenlerinin sahibini anlamayı anlat.”

Meâli 4: “İnsanlara, Rabb hakikatini düşünmelerini öğüt.”

Meâli 5: “Allah’ın Rabb esmasıyla varlığın yaratılışını, insanlara anlat.”

Meâli 6: “Rabbi tanımayı, O’na sığınmayı insanlara öğüt.”

Meâli 7: “İnsanların nasıl var olduğunu, var edenin kim olduğunu anlamayı insanlara açıkla.”

Bu bölümde geçen Rabb ve nâs kelimelerini inceleyelim.

Nâs’ın Rabbi ne demektir?

Nâs’ın Rabbine sığınması ne demektir?

Önce Rabb kelimesini inceleyelim.

Rabb kelimesi, Kur’ân’da 1000’e yakın yerde geçer.

Allah kelimesi yaklaşık 3000 defa geçer.

Rabb ve Allah hakikati iyi bilinmelidir.

Toplumda Rabb, Allah kelimeleri aynı anlamda ifade edilir.
Her iki kelimenin de anlamı iyi bilinmelidir.

Bedenler boyutunda Allah esması Rabb kelimesiyle ifade edilir.

Tüm bedenlerin birliği boyutunda Allah kelimesi kullanılır.
Bir bedendeki Allah boyutu Rabb'dır.

Tüm bedenlerin tek sahibi Allah'tır.

Yâni damladaki derya Rabb'dır.

Deryadaki damlalar birliği Allah'tır.

Allah'ın bedenler boyutundaki tecellisi Rabb kelimesiyle ifade edilir.

Yâni Allah'ın, bir vücûddaki esma adı "Rabb"dir.

Tüm vücûdlardaki esması Hû'dur, Allah'tır.

Allah'ın bir vücûddaki sahipliği Rabb'dır.

Onun için, bir evin sahibine de "Rabbü'l dâr" denir.

Bir malın, bir mülkün, bir sermayenin sahibine de "Rabbü'l mâl" denilir.

Rabbim kelimesi, efendim anlamında da kullanılmıştır.

İnsanın bedeninin efendisi Allah'tır.

İnsanın mürebbiyesi Allah'tır.

Mürebbiye kişinin bedenini terbiye eden, şekillendiren demektir.

Allah, Rabb esmasıyla tüm varlığın bedenine şekil verendir.

Bedendeki Allah'ın efendi boyutu Rabb'dır.

Gönüllerin efendisi ise, Muhammed nûrudur.

Rabb, ribâ, râbıta kelimeleri aynı kelime kökünden gelir.

Rab: "رَبّ"

Ribâ: "رِبَا"

Râbıta: "رَابِطٌ"

Ribâ kelimesi de Rabb kelimesinden gelir.

Rabb, ribâ inceliği çok önemlidir.

Ribâ, faiz diye çevrilemez.

Rabb kelimesi ile ribâ kelimesinin yazılımlarını incelersek, “Rı, َ Be ب “ harfleri ile yazıldığını görüyoruz.

Ribâ kelimesinin sonunda elif harfinin olduğunu görüyoruz.

Ribâ kelimesinin geldiği kökeni incelediğimizde görüyoruz ki:

Ribâyı anlamamız için, Rabb kelimesinin anlamını doğru anlamalıyız.

Rabb;

Her bir varlığın varlık boyutundaki sahiplik boyutu.

Bedeni oluşturan, bedeni işleten, bedenin Zâtı.

Beden boyutundaki Allah'ın işleyişi.

Vücûdlandırıran, şekillendiren, biçimlendiren.

Terbiye eden, yâni bedeni en ince bir biçimde şekillendiren, anlamlarına gelir.

Rabb; rûhtaki üfleyişle oluşmaya başlayan rûh+beden boyutudur.

Vücûdun şekillenmesi, işleyiş boyutudur.

Vücûddaki tüm tecelliler boyutudur.

Allah, bütünlük boyutudur.

Bu kelimenin asli boyutu “Hû” dur.

Rabb; Allah'ın varlık boyutundaki tecelliler boyutudur.

Şöyle düşünelim, bir tohumda Rabb esması gizlidir.

Ne zaman tohumdan ağaç adım adım açığa çıkmaya başlar.

İşte Rabb esması orada tecelli eder.

Allah, Rabb esmasıyla, ağacı şekillendirir, terbiye eder, işletir, sıfatlandırır.

İşte, kişinin vücûdunu şekillendiren, yâni kişiyi vücûdlandırıran ve her an o vücûdda işleyişiyle kendini gösteren, vücûdu tutan, Allah'ın kişideki adı Rabb'dır.

Her vücûdu tutan Allah'ın vücûd boyutundaki karşılığı Rabb'dır.

Tâ-Hâ Sûresinde, firavun ile Hazreti Mûsâ'nın konuşma konusu vardır.

Firavun, Mûsâ'ya sorar: "Kâle fe men Rabbikumâ yâ Mûsâ-Ya Mûsâ! Rabbim dediğin kimdir?"

Tâ-Hâ Sûresi 49:

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسَى

Kâle fe men rabbikumâ yâ mûsâ

Kâle fe men rabbi kumâ : Dedi, sizin Rabbiniz kimdir,

Yâ Mûsâ : Yâ Mûsâ,

Meâli: "Firavun dedi ki: Ya Mûsâ! Rabbim dediğin kimdir, nedir?"

50-

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

Kâle rabbunellezî atâ kulle şey'in halkahu summe hedâ

Kâle rabbu nâ : Dedi, Rabbimiz, bizi vücûdlandırıran,

Ellezi atâ : Ki o verdi, lütfetti, ihsan etti,

Atâ kulle şey'in halka hu : Bütün her şeyi, halk eden, var eden, yaratan,

Summe hedâ : Sonra, hakikatlere ulaştırandır, tecellileriyle yol gösteren,

Meâli: "Mûsâ dedi ki: Bizi vücûdlandırandır. Ki O'dur bütün her şeyi tecellileriyle halk eden, sonra da tüm varlıktaki tecellileriyle yol gösteren."

İşte incelediğimiz zaman anlıyoruz ki Rabb; varlığı oluşturan, şekillendiren, varlıktaki işleyişini yapan Allah'ın, bedenlerdeki karşılığıdır.

Her varlığı tutan Rabb'dır.

Rabbim denildiği zaman, bedenimizdeki bedenın Zâtına olan bir sesleniştir.

Kişinin vücûdunu şekillendiren, yâni kişiyi vücûdlandırıan ve her an o vücûdda işleyişiyle kendini gösteren, vücûdu tutan, Allah'ın kişideki adı Rabb'dır.

Her vücûdu tutan Allah'ın vücûd boyutundaki karşılığı Rabb'dır.

Rabıta; vücûddaki tecellilerin birbirine bağılılığı, cümle varlığın birbirine olan bağılılığı boyutudur.

Rabia; dördüncü anlamında kullanılmıştır.

Onun için bazı yerlerde ailede dördüncü çocuğa "Rabia" adı verilmiştir.

Çünkü İbrâhim makâmılarından dördüncüsü "Rabb" dersidir. Vücûd dersidir.

Vücûd dersinde talebe, kendi vücûdunu tutan Zât'ın, Rabb boyutuna, rububiyet boyutuna şâhit olur.

Kendindeki Allah'ın tecelli boyutuna şâhit olur.

Rabia, rahîmiyetten gelen doğuşun tamamen beden haline çıktığı boyuttur.

Yâni her çocuk, rabia olarak doğar.

Mürebbiye; şekil veren, terbiye eden, vücûdlandırıan, hücre hücre doku doku vücûdu şekillendiren demektir.

Ribâ ise; kendi vücûdunun sahibini bilmeyip, vücûdu Allah'a nispet etmemek, kendine nispet etmenin durumudur.

Ribâ, Allah'a ait olan bedene, benim deme gafletidir.

Yâni "ben benim" deyip, her türlü şahsi çıkar peşinde koşmaktır.

Rabb kelimesiyle bağlantılı, Rabbu'l âlemin kelimesini inceleyelim.

Kur'ân'da "rabbu'l âlemîn" kelimesi 42 defa geçer.

"Allah, âlemlerin rabbidir."

Yâni Allah görünen görünmeyen tüm varlığı vücûdlandı-
randır, o vücûdlarda her an tecelli edendir.

“Rabbu’l âlemîn” kelimesinde geçen âlem, tüm kâinat, tüm
varlık, görünen görünmeyen her şey olarak kullanılmıştır.

Âlem, alâmet kelimeleri aynı kökten gelir.

Her varlık yaratıcının alâmetidir.

Her varlık da bir âlemdir.

Âlem, Alîm kelimesiyle de bağlantılıdır.

Tüm âlem, âlim olan yâni ilmin sahibi olan Allah’ın ilmiyle
kendini gösterdiği yerdir.

Âlem kelimesi Kur’ân’da, bazı yerlerde bütün herkes diye-
rek insanlar için de kullanılmıştır.

Tüm kâinat için de kullanılmıştır.

Âl-i İmrân Sûresi 96: “İnne evvele beytin vudia lin nâsi lel-
lezî bi bekkete mubâreken ve huden lil âlemîn.”

Meâli: “Doğrusu o, evini öncelikle insanlara hakikatleri
anlatmak için yaptı. Elbette ki o, onları bir yerde toplayıp,
kutsal olanı anlattı ve o tüm herkes için doğru yolu gösterdi.”

Bu âyette âlem; “bütün herkes” anlamında kullanılmıştır.

Âl-i İmrân Sûresi 97: “Fe innallâhe ganiyyun anil âlemîn.”

Meâli: “Muhakkak ki Allah kâinattaki tüm değerlerin sa-
hibidir.”

Burada ise âlem; kâinat, tüm varlık, görünen görünmeyen
her şey anlamında kullanılmıştır.

Mâide Sûresi 28: “Le in besadte ileyye yedeke li taktulenî
mâ ene bi bâsitin yediye ileyke li aktulek innî ehâfullâhe rab-
bel âlemîn.”

Meâli: “Sen beni öldürmek için gelsen de, ben tüm varlığı
vücûdlandıran Allah’a saygımdan dolayı seni öldürmek için
gelmem.”

Burada “rabbel âlemîn” tüm varlığı vücûdlandıran olarak
çevrilmiştir.

Kur’ân’da “âlemîn” kelimesi 73 defa geçer.
Âlemîn çoğul olup, tekili “âlem”dir.
İnsan tekildir, ama onun bedeninde bir âlem gizlidir.
İnsanlar çoğuldur, ama tamamı âlemîndir.
“El hamdu lillâhi rabbil âlemîn.”
Bütün insanlar bir âlemdir.
Bütün kâinat bir âlemdir.
Görünen görünmeyen her şey âlemdir.
İnsan bir âlemdir.
İnsanda nice âlemler gizlidir.
İnsan vücûdu âlem içre âlemdir.
Bütün kâinat âlem içre âlemdir.
Hakk âleminden geldi bu âlem
Âlem içre âlemden geldi bu âlem
Nice âlemden süzüldü geldi Âdem
Nice sırrı, nice âlemi yüklendi Âdem
Tüm âlemlerin sahibi Allah’tır.
Her varlıkta Rabb ismiyle Rûbubiyetini gösterir.
Nice âlemlerin tek sahibidir.
Evvelden âhire sonsuzluğun sahibidir.
Zâhiriyle bâtınıyla nice âlemlerin sahibidir.
Hadîd Sûresi 3: “Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın ve huve bi kulli şeyin alîm.”
Meâli: “Evvel ve sonsuz olan, zâhir olan ve bâtın O’dur ve O, bütün her şeydeki ilmin sahibidir.”
İşte Nâs Sûresinin ilk âyetinde; “Kul eûzu rabbın nas-nâs’ın Rabbine sığın” uyarısı çok iyi anlaşılmalıdır.
Nâs’ın Rabbi; insanın Rabbi, varlıktaki tüm değerler demektir.
Nâs; insan olarak da çevrilir.
İnsân ve beşer arasındaki incelik iyi düşünülmelidir.

Hepimiz beşeriz.

Ama hepimizin özü insan boyutudur.

İnsan, in, ins, nâs, nisâ, üns, ünsiyet birbirine bağlı kelimelerdir.

Cin; ins'den uzak olan, aslını bilmeyen, özünü bilmeyen, insan makamına ermemiş olan demektir.

Hepimiz beşer olarak dünyaya geldik.

Yâni toprak taşıyan bir beden olarak dünyaya geldik.

İnsan olarak doğulmaz, insan olunur.

Kişinin bedeni bir mektuptur.

Kişinin bedeninde Allah'ın değerleri, Allah'ın kendi zâtı gizlidir.

İnsan, kâinata ait sistemin değerlerini taşır.

İnsanın vücûd boyutunda, beşeri âlemin ve Âlvî âlemin sırları vardır.

Kim ki bedenini okur, özünü anlarsa, o kimse insan makamına ulaşacaktır.

İnsan, ten boyutunda kalırsa, özünü göremezse, cin boyutunda yaşar.

Yâni Allah'ı bilme şuurundan uzak yaşar.

İnsan, cân boyutuna ererse, insan boyutuna erişir.

Yâni tüm varlığın teninin de cânının da Zâtını bilerek yaşar.

Yâ-Sîn Sûresi 1-2

1- Ey kendindeki özü anlayan!

2- Tüm kâinat kitâbına hâkim olanı anlayan.

Kim ki kendi özünü anlarsa, tüm varlıktaki özü de anlar.

Tüm varlığa hâkim olan Zâtı da anlar.

Kendi özünü anlayan, insan makamına ulaşır.

İnsan olan, varlığın toprak cihetine değil, öz cihetine bakar.

Tüm varlığın geldiği özü bilir.

İnsan kelimesinin kökeninin nereden geldiği hakkında birçok bilgi vardır.

Arapça dense de birçok dilde rastlanır.

Arapçada; Ans, İns.

İbranicede; Enüş.

Türkçede; İnsan.

Dede Korkut'ta: "Oğlanum, sen insansın, hayvanla musahip olmak" yazısı vardır. (Başat Destanı)

İnsan olma yolculuğu, beşerden hayvaniyete, hayvaniyetten cinliğe, cinlikten ins'liğe, ins'likten insanlığa olan idraki bir yolculuktur.

Kim ki kendini bilmez iken bilir oldu.

Kendi özünü bilen oldu.

Cümle varlıktaki özü bildi.

Cümle varlığın birbiriyle yakınlığını anladı.

İşte o insan makamına geldi, insan oldu.

İns, üns, ünsiyet, aynı kökten gelen kelimelerdir

Yakınlık demektir.

İnsan olan cümle varlığın birbiriyle bağını anlar, yâni yakınlığını anlar.

Bir bebek beşer olarak doğar.

İçinde insanlık tohumunu taşır.

Gün gelir büyüdüğünde, kâinat kitâbını okur, tüm kâinata hakîm olanı anlar ve her varlığın özünün tek öz olduğunu anlar, işte o İnsan olur.

İnsan olan tüm varlığın birbiriyle olan yakınlığını gayet iyi anlamıştır.

Tüm varlığın birbiriyle kardeş olduğunu iyi anlamıştır.

Eğer kişi kendi ailesinden gelen inanç sisteminde kalır, varlık kitâbını okuyamazsa, o kimse insan makamına ulaşmadan ölüp gider.

Çünkü insan bir özdür ve öz de ölümlü değildir.

İşte insan ölümsüzdür.

Ölüm denilen şey, kendini bilmezlikle ilgilidir.

Kendini bilmeyen, insan makamına gelemmez, ölüm denilen sırrı da bilemez.

Ve ölüp gideceğini düşünür.

İnsan makamına gelen, içindeki özün Allah'a ait olduğunu bilir, bir damla misali deryadan gelip deryaya gideceğini bilir.

Bakara Sûresi 156: "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn."

Meâli: "Muhakkak ki aslımız Allah'tır ve biz aslımız olan O'na döneceğiz."

Onun için Yûnus Emre; "Ölürse tenler ölür, canlar ölesi de-ğil" diye muhteşem bir şekilde bu hakikati dile getirmiştir.

İşte insan; kendi özünü anlayandır.

Tüm varlığın özünü anlayandır.

Tüm varlığı tutan, Zâtı Mutlak olan Allah hakikatini anlayandır.

Bunu anlayan da makamların en güzeli olan "İnsan" makamına ulaşandır.

Özünü anlayan insan olur.

İnsan olan İslam olur.

İslam olan, çevresine huzur sunar, sevgi sunar.

Hep dayanışma, yardım içindedir.

Hangi varlığa bakarsa baksın o varlıkla kardeş olduğunu bilir.

Her varlığın ardında olan özün Hakk olduğunu bilir.

Hiçbir zaman hiçbir varlığa zerre kadar zarar veremez.

Hiçbir zaman dünyanın şanına, şöhretine, para, mal-mülküne esir olmaz.

Hiçbir zaman Allah'ı unutmaz, hep içinde o sevgiyle yaşar.

İnsan olan huzurludur, mutludur.

Neden dünyaya geldiğini bilir ve ona göre yaşar.

Bedeninin sahibini bilir ve hep sabır içinde, şükür içinde, tevazu içinde yaşamaya gayret eder.

İşte nâs, Allah'a ait olan değer demektir.

Tüm varlık Allah'ın değerleri ile sarılıdır.

Rabbin nâs; insanların Rabbi, insanları bedenlendiren, bedenlerde olan Zât, bedenlerde her an tecellileri ile kendini gösteren demektir.

İşte insan makamına gelen, her an her varlığı tutan Rabbe sığınır, dayanır.

O şuurla yaşar.

2-

مَلِكِ النَّاسِ

Melikin nâs

Meliki : Melik, mâlik, sahib, hükümdar, tecellilerin sahibi,

El nâs : İnsanlar, kendindeki özü anlayan,

Meâli 1: “İnsanlardaki tüm tecellilerin sahibine.”

Meâli 2: “İnsanların sahibinin kim olduğunu bildir.”

Meâli 3: “İnsanlara, her yerin Mâlik’inin kim olduğunu açıkla.”

Meâli 4: “Bedenlerin Zâtına sığınmanın ne olduğunu açıkla.”

Meâli 5: “Her şeyin Melik’inin kim olduğunu anlamalarını insanlara hatırlat.”

Meâli 6: “Melik’in nâs hakikatini açıkla.”

Meâli 7: “İnsanların Melik’i Allah’tır.”

Allah her varlığın Melik’idir.

İnsanın sahibidir.

İnsanın öz varlığıdır.

İnsanın nûrani yapısıdır.

Tüm değerlerin Zâtıdır.

Burada geçen melik, Allah’ın esmalarından biridir.

Melik, melek, Mâlik, meleke, mülk, mal, malikhâne, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Melik; Hükümdar, Sultan, Mâlik olan, Sahibi, mülkü idare eden, malın mülkün sahibi anlamlarına gelir.

Allah her şeyin Melik’idir.

Allah, Melik olduğunu, her şeyden gösterir.

Çünkü her varlık, O’nun kontrolü altındadır, O’nun yönetimi altındadır.

Her varlıkta; zikriyle, fiiliyle, sıfatlarıyla, zâtıyla Melik olduğunu ispat eder.

Melekler boyutunda da melik olan Allah'tır.

Mal, mülk boyutunda da, malın mülkün yöneticisi, Melik olan Allah'tır.

Cumâ Sûresi 1: "Yusebbihu lillâhi mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardıl melikil kuddûsil azîzil hakîm."

Yusebbihu li Allah	: Tesbihat, yüzmek, tecellileri ile her yerde olan, Allah
Mâ fî es semâvâti	: Göklerde olanlar, semâ boyutu, ulvî boyut,
Ve mâ fî el ardı	: Yerde olanlar, toprak, beden, dünya,
El meliki	: Mülkün sahibi, vücûdların sahibi, Padişah, Sultan,
El kuddûsi	: Sıfatların sahibi, mukaddes, kutsal, temiz olan, değerler,
El azîzi	: Değerli, tüm değerlerin yüce sahibi, işleyişin sahibi,
El hakîmi	: Hâkim olan, varlığa hâkim olan, vücûdlara hâkim olan,

Meâli: "Göklerde olanlar ve yerde olanlar; vücûdların sahibi, sıfatların sahibi, tüm varlıktaki işleyişin sahibi olan, tüm varlığa hâkim olan Allah'ın tecellilerini gösterir."

Melik ismi, bir ülkenin hükümdarı olarak da kullanılır.

Kur'an'da bunu birkaç âyette görüyoruz.

Yûsuf Sûresi 43: "Ve kâle el melik" "Hükümdar dedi ki:"

Yûsuf Sûresi 43- "Meâli: Hükümdar: Ben yedi cılız ineğin yedi besili ineği yediğini ve yedi yeşil başak ve yedi kuru başak gördüm. Ey ileri gelenler! Eğer sizler rüya tâbir edenlerdenseniz, benim rüyamı açıklayın, dedi."

Yûsuf Sûresi 50: "Meâli: Hükümdar: Onu bana getirin, dedi."

Yûsuf Sûresi 72: "Meâli: Dediler ki: Hükümdar'ın su kabı kayıp."

Bakara Sûresi 247: "Talut Melik-Hükümdar Talut."

Allah mâlik ismiyle, bir varlığa sahip olandır.

Melik ismiyle ise, hem bir varlığı ve hem de tüm varlığı yönetendir.

Aradaki ince fark şudur.

Malın sahibi olan bir kişiyi düşünelim.

O kişi o malı başkasına kiralamış olsun.

Kiralayan kişi malın sahibi değildir.

Malın asıl sahibi, o malın yöneticisi, idare edeni, kiralık verendir.

Şimdi tüm Kâinatın, tüm varlığın sahibi olan Allah'ı düşünelim.

Allah, bir varlığın hem sahibidir, hem yöneticisi, hem idare edenidir.

İşte Allah, sıfatlarıyla varlığın sahibidir, Zâtıyla ise hükümdardır.

Allah, "El Melik" esmâsıyla tüm Evren'i yönetir.

Tüm Evren'in tek Hükümdarı Allah'tır.

İnsanın vücûdunun da tek Hükümdarı Allah'tır.

Allah'ın kulları, O'na ait olan sıfatlarıdır.

Allah tüm Evren'i, sıfatlarıyla yönetir.

İnsan vücûdu sıfatlar şehridir, o sıfatlar şehrinde Mevsûf olan, Melik olan, sıfatların Zâtı olan Allah'tır.

İnsan bu şuurda yaşmalıdır.

Hangi varlığa bakarsa baksın, o varlığın Hükümdar'ının, o varlıkta her an tecellileriyle, o varlığı yönettiğini görebilmelidir.

Secde sırrı, Melik olanadır.

Tüm sıfatlar, her an Zât boyutuna secde hâlinededir.

Nahl Sûresi 49: "Ve lillâhi yescudu mâ fîs semâvâti ve mâ fîl ardı min dâbbetin vel melâiketu ve hum lâ yestekbirûn."

Meâli: "Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, bütün varlıklar ve bütün kuvveler Allah'a secde ederler. Bu hakikati anlayarlarda kibirlilik yoktur."

Nasıl ki bir ülke Hükümdarının huzuruna varanlar, ona saygıyla eğilir.

İşte âlemdeki tüm sıfatlar, Zât boyutuna secde hâlinindedir. Bunu görenler, yâni secde sırrına erenler, teslimiyet ve tevekkül içindedirler.

Her varlığın her an Allah'a secde halinde olması, birlik, bütünlük, beraberlik boyutuna işaret eder.

İnsanın vücûdundaki hücrelerin, birlik içinde olduğu gibi, bu âlemde böyledir.

“El Melik” esmâsının hakikatine eren kimseler:

Malikül Mülk sahibinin Allah olduğunu bilirler.

Her varlığın Melik'ini varlığın kendinde görürler.

Melik olanın kürsüsünü varlığın kendinde görürler.

Tüm âlemin Melik'i olan Allah'a teslimiyet içindedirler.

Her varlığın hâkimiyetinin Melik olan Allah'a ait olduğunun şuuruyla yaşarlar.

Çevresinde olan makam sahiplerine, makamlarından dolayı saygı duyarlar, onları asla yüce görmezler, onlara el pençe divan durmazlar.

Toplumda aciz gibi görülen kimselere de, bir makamda olanlara da aynı saygıyı gösterirler.

Çünkü bilirler ki, her vücûdun Melik'i Allah'tır.

Çevresinde olan herkese, âlemlerin Hükümdarı olan Allah'ı hatırlatırlar.

İşte bu bölümde geçen, “Melik'in nâs” âyetiyle insan kendi bedeninin Hükümdarını unutmamalıdır.

Kendi bedenini yöneten Sultanı iyi tanımalıdır.

Ve O'na teslimiyet içinde olmalıdır.

Allah her şeyin Melik'idir, Hükümdar'ıdır.

İnsan kendi vücûd varlığında hükümleriyle kendine hakîm olan Sultana her an secde şuuruyla yaşamalıdır.

İşte sığınmanın, dayanmanın ulviyeti budur.

3-

إِلَهِ النَّاسِ

İlâhin nâs

İlâhi : El Hû: kudretli, yaratıcı, var eden, Zâtı ile saran,
El nâs : İnsanlar,

Meâli 1: “İnsanları Zât-ı ulûhiyetiyle sarana.”

Meâli 2: “İnsanların bedenlerindeki kudret sahibi Allah’tır.”

Meâli 3: “İnsanlara, ilâhi kudrete sığınmayı anlat.”

Meâli 4: “Allah, insanları ulviyetiyle yaratandır.”

Meâli 5: “İnsanlara bedenlerin Zâtının kim olduğunu anlamalarını öğütler.”

Meâli 6: “İnsanlar ilâhi bir yaratıcının tecellisidir.”

Meâli 7: “Allah, insanları nûruyla kuşatmıştır.”

Burada geçen ilâh kelimesi ile Allah kelimesinin yazılımı aynıdır.

Allah kelimesinin, asli yazılımı “El Hû” dur.

Kur’ân’da Allah “اللّٰهُ” kelimesi, “El Hû” olarak yazılır, şedde ile Allah diye okunulur.

İbrânicede, Sümer dilinde “Hû-O” demektir.

İbrânicede “Hû El” kelimesi, görünen görünmeyen her şeydeki tek kudret O’dur, anlamındadır.

Yâni Allah dediğimiz şey, “gücün kudretin sahibi O’dur” demektir.

İbrânicede “Hû El” kelimesi, Arapçaya “El Hû” şeklinde geçer.

Ve zamanla Allah diye okunur.

Kur’ân’da Allah her varlıktaki kudret diye tanımlanır.

Mülk Sûresi 1: “Ve huve alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “O bütün her şeydeki kudrettir.”

Âl-i İmrân Sûresi 29 : “Ve Allâh alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Ve Allah bütün her şeydeki kudrettir.”

Tüm kâinatı hareket ettiren, tüm kâinatı işleten bir kudret vardır.

Bir atomda, bir çiçekte, bir böcekte, bir ağaçta, her şeyde bir kudret vardır.

Tüm kâinatta, Matematik, Fizik, Kimya, Biyolojik sistemin bir işleyişi vardır.

Bu işleyişi yapan bir kudret vardır.

İşte asıl olan, bu kudreti anlamaya çalışmaktır.

Bunu anlamanın kapısı da insanın kendi vücûdudur.

İnsanın, aradığı tüm soruların cevabı da kendinde gizlidir.

Onun için Hazreti Muhammed: “Kendini bilen Râbbini bilir.”

Hazreti İsâ: “Ben O’yum.”

Hazreti Mûsâ: “Ben O’nu kendimde gördüm” demiştir.

İşte insan Allah hakikatine kendi vücûd varlığında şâhit olmalıdır.

İnsan, El Hû boyutudur.

İnsan kendini Allah’tan ayrı görmemelidir.

İnsan kendini asla Allah sanmamalıdır.

Hazreti İsâ; “Ben O’yum” dediği yer Allah’a ait rûhullah boyutudur.

Allah hakikatine erişilebilmenin boyutu O’na ait olan makamları görmekle mümkün olacaktır.

Allah’ın ulûhiyeti, nûraniyeti, rûhaniyeti, nefsler boyutu vardır.

Nefsler boyutu bedenler boyutudur.

Bedenlerdeki tecelliler boyutudur.

Allah insanı ulûhiyetinden halk etmiştir.

Allah insanı nûraniyetiyle sarmıştır.

Allah insanı, rûhundan üfleyip şekillendirmiştir.
Nefsler boyutunda yaşam sunmuştur.
Nefs insanın öz varlığıdır.
Nefs, rûhun elbise giymiş vücûd boyutudur.
İnsanın vücûd varlığında Allah'ın; ulûhiyeti, nûraniyeti, rûhaniyeti cem hâlinededir.
İnsan kendi aslının ne olduğunu anlamalıdır.
Duygu ve düşüncelerini put hâline getirmemelidir.
Kendini ilâh etmemelidir.
Yâni insan kendini Allah'ın yerine koymamalıdır.
İnsan her varlığın sahibini, varlığın kendinde görebilmelidir.
Hiçbir varlığı Allah'tan ayrı sanmamalıdır.
Her varlık Allah'ın ulûhiyetinden süzülüp gelmiştir.
İnsan ilâhi akışın ne olduğunu anlamalıdır.
Ağacın bir tohumdan süzülüp geldiği gibi, her varlık ilâhi bir âlemden yâni Allah'ın kendi özünden süzülüp gelmiştir.
Âmâ'daydı her şey.
Âmâ, karanlık bir âlem idi.
O karanlık âlem hiçlik boyutu idi.
O hiçlik boyutunda heplik vardı.
Heplik, hiçlik hâlinde idi.
Hiçlik boyutu, karanlık bir âlem idi.
Onun için bu boyuta "Âma" denildi.
Nasıl ki ağaç, tohumun karanlık boyutunda gizliydi.
Her varlık da âma boyutunda gizliydi.
Orada varlık, varlık olarak değil, nûr halinde idi.
Karanlık boyutta, ışık vardı.
Işık da karanlıktaydı.
Işık henüz doğmamıştı.
Çünkü ışığa yürü denilmedi.

Işık her şeyi getirecekti.
Gün geldi, Emr-i ilâhi tecelli etti.
İlâhi akış başladı.
Ehâdîyet kapıları açıldı.
Bir olandan birler, bir bir açığa çıkmaya hazırlandı.
Her bir, bir kaderi taşıdı.
Her birin, bir kader yazılımı vardı.
Bir, Ulviyeti taşıdı.
Ulvî olan, açığa çıkacak olanda, ulviyetini gösterecek idi.
İşte “Hû” sırrı bu idi.
Ulviyet nûra dönüştü.
Nûrundan nûrları yansıttı.
İşte “Muhammed-Hamd” sırrı bu idi.
Nûrunda olanlar, nûrun fitratını oluşturdu.
Bu fitrat bir kadere göre belirlendi.
Kader “Nûn ve Kâlem” ile yazıldı.
Ağaçlar, kuşlar, çiçekler, insan her şey bir kaderi taşıdı.
Hepsi bir kadere göre şekil almaya hazırlandı.
Artık açığa çıkacak olanlar, kendinde olan kadere göre varlık elbisesi giymeye hazırlandı.
Belirlenenlere zaman çizildi ve bekleyiş başladı.
Zamanı gelenlere, bir bir yürü emri verildi.
Nûrunda olan fitratın irsaliyesi başladı.
İşte “Resûl” sırrı bu idi.
Resûl, rûh elbisesi giydi.
Açığa çıkacak olana rûh verildi.
İşte “Âdem-İsâ” sırrı bu idi.
Rûh, Nef edildi, yâni üflendi.
Nef, Nefese döndü.
Nefes, “Nefs” oldu.

Nefs, bedenler boyutuna yürüdü.

İşte “Nefs” sırrı bu idi.

Tüm nefisler, yâni tüm bedenler, tek nefisten halk edildi.

Her varlık kendi fitratında yazılı olan bir kadere göre şekillendi.

İşte bu Kaderin tecellisi idi.

Varlık bir nebat olarak, adım adım göründü.

İşte “Nebî” sırrı bu idi.

Nebî, özde olanın bilgisini getirdi.

Öz açıldı, özde olan zâhire yürüdü.

Öz Hakk’ın kendisi idi.

Hakk kendinden kendini Halk eyledi.

Açığa çıkan Halk, Hakk’ın kendi idi.

Evvel O idi, Ahir O idi, Zâhir O idi, Bâtın O idi.

Hadîd Sûresi 3: “Huvel evvelu vel âhiru vez zâhiru vel bâtın.”

Her şey O’ndan geldi.

O’nun kendi görüntüsü idi.

O’nun kendi ulvîyeti idi.

Her şey O’nun ulûhiyetiyle sarıldı.

Her şey O’nun kendi tezâhürü idi.

İşte insan bu nazarla bakmalı ve her an Allah’a sığınmalıdır.

Kendini asla ilah edinmemeli, hiç olduğunu anlamalı ve bu şuurda yaşamalıdır.

İnsan Allah’tan geldiğini, O’ndan ayrı olmadığını ve O’na döneceğini unutmamalıdır.

Ecel denen hakikatin ne olduğunu bilmeli.

Ölümün bir son değil O’na dönüş olduğunu unutmadan yaşamalıdır.

Nasıl ki buz erir aslı olan suya döner.

Buz suyun beden bulmuş boyutudur.

İnsanın da özü Allah’tır.

O'ndan ayrı değildir.

Beden bulmuş boyutu, özün elbise giymiş boyutudur.

Buz eriyip aslı olan suya döndüğü gibi, insan da ecel dediğimiz tecelli ile aslı olan Allah'a rücû eder.

İşte insan bu hakikati asla unutmamalı ve yaşamında her dâim Allah'a tevekkül ve teslimiyet içinde olmalıdır.

İşte Allah'a sığınmak hakikati de budur.

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

Min şerril vesvâsil hannâs

Min şerri	: Şerrinden, kötülük,
El vesvâsi	: Obsesif, takıntılı, vesveseler, saplantı, kuşku, asılsız olan, özünden uzaklaşmak,
El hannâsi	: Vesvese veren, geri çeken, sinsilik, gizli, cehalete çeken,

Meâli 1: “Sinsiliğin, vesvesenin şerrinden.”

Meâli 2: “Cehaletin takıntıları ile hareket etmekten Allah’a sığınarak kurtul.”

Meâli 3: “Şeytanın vesvesesi, zanlar, aslı olmayan şeyler, şerlere yol açar.”

Meâli 4: “Vesveselerden kurtularak, Allah’ın hakikatlerini ara.”

Meâli 5: “Hakikatten uzaklaştıran her şeyin şerrinden, Allah’a sığınarak kurtul.”

Meâli 6: “Allah’a tevekkül içinde olan kimse, vesveseden, zandan kurtulur.”

Meâli 7: “Aslı olmayan şeylerin meydana getirdiği sıkıntılardan, ancak Allah’ın hakikatlerine sığınarak kurtulabilirsiniz.”

Vesvese, kişinin ben egosuna düştüğü durumdur.

Allah’tan kopuk olan her duygu ve düşünce ben egosundan gelir.

Vesvese “الْوَسْوَاسِ” kelimesini incelersek, orada iki kelimenin yan yana yazılımı vardır.

Biri ves, “El ves” kelimesi, “V, vav” ve “Sin” harfleri ile yazılır, burada “Elif” yoktur.

İkinci ves'de ise, "Elif" harfi vardır.
Her iki kelimeyi dikkatlice inceleyelim.
Elif, her varlığı tutan Allah'ın zâtına işarettir.
Sin, her bedenin özüne, kendine işarettir.
Bedenlerimizin Han'ı, Sultan'ı Allah'tır.
Bedenleri tutan Zât Allah'tır, bu da "Elif" harfi ile yazılmıştır.
Bedene benim diyerek kendine nispet etmekten kaynaklanan, her duygu ve düşünce vesvesedir.

Vesvese kişiyi benlik duygusuna sürükler.
Benlik kişiyi vesvese duygusuna sürükler.
Ve kişi benlik duygusuyla hareket ettiği müddetçe, kendi şahsi egosuyla yaşar.

Ve kendi benlik kaygılarına düşürür.
İşte vesvese, içsel korku ve kaygıları tetikler.
Ben egosu kişiyi şeytanlaştırır.
Vesvese, şeytani duygu ve düşüncelerden gelir.
Allah'tan uzaklaştıran her duygu ve düşünce vesvese boyutudur.

Bâtıl şeylerin vesvesesi insanı Allah'tan uzaklaştırır.

Vesveseler şerri getirir.

Hakikat duyguları hayrı getirir.

Hayır ve şerr iyi anlaşılmalıdır.

A'râf Sûresi 20: "Fe vesvese lehumuş şeytân."

Fe vesvese lehum	: Böylece, sonra, vesvese, fısıltı, onlara,
El şeytan	: Şeytani haller, tüm kötülük halleri, kötülük getiren duygu ve düşünceler,

Meâli: "Onlara gelen vesveseler şeytani alandan gelir."

Bu âyette çarpıcı bir şekilde belirtildiği gibi, vesvese alanı şeytani alandır.

Şer alanı da şeytandan gelir.

4. âyetle belirtilen “min şerril vesvâsil hannâs” şerhlerin geldiği yer, vesveseler boyutudur diye bildirilir.

Şeytan da vesveseleri tetikler diye bildirilir.

İşte Kur’ân’ı bütünsel olarak incelediğimiz zaman, bambaşka anlamlar karşımıza çıkıyor.

Demek ki şeytani boyut ile vesveseler boyutunu birlikte incelemek gerekir.

Âdem’in ve eşinin cennetten kovulma sırrı, şeytanın onlara vesvese vermesidir.

Eğer şer Allah’tan diye inanırsak ve böyle bilgileri topluma aktarırsak, şeytana ait olan şerri Allah’a nispet etme gafletine düşeriz.

Toplumda hayır ve şerr Allah’tandır diye bilgiler aktarılır.

Kader böyle yorumlanır.

Amentü böyle yorumlanır.

Şimdi amentü’yü inceleyelim.

Amentü’nün okunuşu şöyledir.

“Âmentü billahi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusûlihî ve’l yevmi’l-âhîrî ve bi’l-kaderî hayrihî ve şerrihi mine’llâhi teâlâ ve’l-ba’sü ba’de’l mevdi hakk. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh.”

Yapılan çevrim şudur: “Ben Allah’u Teâlâ’ya, meleklerine, kitâblarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kadere; hayır ve şerrin Allah’u Teâlâ’nın yaratmasıyla olduğuna inandım. Öldükten sonra dirilmek de haktır. Ben şehadet ederim ki, Allah’u Teâlâ’dan başka ilâh yoktur ve yine şehadet ederim ki, Muhammed O’nun kulu ve peygamberidir.”

Halk arasında okunan amentüde, şerrin Allah’tan olduğuna dair bilgi vardır.

Amentüde kader bölümünde “Hayrihî ve şerrihi mine’llâhi teâlâ” “Hayır ve şer Allah’tandır” diye açıklama vardır.

İnanç boyutunun çoğu kesiminde, kader bahsinde “hayır şer Allah’tandır” diye inanılır ve aktarılır.

Amentü inancına bağlı olarak kaderi incelersek; kötülüklerin de Allah’ın yazılı bir kaderi sonucu olduğu anlaşılıyor.

Amentüyü ve Kur’ân’daki amentüyü dikkatlice inceleyelim.

Amentü inancı Hazreti Muhammed’den önce de var mıydı?

Hayır ve şer Allah’tan mıdır?

Kur’ân’da şerrin yâni kötülüğün Allah’tan olduğuna dair bir âyet var mıdır?

Halk arasında bilinen, imanın şartlarında geçen hayır ve şer Allah’tandır sözü doğru mudur?

Amentü’de geçen “Hayrihî ve şerrihi mine’llâhi teâlâ-hayır ve şer Allah’tandır” Kur’ân’da var mıdır?

Halk arasında bilinen ve inanılan, hayır ve şer Allah’tandır inancı Kur’ân’a göre doğru mudur?

Kötülükler Allah’tan mıdır, yoksa kişinin kendinden midir?

Kötülükler kendimizdeki vesveselerden midir?

Yoksa Allah’tan mıdır?

Oysa Kur’ân’da, “şerri-kötülüğü kendinizde arayın” diye bilgi vardır.

Neden bizlere hep kötülükler de Allah’tandır diye öğretildi ve bunun gerçeği ne olabilir?

Amentü; kelime olarak “İman ettim” demektir.

Halk arasında amentü bahsinde; “bi’l-kaderi hayrihî ve şerrihi mine’llâhi teâlâ”, “Kadere, hayır ve şerrin Allah’tan olduğuna inandım” bilgisi vardır.

Amentü’de, şerrin Allah’tan olduğu bildirilir ve halk’a böyle sunulur ve halk böyle sunulduğundan dolayı inanır.

Kur’ân’a baktığımızda, orada şerrin yâni kötülüğün Allah’tan olduğuna rastlamıyoruz.

Ve tam tersi kötülüğün Allah'tan olmadığına, kendimizden olduğuna rastlıyoruz.

Kur'ân'da amentü, Bakara Sûresi 177. âyette geçer.

Bakara Sûresi 177: “Men âmene billâhi vel yevmil âhırı vel melâiketi vel kitâbi ve el nebiyyîn.”

Men amene bi Allah	: Kim, iman etti, inandı, bir Allah
Ve el yevmi el âhır	: Sonuna,
Ve el melâiketi	: Her varlıktaki Hakk'ın gücüne, kuvvet,
Ve el kitâbi	: Kitâb, her varlığın Hakk'ın bir kitâbı olduğuna,
Ve el nebiyyîne	: Nebilere, haber verenlere,

Meâli: “Allah ile birlikte olduğunuza ve sonunuza ve her varlıktaki Hakk'ın gücüne ve her varlığın Hakk'ın bir kitâbı olduğuna ve Nebilere inanan kimse olmaktır.”

Bakara Sûresi 177. âyeti dikkatlice incelediğimizde, orada şerrin Allah'tan olduğuna dair herhangi bir kelime yoktur.

Buradan anlıyoruz ki, halkın amentü diye bildiği ile Kur'ân'da sunulan amentü arasında hayır şer farkı vardır.

Kadere iman bölümünde, hayır ve şer Allah'tan yorumu yapılmıştır.

Bu inanç Mekkeli müşriklerin inancında da vardır.

Kur'ân'ın diğer bölümlerini incelediğimizde, hiçbir yerinde şerrin yâni kötülüğün Allah'tan olduğuna rastlamıyoruz.

Tam tersi, şerrin yâni kötülüğün Allah'tan olmadığına şâhit oluyoruz.

Nisâ Sûresi 79: “Mâ esâbeke min hasenetin fe minallâh ve mâ esâbeke min seyyietin fe min nefsike.”

Meâli: “Size isabet eden hayır Allah'tandır ve size isabet eden kötülükler ise kendinizdendir.”

Âl-i İmrân Sûresi 165: “E ve lemmâ asâbetkum musîbetun kad asabtum misleyhâ kultum ennâ hâzâ kul huve min indi enfusikum.”

Meâli: “Size bir musibet isabet ettiğinde, bu bize neden isabet etti, dersiniz. De ki: Onun sebebini kendinizden arayın.”

Kâf Sûresi 29: “Ve mâ ene bi zallâmin lil abîd.”

Meâli: “Kullarım için bir kötülük veren değilim.”

Mu'min Sûresi 31: “Ve mâllâhu yurîdu zulmen lil ibâd.”

Meâli: “Allah kulları için kötülüğü irade eden değildir.”

Nisâ Sûresi 40: “İnnallâhe lâ yazlimu miskâle zerreh.”

Meâli: “Şüphesiz Allah zerre kadar kötülük vermez.”

Nisâ Sûresi 40. âyette ise ne kadar ince bir mesaj vardır.

“Allah zerre kadar kötülük vermez.”

Yâni, “zerre kadar da olsa kötülük Allah’tan gelmez” uyarısı çok önemlidir!

Kur’ân’ın bizlere “kötülüğü Allah’ta aramayın, kendinizde arayın” ihtarı vardır.

Peki, kötülük nereden gelir?

Niye bizlere yıllarca kötülük Allah’tan gelir diye öğrettiler.

Kaderin açılımını, hayır da şer de Allah’tandır diye öğrettiler.

Kur’ân, apaçık kötülükleri kendinizde arayın diyor.

Kur’ân’ı incelediğimizde anlıyoruz ki Allah’ı anlayan kişi, zerre kadar kötülük içinde olamaz.

Kişi kendini okuduğunda, kâinatı okuduğunda ve sonuçta Allah’ı anladığında eğitimlerin en güzelini görmüş olur ve Sâlih insan olur. Yâni iyi insan olur.

İyi insan olan zerre kadar kötülük düşünmez, hep iyilik düşünür.

Allah insana; akıl, kâlb, şuur, düşünme, tefekkür, ferâset, tercih etme, neyi yapıp neyi yapmama kararı ve bunun gibi kabiliyetler vermiştir.

İnsan bu kabiliyetleri görmemezlikten gelemmez.

Bu kabiliyetler; insanın eğitimi için, insanın hakikati anlaması için ve insanın iyilik içinde olması için, her insana bahşedilmiş lütuflardır.

İnsan aklını kaderi anlayabilmek için kullanmalıdır.

Ve şer Allah'tan mıdır? Bunu çok iyi çözebilmelidir.

İnsan, her varlıkta her an olan işleyişi anlayabilmeli ve bu işleyişin kader boyutu olduğunu düşünmelidir.

İnsan aklındaki bâtil bilgileri terk etmeli, yâni asılsız olan bilgileri terk etmeli, ilmî bir ölçüye bağlı olarak, varlığın varoluş hakikatlerine şâhit olmalıdır.

İşte insana verilen akıl, tefekkür, şâhitlik hakikatleri anlayabilmek, kaderi çözebilmek içindir.

Rad Sûresi 11: “Lehu muakkibâtun min beyni yedeyhi ve min halfihî yahfezûnehu min emrillâh innallâhe lâ yugayyiru mâ bi kavmin hattâ yugayyirû mâ bi enfusihim ve izâ erâdalâhu bi kavmin sûen fe lâ meredde leh ve mâ lehum min dühî min vâl.”

Lehu muakkibâtun	: Onun, takip, izleme, akıbet, bir işin durumu, sonu,
Min beyni yedey hi	: Önlerinde, arasında, güçleri, elleri önünde, güç, o,
Ve min halfi hi	: Geride, ardında, onun arkasından,
Yahfezûn hu	: Muhafaza, koruma, o,
Min emri Allah	: İşleyiş, hüküm, Allah
İnne Allah lâ yugayyiru	: Muhakkak Allah, yok, bozmak, değişmez,
Mâ bi kavmin	: Şey, değil, ne, bir kavim de, kimseler,
Hatta yugayir	: Hatta, bozma, değişmek, değişim içinde olan,
Mâ bi enfusi him	: Değil, şey, kendilerinde, nefslerinde,
Ve iza erâde Allâh	: Eğer, ise, olduğunda, irade, dilek, Allah,
Bi kavmin suen	: Kavim, kimse, topluluk, kötülük, fenalık, sıkıntı,

Fe lâ meredde lehu : Artık, yok, hayırla ilgisi olmayan, ret,
kötülük, onu,
Ve mâ lehum : Değil, yok, onlar,
Min dûni hî : Ondan başka, ona ait,
Min ve el : Bir güç, koruyan, dost, yardım, malik,

Meâli: “Önlerinde ve arkalarında var olan O gücü anlamak için bakanlar, işleyişin Allah’a ait olduğunu anlayanlar, hakikatlerle korunurlar. Muhakkak ki bir kavim; Allah’ın hakikatlerini anlamada bir değişim içinde olmazsa, hatta onlar bu hakikatlerle kendilerini geliştiremezlerse ve iradenin Allah’a ait olduğunu bilemezlerse, kötülüklerde olan bir kavim olurlar. Bundan sonra onların hayırla bir ilgisi olmaz ve onlar O’nun dostluğunu da anlayacak değillerdir.”

Âyette belirtildiği gibi, hakikatleri anlayan, varlığın varoluşundaki irade ve kaderi çözebilen, kötülüklerde olmaz.

Kişinin vesveselerden kurtulabilmesi ancak ve ancak hakikate uyması ile mümkün olacaktır.

Kişi varlığı anlayabilmek için, ilmî bir okuyuş içinde olmalıdır.

Kişi kendini okuduğunda, kâinatı okuduğunda ve sonuçta Allah’ı anladığında Sâlih insan olur ve hep sâlih amel yapar.

İşte aileler çocuklarını bu şuurla yetiştirdiğinde, iyi çocuklar yetişecektir.

Onun için aileden gelen edebi ve ilmî eğitim çok önemlidir.

Hazreti Muhammed onun için: “Ben tertemiz sulblerden geldim” diye söylemiştir.

Kader dediğimiz konuda, vehbiyet ve kesbiyet boyutları vardır.

Vehbiyet ve kesbiyet konularını çok iyi araştırmalıyız.

Vehbiyet; varoluşun süreci, vücûdun hücre hücre, doku doku, organ organ bedenlenmesi boyutu.

Kesbiyet; sonradan aktarılan, sonradan ilave olan, sonradan kodlanan boyut.

Buna atalardan aktarılan bilgiler, huylar, haller, düşünceler, inançlar boyutu da diyebiliriz.

Vehbiyet, tohumun özü ise, kesbiyet tohumdan açığa çıkan ağacın o yıl çevre şartlarını yeni tohuma kaydetme boyutudur.

Tarihsel olarak araştırdığımızda anlıyoruz ki “Hayır ve şer Allah’tandır” inancı Hazreti Muhammed öncesi de vardır.

O dönemde müşriklerin kader inancı böyleydi.

Nahl Sûresi 35. âyette bu durum net bir şekilde açıklanır.

“Ortak koşan kimseler dediler ki: Eğer Allah isteseydi, biz ondan başka şeylere kul olmazdık ve atalarımız da olmazdı ve biz kötülüklerde olmazdık. İşte onlardan öncekiler de böyle dediler. “

Kur’ân’ı incelediğimizde görüyoruz ki, Mekkeli müşriklerde de amentü inancı vardır.

Bu inanç binlerce yıldır sürüp gelen bir inançtır.

Nahl Sûresi 35. âyette bunu görüyoruz: “İşte onlardan öncekiler de böyle dediler.”

Mekkeli müşriklerde de imanın şartlarına rastlıyoruz.

Kur’ân’ı dikkatlice inceleyen her kişi buna rastlar.

Mekkeli müşriklerin amentü inancının Kur’ân’daki delilleri: Allah’a inanmak:

Zuhuruf Sûresi 9: “Ve le in seelthum men halakas semâvâti vel arda le yekûlunne halakahunne azîzul alîm.”

Meâli: “Elbette onlara: Gökleri ve yeri kim yarattı, diye sorduğunda, elbette onlar: Aziz olan, âlim olan yarattı, derler. “

Meleklerle inanmak:

Furkân Sûresi 7: “Ve kâlû mâli hâzer resûli yekulit taâme ve yemşî fîl esvâk lev lâ unzile ileyhi melekun fe yekûne meahu nezîrâ.”

Meâli: “Dediler ki: Bu nasıl bir Resûl? Yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor. Ona bir melek indirilseydi ya, böylece onunla beraber hakikatlere çağrı yapıp uyarsaydı olmaz mıydı?”

Kitâblara inanmak:

Nisâ Sûresi 153: “Yeseluke ehlul kitâbi en tunezzile aleyhim kitâben mines semâi.”

Meâli: “Aktarılan söylentilerde kalanlar, sende gökten kitap getirmeni isterler.”

Peygambere inanmak:

Furkan Sûresi 7: “Ve kâlû mâli hâzer resûl.”

Meâli: “Dediler ki: Bu nasıl bir Resûl?”

Zümer Sûresi 71: “E lem ye'tikum rusulun minkum yetlûne aleykum âyâtî rabbikum ve yunzirûnekum likâe yevmikum hâzâ kâlû belâ.”

Meâli: “Rabbinizin âyetlerini apaçık açıklayan ve sizin her an bir birlik içinde olduğunuzu açıklayıp uyaran bir Resûl gelmedi mi? Derler ki: Evet.”

Ahiret inancı:

Furkân Sûresi 8: “Ev yulkâ ileyhi kenzun ev tekûnu lehu cennetun yekulu minhâ.”

Meâli: “Ya da ona bir hazine verilseydi, ya da devamlı oradan besleneceği cenneti.”

Müşriklerin kader inancında, yapılan kötülüklerin Allah'ın bir yazgısı olarak inanılması vardır.

Nahl Sûresi 35: “Ve kâlellezîne eşrekû lev şâallâhu mâ abednâ min dûnihî min şey'in nahnu ve lâ âbâunâ ve lâ harremnâ min dûnihi min şey kezâlike.”

Meâli: “Ortak koşan kimseler dediler ki: Eğer Allah isteseydi, biz ondan başka şeylere kul olmazdık ve atalarımız da olmazdı ve biz kötülüklerde olmazdık. İşte onlardan öncekiler de böyle dediler.”

Evet, dikkatlice araştırdığımızda görüyoruz ki, amentü inancı bugünkü şekliyle birebir Hazreti Muhammed döneminde de ve öncesinde de vardır.

Hazreti İdris'ten beri aktarılan; din, iman, Allah inancı konusu zaman içinde başka yorumlar halinde karşımıza çıkmaktadır.

En acısı da kötülüklerin Allah'tan geldiğine inanılan bilgiler, beyinlere ekilmektedir.

Ve toplumda çoğumuz, hayır şer Allah'tan diye inanmaktayız.

Özetle şunu anlıyoruz ki; şerri yâni kötülüğü kendimizde aramalıyız.

Din adına aktarılan bilgilere; ilim olarak, gönül olarak, şâhit olmadığımız müddetçe, inancımız sözde kalacaktır.

İşte Kur'ân'ı incelediğimiz zaman anlıyoruz ki hakikatten uzaklaşmak vesveseleri getirecektir.

Vesveseler şerlere kapı açacaktır.

İşte Allah'ın hakikatlerine sığınmak, vesveseleri yok edecektir.

Bâtıl ancak hakikatlerle yıkılacaktır.

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

Ellezî yuvesvisu fî sudûrin nâs

Ellezi yuvesvisu : Ki o kimse, hangi, fısıldıyor, fısıldayan,
vesveseci

Fî suduri en nâs : İçine, gönlü, gönlüne, insanlar

Meâli 1: “İnsanların gönlüne asılsız, kötü, sinsi düşüncelyi veren o bâtıl şeylerden.”

Meâli 2: “İnsanların gönlüne düşen vesveseler, hakikat-ten uzaklaştırır.”

Meâli 3: “İnsanların içindeki vesveseler, tefekkürü engeller.”

Meâli 4: “Akılları saran vesveseler, insanların sağlıklı dü-şünmesini engeller.”

Meâli 5: “İnsanların gönlüne vesveseler düşüren kimse-lerden olmayın.”

Meâli 6: “Bâtıl şeylere inanan kimseler, insanların gön-lüne vesvese düşürür.”

Meâli 7: “Korkulara takılan kimseler, vesveseler içinde olurlar.”

İnsanların içine düşen vesveseler, kuruntular, kaygılar, hep kendi ben egosuna aittir.

İnsanın kendini Allah’tan ayrı sanması, onu benlik duru-muna düşürecektir.

İnsanın Allah’a teslimiyet içinde olamaması, ben egosunu getirecektir.

Ben egosu da vesveselere yol açacaktır.

Kur’ân’da, insanın gönlüne düşen vesvese şeytanın vesve-sesidir diye bildirilir.

Tâ-Hâ Sûresi 120: “Fe vesvese ileyhiş şeytânü kâle yâ âdemu hel edulluke alâ şeceretil huldi ve mulkin lâ yebîlâ.”

Fe vesvese ileyhi	: Böylece, vesvese, fısıltı, ona,
El şeytan	: Şeytani haller, kötülük çıkar halleri,
Kale yâ âdemu	: Dedi, ey Âdem,
Hel edullu-ke ala	: Sana göstereyim, haber vereyim,
Ala şecereti el huldi	: Ağaç, soy, asalet, sonsuz, ebedî devam edecek,
Ve mulkin	: Saltanat, mülk,
Lâ yebîlâ	: Sona ermeyecek, tükenmeyen, bâki olan,

Meâlî: “Fakat şeytani halleri ona vesvese verdi. Dedi ki: Ey Âdem! Ebedî devam edecek olan ve tükenmeyecek olan saltanatı sana göstereyim mi?”

Burada belirtilen şeytanın sunduğu saltanat, kişinin kendi egosuna bağlı benlik duygusudur.

Çünkü saltanat, Sultana aittir.

Sultan, Kâinatın sahibi Allah’tır.

Beden bir saltanattır, bu saltanatın Sultanı Allah’tır.

Kişi Allah’a ait olan bedene benim derse, kendine nispet ederse, işte bu kendi şeytanının ona verdiği vesvesedir.

Bu vesveseden gelen duygular, kişinin hep kendi çıkarına, kendi egosuna yöneliktir.

Kâf Sûresi 16. âyette de çok güzel bir uyarı vardır.

Kâf Sûresi 16: “Ve lekad halaknel insâne ve nalemu mâ tuvesvisu bihî nefsu ve nahnu akrebu ileyhi min hablil verîdi.”

Ve lekad halak na	: Gerçek şu ki, halkettik, yarattık, biz, kendimiz,
El insan	: İnsanı, öz taşıyan, bilinen,
Ve nalemu	: Biz, ilmin sahibi, ilmiyle var eden,
Mâ tuvesvisu	: Ne, şey, vesvese, yanlış yersiz düşünce,
Bi hî nefsu hu	: Onun, nefsi, kendi, onun kendine,

Ve nahnu akrebu ileyhi : Biz, yakınlık, yakın, ona,
Min habli el verîd : Damar, can damarı, şah damarı,

Meâli: “Gerçek şu ki, insanı kendimizden halk ettik. İlmin sahibi biziz. Oadaki vesvese olan şeyler onun kendindendir. Biz ona şah damarından daha yakınız.”

Burada da geçen vesvese kelimesini incelediğimizde anlıyoruz ki, bize şah damarından yakın olan Allah hakikatinden uzaklaştığımız an, ben egosuna ait vesvese içine düşüyoruz.

Allah insanı, kendinden halk etmiştir.

Ve Allah her an insanın kendisindedir.

İnsan “nahnu akrebu ileyhi min hablil verîd-biz ona şah damarından yakınız” âyetinin hakikatini hiç unutmamalıdır.

Yoksa kendine ait olmayan bedene, benim deme gafletine düşerek, benlik içine düşer.

İşte o zaman âyette belirtildiği gibi; “mâ tuvesvisu bihî nefsu-vesvese onun kendindendir” durumuna sürüklenir.

İnsan hiçbir zaman bedeninin sahibi olan Allah hakikatinden uzaklaşmamalıdır.

İnsan ben egosuna düştüğü an, Tevhîd şuurundan uzaklaşır.

Ben egosuna düştüğü an onun içinden ona benlik duyguları akar.

İşte vesvese denilen şey, benlik duygularından gelen içsel seslerdir.

İşte benlik duygusu şeytani duygudur.

Şeytanına teslim olan, kibir içine düşer.

Ekber olan Allah'ı unuttur.

Kendini yüce görmeye, başkasına hor bakmaya başlar.

Allah'ı unutmadan O'na sığınarak yâni O'na tevekkül içinde yaşayan şeytanına esir olmayacaktır.

İnsan her şeyin sahibinin Allah olduğunu unutmadan yaşamalıdır.

Eğer ona nasip olan emanet bedeni ya da malı mülkü kendine nispet eder gururlanmaya başlarsa, kibrin içine düşer.

Ve her şeyin sahibinin Allah olduğunu unuttur.

Malıyla, mülküyle, makamıyla, evlatlarıyla gururlanmaya başlayan insan, içindeki vesvese ile gizli kibre sürüklenebilir.

Gururlanmanın ölçüsü kaçtığı an kibre düşeriz.

Ve gururlandığımız şeylerin sahibinin Allah olduğunu unuturuz.

Kibrin başladığı yer gururlanmaktır.

Gurur, “garur” kelimesinden gelir.

Garur; kendini aldatmak, kendine benlik isnat etmek, kendi aslını anlamayıp aldanmak demektir.

Gurur; kendindeki Hakk’tan kopmak demektir.

Kibir; Halk’ı küçümsemek, kendini yüce görmek anlamına gelir.

Kişi, şuur olarak kendindeki Hakk’tan koptuğu zaman, kendine varlık isnat eder ve kişi kendini beğenmeye, kendini farklı görmeye başlar.

İşte bu durumda içsel vesveseler başlar.

Bu vesveseler her varlığın sahibinin Allah olduğunun şuurundan uzaklaştırır.

İşte, kişinin kendini beğenmesi, kendini övmesi gururlanmaktır.

Kendini beğenen, kendini öven kişi, gitgide kendini varlıktan üstün görmeye, yüce görmeye ve varlığı küçük görmeye başlar.

Kendini büyük görüp, varlığı küçük görme duygusu, kibir içinde yaşamaya yol açar.

Yâni, kibrin ilk oluşmaya başladığı yer gururlanmaktır.

Kişi her varlıkta olan Hakk’ı anlamaktan uzaklaştığı an, her varlığı ayrı ayrı bir form olarak görür.

Ve böylece tüm varlığı tutan Hakk şuurundan uzaklaşır.

Kendi vücûdunu kendine nispet eder, malı, mülkü, makamı, kendine nispet eder.

Ve sonuçta malıyla, makamıyla, mesleğiyle, övünür, büyüklendir.

Yâni gururlanmak kişinin kendini beğenmesi, kibirlenmek ise karşısındakini küçük görmesi ile ilgili bir durumdur.

Kişi cümle varlığın sahibini bilemediği an, her varlığı ayrı ayrı değerlendirme içine girer.

Her varlığı ayrı ayrı gördüğünde, kendi vücûd varlığını da kendine nispet eder ve ben benim demeye başlar.

Ben benim diyen kişi, kendi varlığını farklı görür ve kendini beğenmeye başlar.

İşte böylece kendini beğenen kişi, bir gururlanma içine girer.

Gururlanma içine giren kişi, kendini varlıktan ayırır ve kendi vasıflarını beğenmeye başlar ve böylece gururlanma içine girer.

Ve kendine ait gördüğü, malıyla, mülküyle, makamıyla, evlatlarıyla, övünme içine girer.

İşte bu duruma gururlanma denir.

Yâni gururlanma kendini beğenme durumudur.

Her şeyin sahibinin Allah olduğunu unutma duygusudur.

Kendini beğenen kişinin bir sonraki düşeceği durum, ki-bir durumudur.

Kibir de, karşısındaki kişileri ya da varlığı küçük görmek kendini büyük görmek durumudur.

Kibrin oluşma yeri, kişinin kendi aklında edindiği putlarıdır.

Kişinin edindiği bu putlar, kişinin kendini farklı göstermeye, kendini üstün göstermeye yol açar.

Kişinin kendine nispet ettiği her şey, onun putu olur.

Oysa her şeyin tek sahibi vardır, o da Allah'tır.

İşte insanın içine gelen tüm vesveseler, Allah'ı unutup ben egosuna düşmekle gelir.

Allah'a sığınmak, vesveselerden kurtulmaya çaredir.

مِنْ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ

Minel cinneti ven nâs

Min el cinneti : Ne dediğini bilmeyen, aklını cehalete esir eden,
 Ve en nâs : İnsanlar,

Meâli 1: “İnsanların aklını esir alan tüm o cehalet hallerinden.”

Meâli 2: “Ne dediğini bilmeyen insan, hakikatten uzak olan kimsedir.”

Meâli 3: “Vesveseler insanı cinnet hâline sürükler.”

Meâli 4: “İnsan, içindeki şeytanın vesveselerinden kurtulmalıdır.”

Meâli 5: “Cinnete düşen insan, hemen Allah’a sığınmalıdır.”

Meâli 6: “Bâtıl şeylerin cinnetinden kurtulmak isteyen insan, Allah’ın hakikatlerine sarılmalıdır.”

Meâli 7: “Öfkenin, kibrin cinneti insanı Allah’tan uzaklaştırır.”

Bu bölümde geçen cinnet kelimesi, cin kelimesinden gelir.

Cin nedir?

Cinnet nedir?

Kur’ânî anlamda cin nasıl açıklanır?

Toplumda üç harfliler denen, cin kelimesinin taşıdığı gerçek anlam nedir?

Tüm toplumlarda; hiçbir zaman görmediği, ama var olduğuna inandığı, hayalinde var ettiği şeylere inananlar her zaman olmuştur.

Korkulara kodlanan beyin, farklı kimyasal dalgalanmalar meydana getirir.

Halüsinasyon dediğimiz, yâni bir şeyleri gördüğünü iddia edenlerin, toplumu etkilediği bir gerçektir.

Halüsinasyon dediğimiz olay; beynin, farklı duyguların etkisiyle, kimyasal salınımlarla meydana getirdiği görüntülerdir.

İşte cin görüyorum diyenler; küçük yaşta cinler korkusuyla beyne kodlanan bilgilerin etkisiyle ve bu korkuların beyinde salgıladığı kimyasallar sayesinde, bazı görüntüler görmesidir.

Cin gördüm diyenler aslında, kendi beyinlerinde oluşan dalgalanmaların etkisinde olan kişilerdir.

Peki, dinî anlamda cin nedir?

Kur'ân ölçüsüyle cin denilen nedir?

Din alanında ortaya konan her kelime, muhakkak ki bir anlam taşır.

Bu kelimeler, kâmil kişiler tarafından ortaya konmuştur.

Bu kişiler, kendi vücûdlarını, varlığı, kâinatı okuyan, inceleyen derin düşünen kişilerdi.

Elbette “Cin” kelimesi de bir anlam ifade eden bir kelime olarak açıklanmıştır.

Ama yüzyıllar geçtikçe, çoğu kelimelerde olduğu gibi bu kelimenin de içi boşaltılmış, başka anlamlar yüklenmiştir.

Cin diye ayrı varlıklar var mıdır?

Gerçekten cinler musallat olur mu, çarpar mı?

Bu korkular neden topluma yayılır?

Toplumda hep, cin çarpmış, cinler musallat olmuş gibi korkulara yol açan sözler söylenir durur.

Cinler, hamamda, müzik çalınan yerlerde eğlence yerlerinde, resim ve heykel bulunan yerlerde bulunurlar, diye söylenir.

Saçları uzun olur, gözleri patlak olur, boynuzları vardır, ayakları terstir, kimi çok zayıf olur, kimi çok iri olur gibi onlarca asılsız şeyler söylenir.

Kedilerin gözlerinde perde yoktur, onlar cinleri görürler diye aslı olmayan şeyler anlatılır durur.

Ve bu asılsız sözlerle, toplumda cinci hoca denilen kişiler; dini, Allah'ı, Kur'an'ı, alet ederek toplumdan para koparıyorlar ve insanların hakikatlerden uzaklaşmalarına sebep oluyorlar.

Cin kelimesinin taşıdığı gerçek anlam nedir?

C'in, İn, İns, Üns, Ünsiyet, İnsan.

Cin "جِنَّ" kelimesi "جَّ نَّ" Cim ve Nun harfleri ile yazılır.

Can "جَانَّ" kelimesi "جَّ ا نَّ" Cim, Elif, Nun harfleri ile yazılır.

Cin, can, canan, cinnet, cenin, cinni, ecnebi, cünne, cenne, cennet, cenabet, cins, cinsiyet, ciccin, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Kelimelerin her birini anlam olarak incelersek:

Cin; yabancı, bilinmeyen, bilmeyen, tanımayan, örtülü, tanımlanamayan, kendindeki canın farkında olmayan, kendi aslını bilmeyen, Allah şuurundan uzak olan demektir.

Can; can taşıyan, canlı, hareketli olan, kendindeki canın farkında olan demektir.

Cinnet; bilinmeyen bir şeyden etkilenmek, öfkelenmek, hiddetlenmek, cin tutma, delilik, çılgınlık demektir.

Cinnet durumuna düşen kişinin bu durumunu görenler, onun hakkında "cinnet geçiriyor" derler.

Çünkü diğer kişiler o kişinin neden öfke, hiddet, isyan haline düştüğünü bilemedikleri için bu sözü kullanırlar.

Cinni; yabancıya mahsus, yabancı olan, bilinmeyen bir yerden geldi, bilmeyen biri demektir.

Cenin; henüz doğmamış, rahimdeki örtülü çocuk, görünmeyen bebek demektir.

Ecnebi; yabancı kişi, bilinmeyen kişi, kendi aslına yabancı demektir.

Hazreti Süleyman, tapınağını cinlere yaptırmış demek, diğer ülkelerden gelen ecnebilere yâni yabancılara yaptırmış demektir.

Cünne, Cenne; “cenne hu” ve “ecenne hu” onu örttü, onu gizledi, demektir.

Cennet; bahçe ile çölü örttü, sıkıntıyı, ızdırabı huzur ile örttü demektir.

Cenabet; temizliği kirlilikle örttü, her yerin sahibini anlamaktan düştü demektir.

Cenabet cenab kelimesinden gelir.

Cenab; her yeri saran, her yeri kuşatan, her yerde yüceliğini gösteren, her şeye Zâtı ile yakın olan, çevreleyen, kuşatan demektir.

İşte cenabet; her şeyi kuşatan Allah şuurundan uzaklaşan demektir.

Yakınlığı terk edip uzaklaşan demektir.

Cins, ebnâ-yi cins: insanlar, bilinmezlikten bilinmeye ulaştı, inse ulaştı demektir.

Cinsiyet; bilinmeyen âlemden bir kimlikle ortaya çıkmak, aslından gelişi ile ilgili, bir cins ile ilgili olma durumu demektir.

Siccin; karanlıkla örtülü, karanlıkta kalma, bilemediği şeyde takılı kalma, aslı olmayan şeye inanma

Cin, İns'in (insanın) karşıtı bir kelimedir.

Cin; bilinmeyen, kendini bilmeyen, tanınmayan, tanımayan

İns; bilinen, tanınan, kendini bilen anlamında kullanılır.

Toplumumuzda bilinen, “İn misin, cin misin” sözü; “Tanıdığım mısın, tanımadığım mısın, bilen misin bilmeyen misin?” anlamında kullanılır.

Zâriyât 56: “Cinne vel ins.”

“Ve mâ halaktul cinne vel inse illâ li yabudûn”

Meâli: “Tanıdıklarınızı ve tanımadıklarınızı, ancak beni bilsinler ve kulluklarını anlasınlar diye yarattım.”

Ecnebi kelimesi cin kelimesinden gelir, yabancı olan demektir.

Eski devirlerde, bilinmeyen bir hastalığa kapılan kişiye, içinde cin var denilmiştir.

Yâni, bilinmeyen bir hastalığa kapıldı demektir.

Allah'ı bilmeyen her kişi cin diye adlandırılmıştır.

Yâni kendine yabancı olan demektir.

Allah'ı bilemeyen kişi, kendine yabancıdır, yâni cindir, yâni aslını bilmiyordur.

Cin boyutunda kalan kişi de, varlığın aslının ne olduğunu bilmiyordur, varlığın sûret boyutunda kalan, iç âleminin ne olduğunun şuurundan uzak olandır.

Cin boyutunda kalandan iblis hâsıl olacaktır.

İblisin geldiği yer cin boyutudur, şeytanın geldiği yer iblis boyutudur.

Cin boyutunda kalan eşya boyutunda kalan, eşyanın hakikatini bilmeyendir.

Toplumda üç harfliler diyerek, beyinlere korku salan kişiler de cin boyutunda kalan kimselerdir.

Beyinlere böyle korkular salan kimseler de korkulara sarılı kimselerdir.

Yok cinler böyle, yok cinler şöyle diye korkulara dayalı anlatan kimseler, beyinlere korkular salan kimselerdir.

Kişinin şâhit olmadığı bir şeyi görmüş gibi anlatması, bilhassa çocuklara en büyük zulümdür.

Çocuklara verilen korku, beynin düşünce sisteminin önünde en büyük engeldir.

Korku kişiyi gerçeği düşünmekten uzaklaştırır.

Korkusuzca araştıran her kişi, hakikatleri en ince detayına kadar anlayacaktır.

Ama korku; düşünmenin, araştırmanın, anlamanın önünde en büyük engeldir.

Kur’ân’da geçen “Cin Sûresi” diye bilinen “Bilinmeyenler, Yabancılar” Sûresi’nde sunulan hakikat:

Mardin Nusaybîn’den bir grup genç Hazreti Muhammed’e geliyorlar ve onun anlattıklarını can kulağıyla dinliyorlar.

Bu kişiler kendi din adamları diye bilinen kesimin, anlattıkları şeylerden tatmin olmamışlardır ve çok rahatsız olmuş bir gruptur.

Bu kişiler başka bir yerden geldiklerinden dolayı, bunlar yabancı, bunlar bilinmeyen kimseler olduklarından dolayı “Cin-bilinmeyenler-yabancılar” adıyla anılıyor.

Cin-Bilinmeyenler Sûresi:

1- Bilinmeyenlerden bir grup, hakikatleri dinlemek için ortaya çıktılar. Sonra da dediler: Biz okunan şeylerden hayret verici şeyler dinledik.

2- Yol göstericinin bilgisinin erdemliliğine, onun anlattığı hakikatlere ve bizi vücûdlandırmanın bir olduğuna, ortak koşmamamız gerektiğine inandık.

Evet, çok dikkatlice incelediğimiz zaman anlıyoruz ki cin:

Bilinmeyen, yabancı, anlamına gelen bir kelimedir

Bu bir varlık da olabilir, bir kişi de olabilir, bir topluluk da olabilir, bir düşünce de olabilir, bir grup da olabilir.

Eskiden bilemedikleri her şeye “cin” derlerdi.

Bildikleri tanıdıkları şeylere “İns” derlerdi.

Bir köye bir grup veya bir kişi gelse köylüler o kişiyi ya da o grubu tanımadıklarından dolayı niyetlerini bilmediklerinden dolayı o kimselere “cin” derlerdi, yâni yabancılar, yâni tanımıyoruz.

Sonra onları tanıdıklarında niyetlerini bildiklerinde “ins” yâni “tanındı bilindi” anlamında söz söylerlerdi.

Kültürümüzde “ne cin fikirlisin” diye bir söz vardır.

Yâni bilinmedik fikirleri açığa çıkarıyorsun anlamında bir sözdür.

“Hazreti Süleyman sarayını cinlere yaptırdı” denilen şey, sarayını uzaktan gelen yabancılara yaptırdı anlamındadır.

İşte cin; bilinmeyen, tanımlanamayan, yabancı anlamında ifade edilmiştir.

İçte saklı olan düşünceye de, görünmeyen bilinmeyen mikroskobik bir canlıya cin denilmiştir.

Eski devirlerde bir kişi bilinmeyen bir hastalığa kapıldığında cin çarpmış denilirmiş.

Yâni bilinmeyen bir hastalık anlamında ifade edilirmiş.

İns ise; bilenen, tanınan, bilindi, tanındı anlamında kullanılır.

Yâni cin; bilinmeyen, yabancı

İns ise; bilinen anlamında kullanılan bir kelimedir.

Toplum arasında, yok üç harfliler çarptı yok şöyle oldu, bunlar hep hurafelerden gelen korkulardır.

Küçükken çocukların beyinlerine sokulan korku içerikli her türlü anlatım, o çocuk büyüdüğünde dahi, bilinçaltı korkuları, o bedeni hükmü altına alabiliyor.

Korku; kişinin korktuğu şey, kişinin aklına geldiğinde başlar.

İşte bu aklına gelen şey, bilinçaltına yerleştirilmiş anlatılan şeylerden kaynaklanır.

Lütfen çocuklarımıza korku vermeyelim.

Lütfen çocuklarımızı koruyalım.

Lütfen küçücük beyinlere, aslı olmayan şeyler anlatıp, bir ömür kaygılara, duygusal çöküntülere sebep olan korkular koymayalım.

İşte cinnet kelimesi vesveselerle bağlantılıdır.

Bu bölümde geçen “minel cinneti ven nâs”; insanları cinnete sürükleyen vesveselerden uzak durulmalıdır uyarısıdır.

Cinnete sürükleyen vesveselerden Allah’a sığınılmalıdır.

Özünü aslını bilmediğimiz ilme dayalı olmayan şeylerden Allah’a sığınarak kurtulabiliriz.

İlim ve edeb üzere yürüyen kimseler, Allah'ın koruması altına girerler.

Kendilerinin fânî, Allah'ın bâkî olduğunu unutmayan kimseler huzur içinde olacaklardır.

Allah'a teslimiyet içinde olan kimseler, Eûzu makamının şuuruyla yaşayan kimselerdir.

İşte Eûzu hakikati iyi anlaşılmalıdır.

Allah'a sığınmanın ne olduğu çok iyi anlaşılmalıdır.

Şimdi Nâs Sûresini bütünlük içinde okuyalım.

Nâs Sûresi:

“İnsanların aklını esir alan tüm o cehalet hallerinden, insanların gönlüne asılsız, kötü, sinsi düşüncüyü veren o bâtil şeylerden, sinsiliğin, vesvesenin şerrinden kurtulmayı; insanları Zât-ı ulûhiyetiyle sarana, insanlardaki tüm tecellilerin sahibine, insanları vücûdlandırana sığınmayı anlat.”

EÛZU-ALLAH'A SİĞİNMAK

Felâk ve Nâs Sûrelerinden gelen mesajları anlamak için kelime kelime inceledik.

Eûzu boyutunun ne olduğunu anlamaya çalıştık.

Allah'a sığınmanın ilmi ve edebi boyutunun ne olduğunu anlamaya gayret gösterdik.

Anladık ki Allah'a sığınmak, O'nu tanımanın, O'na şâhit olmanın sonucu gerçekleşiyormuş.

Şimdi Allah'a sığınmanın ne olduğunu Kur'ân ölçüsü ile anlamaya çalışalım.

İnanç gruplarında, Allah'a sığınma durumu, mü'minlerin başlarına bir şey gelmesinden korktukları zaman, başlarına şer gelmemesi için, Allah'a sığınılması gerektiği şeklinde anlatılır.

Oysa Allah'a sığınmak, kişinin korkuları, kendi çıkarı için midir?

Kur'ân'da birçok yerde sığınma âyeti vardır.

Bunlardan biri "Eûzu" kelimesiyle belirtilir.

Meryem Sûresi 18. âyette Hazreti Meryem'in Rahmâna sığınma duası vardır.

Burada "Eûzu" kelimesi geçer.

Meryem Sûresi 18:

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا

Kâlet innî eûzu bir rahmâni minke in kunte tekıyyâ

Kâlet inni eûzu : Dedi, şüphesiz ben, sığınırım, sığındım,

Bi rahmân minke : Rahmetiyle sarana, her yeri nuruyla saran,
senden,

İn kunte tekiy : Eğer, takva sahibi, fenalardan sakınan,

Meâli: “Meryem gelene dedi ki: Ben senden, her yeri nûruyla sarana sığınırım, eğer sen de fenalardan sakınan biriyisen öyle ol.”

Burada bizlere Meryem’in üzerinden sunulan hakikat; “hangi durumda olursak olalım, her zaman Allah’a sığınma içinde olalım” mesajıdır.

Burada Rahmâna sığınmak olarak geçen “Eûzu bi Rahmân”; her yeri tecellileri ile saran Allah’ın rahmân boyutuna işaret edilmiştir.

Rahmân boyutunu kısaca inceleyelim.

Rahmân; rahîm boyutunun Halkiyete çıkışıdır, vücûd boyutu, tecelliler boyutu, Halk boyutudur.

Rahmân sırrı; rahîm’de ne varsa, zaman dilimi içinde bir bir açığa çıkar, süzülüp açığa çıkan her varlıkta, rahîmde Allah’a ait olan hakikatler açığa çıkarak, kendini gösterir.

Yâni tohum rahîm ise, tohumdan açığa çıkan ağaç boyutu rahmân boyutudur.

Rahmân boyutunda, tohumun özünde ne varsa ağaçta tüm işaretleri ile o vardır.

Rahîm boyutundan açığa çıkanlar, rahmân boyutunda kendini gösterir.

Kur’ân’da başlı başına “Rahmân Sûresi” vardır.

Rahmân Sûresi 1: “El Rahmân.”

1-Bütün varlığı nûruyla sarandır.

3.âyet; “Hâlak el insan-İnsanı Halk edendir” açıklamasıyla, Allah’ın rahmân boyutunun, insan olduğuna işaret edilmiştir.

İnsan denilen bir makamdır.

İnsanın beşeri boyutu değil, ins boyutu insandır.

Bu makama gelen, rahîm ve rahmân boyutlarının sırrına erer ve rahmet makamına geçer.

Rahmân boyutu, Muhammed boyutudur.

Enbiyâ Sûresi 107: “Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn.”

Meâli: “Seni âlemlere rahmet olmaktan başka bir şey için göndermedik.”

Rahmet makamına eren, her varlıktaki rahîmiyet ve rahmâniyet boyutunun akışıyla birleşir.

Ve o kişi, çevresine hep rahmet üzere davranır.

Rahmet üzere olmak, rahîm ve rahmân boyutlarını görmekle mümkün olur.

Rahmet üzere olmak, bu âlemin rahîm’den yâni bir özden geldiğini anlamak ve açığa çıkan her şeyin, o özde olanla sarılı olduğunu anlamaktır.

İşte Meryem Sûresinde geçen “Rahmâna sığınmak-Eûzu bi Rahmân” her yeri sıfatlarıyla saran, sıfatların sahibi olan Allah’a sığınmaktır.

Açığa çıkan her şey Allah’ın kendinden açığa çıkmıştır.

Görünen her şey Allah’ın kendi halkiyetidir.

Açığa çıkan her şey rahmân boyutudur.

Rahmân boyutu, nûr boyutudur.

Her varlığın Allah’ın nûruyla sarılı olduğu boyuttur.

Her varlığın Allah’ın sıfatlarıyla sarılı olduğu boyuttur.

İşte bunu anlayan, rahmân boyutunun sırrına erer.

Âl-i İmrân Sûresi 107: “Ve emme ellezîne ebyaddat vücûhu hum fe fî rahmetillâh hum fîhâ hâlidûn.”

Meâli: “Hakikatleri anlamış olanların yüzlerinde huzur vardır. Öyle ki onlar Allah’ın rahmetini içlerinde hissederler, onlar devamlı o hâlde hareket ederler.”

İşte Rahmâna sığınmak, Allah’ın sıfatlarındaki rahmetine sığınmaktır.

Mü'min kimseler, merhamet makamına ermiş kimselerdir.
İşte onlar rahmet ehlidirler.

Onlar her an Allah'a sığınarak yaşarlar.

Rahmet sahibi kimseler, Allah'ın rahmetine ulaşmış kimselerdir.

Allah'ın rahmetini, rahîm ve rahmân boyutunu görenler hisseder.

Bütün varlığa bir gözle bakabilmek, rahmet boyutudur.

Allah'ın, varlığın beşeri cihetini saran esmâsı "Rahmân" esmâsıdır.

Beşeri cihetteki niteliklerden bahsederken, "Rahmân" esmâsı dile getirilir.

İsrâ Sûresi 110: "İster Allah deyin, ister Rahmân deyin, ne dersiniz deyin, varlığı nitelikleriyle güzelce şekillendiren O'dur."

Bu âyetle işaret edildiği gibi, Allah'ın varlığın işleyiş boyutundaki esmâsı "Rahmân"dır.

Çünkü Allah, tüm varlığı rahmetiyle sarmıştır, yâni tüm sıfatlarıyla kuşatmıştır.

İşte bu şuurla baktığımızda, her varlık Allah ile birliktedir, Allah'a sığınmış bir vaziyettedir.

Rahmân boyutunu anlamak, varlığın işleyişi ve varlığın sıfatlar boyutunu anlamakla mümkündür.

Allah, her varlığı nitelikleriyle yâni sıfatlarıyla ihâta eder.

Rahmân boyutu; o niteliklerdeki hikmetler, himmetler boyutudur.

Furkân Sûresi 60. âyet bunu açıklar.

Furkân Sûresi 60: "Ve izâ kîle lehumuscudû lir rahmâni kâlû ve mer rahmânu e nescudu li mâ temurunâ ve zâdehum nufûrâ."

Ve izâ kîle lehum : Olduğunda, dendiğinde, onlara,

E secede : Teslim olun, secde,

Li el rahmâni	: Rahmân, tüm varlığı nuruyla saran,
Kâlû ve mâ el rahmân	: Dediler, Rahmân nedir?
E nescudu	: Secde mi edelim, teslim mi olalım?
Li ma temuru nâ	: Bize emrettiğin şey, söylemek, işleyişini bilmiyoruz,
Ve zâde hum	: Eklendi, ilave, arttırdı, daha da, onlar,
Nufûr	: Nefret, kaçınma, isteksiz,

Meâlî: “Onlara, Rahmân’a her şeyinizle teslim olun denildiği zaman, dediler ki: Rahmân da nedir? Biz işleyişini bilmediğimiz şey için mi teslim olalım? Onlar daha da kaçındılar.”

Bu âyette belirtildiği gibi, varlığın işleyiş ve sıfatlar boyutundaki Allah’ın esmâsı “Rahmân”dır.

Bu âyette “Rahmân’a secde edin”, ya da teslim olun denilmesinin inceliği çok önemlidir.

Eğer secde Allah’a ise, Rahmân’a secde nedir?

Burada Rahmân’dan maksat nedir?

Kur’ân’da:

Meleklerle “Âdem’e secde edin” denilmesindeki hikmet nedir?

Allah’a secde sırrı nedir?

Râbb’e secde sırrı nedir?

Rahmân’a secde sırrı nedir?

Âdem’e secde sırrı nedir?

Kapıdan secde ederek girmekteki hikmet nedir?

On bir yıldızın, Güneş’in ve Ay’ın Yûsuf’a secdesi nedir?

Allah’ın rahmân boyutu, varlık boyutundaki işleyiş, sıfatlar boyutudur.

Rahmân’a secde, Allah’ın tüm varlıktaki işleyişine, sıfatlarına şâhit olmak ve bir teslimiyet içinde olmaktır.

Allah’ın rûh boyutundaki esmâsı “Rahîm”dir.

Allah'ın varlıktaki sıfatlar yönündeki, yâni varlığın nûrla sarılı boyutundaki esmâsı “Rahmân”dır.

Rahmân, halk boyutu, rahîm Hakk boyutunun esmâsıdır.

Halk'ta Hakk'a secde sırrı, Rahmân boyutunun sırrıdır.

Kişi “Ya Rahîm Allah” esmâsını, gönülden diyebilirse, o kişi varlığın geldiği boyuta kapılar açabilir.

Kişi, rahîm esmâsını, gönül diliyle tüm vücûduna seslenirse, mânevi alana kapılar açar.

Kişi, rahmân esmâsını, gönül diliyle kendi vücûduna ve varlığa seslenirse, varlık boyutunda şâhitliğe, keşfetmeye, varlığın tecellilerini anlamaya kapı açar.

Her ikisinin de gönülde açılımı, rahmete, şefkate, korumaya kapı açar.

Allah her varlıkta, âyetleriyle yâni işaretleriyle kendini gösterir.

Varoluş, rahîmden rahmâna olan bir akıştır.

Varoluşu idrâk edebilmek, rahmândan rahîmiyete olan bir yolculuktur.

Yâni açığa çıkmış olan ağacı incelemek, ağacın geldiği öz olan tohuma iletir.

“El Rahmân” esmâsının açılımı, varlıktaki Allah'ın işleyiş tecellileridir.

Varlıktaki, zikir, fiil, sıfat, zât tecellileri, rahmâniyet boyutudur.

Kişinin gönlünde rahmân esmâsının idrâki tecelli ederse, kişi cümle varlıkta Hakk'ın işleyişiyle hemhâl olur.

O kişi her an Allah'a dayanarak yâni sığınarak yaşar.

“El Rahmân” esmâsı gönlünde tecelli eden kimse:

Her an Eûzu makamının hakikati ile yaşar.

Her ne durumda olursa olsun, Allah'ı unutmaz, O'na sığıntı halindedir.

Varlıktaki fiil, sıfat, Zât tecellilerinin akışına şâhit olmuştur.
Her zaman varlığa Hakk nazarıyla bakar.

Halk boyutunun sırrına vâkıf olmuştur.

Halk'ta Hakk'a nazar etme zevkine ermiştir.

İşte Meryem Sûresindeki Rahmâna sığınmak hakikati budur.

Başka bir âyette Rabbe sığınmak hakikati belirtilir.

Hûd Sûresi 47: “Kâle rabbi innî eûzu bike en eseleke mâ
leyse lî bihî ilm ve illâ tagfirîlî ve terhamnî ekun minel hâsirîn.”

Kâle rabbi innî eûzu bike	: Dedi, Rabbim, elbette, sana sığınırım,
En esele ke	: Senden istemekten, sual etmek, sorgulamak,
Mâ leyseli bihi ilm	: Olmayan şey, benim, için, onun hakkında, ilim,
Ve illâ tagfirîlî	: Aksi halde, başka, mağfiret et, bana,
Ve terhamnî	: Bana rahmet et,
Ekun min el hâsirîn	: Yoksa, ben olurum, hüsrana uğrayan, kaybeden,

Meâli: “Nûh dedi ki: Rabbim! Bir ilim taşımayan şeyi istemekten sana sığınırım. Mağfiretini anlamayanlardan olur-
sam ve bendeki rahmetini anlayamazsam, ben kaybedenler-
den olurum.”

Burada geçen Eûzu bi Rabbike-Rabbe sığınmak hakikati
de iyi anlaşılmalıdır.

Rabb, yukarıda da belirtildiği gibi, her varlığı vücûdlan-
dıran, varlığı fiili, sıfatı, zâtı ile kuşatan Allah'ın varlıktaki
karşılığıdır.

İşte Rabbe sığınmak, bedenlerin sahibine sığınmaktır.

Bedenlerin sahibi de Allah'tır.

Bedenlerdeki Allah'ın boyutu Rabb boyutudur.

Hûd Sûresi 47. âyette çok güzel bir hakikat açıklanır.

“Bir ilim taşımayan şeyi istemekten Rabbe sığınmak.”

Alîm, Allah'ın ilim boyutunun esmasıdır.

İlim bedenler boyutunun yaratılışındaki sıfatlardan biridir.

İlim; varlığın kendinde olan, varlığın varoluş sisteminin satır satır yazılı olan ilâhî yazılımin işaretleridir.

Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, o ilmin boyutlarıdır.

Varoluşu anlamak için ilim şarttır.

İlim kişiyi şâhit olmaya götürür.

Şâhit olmak, varlığın özünde olan işaretlerle mümkündür.

Ezanda günde 20 defa okunan "Eşhedü" şâhit olmaya işaret eder.

İsrâ Sûresi 36: "Ve lâ takfu mâ leyse leke bihî ilm."

Meâli: "Bir ilim ifade etmeyen şeylerin ardına düşmeyin."

Varlığın, Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik ve Matematiksel boyutu varoluşu anlamının ilimsel boyutudur.

İlim ifade etmeyen şeyler, hurâfeler boyutudur, aslı olmayan şeyler boyutudur.

İlim muhakkak ki, ispata götürür.

Onun için Kur'ân, ilim üzere olmayı tavsiye eder.

Hacc Sûresi 8: "Ve minen nâsi men yucâdilu fillâhi bi gayri ilmin."

Meâli: "İlim olmadan, Allah hakkında konuşan kimseler, bir tartışma içindedirler."

İlim olmadan hakikat bulunmaz.

İlim olmadan şâhitlik olmaz.

Şâhit olmadan eminlik yâni mü'minlik yâni iman gelişmez.

Bilgi, ilim demek değildir.

İlim varlığın özünde olan, varoluşun yazılımı olan varlığın gerçekleridir.

Bilgi ise, bir konu ile ilgili, ama kitaplardan ama dillerden akan sözlerdir.

Bilgiler, ilme dayalı olmalıdır, varlıkta karşılığı bulunmalıdır.

Aslı var mıdır yok mudur, bilmek gereklidir, düşünülmesi gereklidir.

Allah hakkında bilgiler sunanlar, kendi inançlarını doğru kabul ederek, kendi inançlarına çekmek isterler.

Emirler yasaklar sunarlar.

İnanç boyutunda sadece aktarılan bilgilere inanmak vardır.

İlimde ise şâhit olmak vardır.

Varlığın özünden varoluşa ait bir ilim akar.

İşte Rabbe sığınmak, Allah'ın ilmine sığınarak bedenlerin nasıl yaratıldığını anlamanın yolunu açar.

Bakara Sûresi 67. âyette ise Allah'a sığınmaktan bahsedilir.

Bakara Sûresi 67: "Ve iz kâle mûsâ li kavmihi innallâhe yemurukum en tezbehû bakaraten kâlû e tettehîzunâ huzuvâ kâle eûzu billâhi en ekûne minel câhilîn."

Ve iz kâle mûsâ li kavm hî	: Demişti, Mûsâ, kavmine,
İnne Allah	: Muhakkak, Allah
Yemuru kum	: İşleyiş, hüküm, yetki, siz,
En tezbehû	: Kesmenizi, yok etmek,
Bakaret	: İnek, eski adetler, eski tapınma, arınmak için bâtılı terk etmek,
Kâlû tettehîzu nâ huzuv	: Dediler, ediniyorsun, biz, alay, önemsememe,
Kâle eûzu bi Allah	: Dedi, sığınmak, Allah'a
En ekûne min el câhilîn	: Olmak, o halde olmak, cahillik, bilgisizlik,

Meâli: "Mûsâ kavmine: Allah, sizin vücûd varlığınıza her an işleyendir, eski cehalet hallerinizdeki o tapınmalarınızı yok edin, dedi. Dediler ki: Bizimle alay mı ediyorsun. Dedi ki: Bilgisizlikten Allah'a sığınırım."

Burada geçen Allah'a sığınmak; bilmediğimiz şeyin ilmi hakikatini Allah'ta aramaktır.

Allah’a sığınmak öncelikle ona ilmi olarak şâhit olma hakikatidir.

Allah’a şâhit olmak, mü’minliğe kapı açacaktır.

Yâni Allah’tan emin olmaya kapı açacaktır.

Allah’a sığınmak, gönlünde her an Allah’a dayanmaktır.

Allah’a dayanmanın inceliği, layıkıyla Allah hakikatine erişmekle mümkündür.

Nasıl ki bir bebek anne babasına dayanır, onların kucağından inmek istemez.

İşte Allah hakikatine eren kimse de her varlıkta Allah’a şâhit olmuş kişidir.

Nereye dönerse dönsün Allah’ın vechine nazar eden kimsedir.

İşte bu kimseler mü’min kimselerdir.

Mü’min kimse, gönlünde her an Allah duygusunu taşıyan kimsedir.

“Yerlere göklere sığmadım, mü’min kulumun gönlüne sığıdım” sözü, bunu anlatmak için söylenmiştir.

Bu sözün Hazreti Muhammed’e ait olduğu bildirilir.

“Gönlüne sığmak” kelimesi iyi anlaşılmalıdır.

Mü’min kimsenin, duygusu, düşüncesi, idraki hep Allah’a yöneliktir.

Mü’min kimse gönlüne dünya çıkarını değil, Allah’ın ulvîyetini sığdırmıştır.

Onun için o kimse, her an Allah’a sığınarak yaşar.

Sığınmak, sığmak birbirine bağlı kelimelerdir.

Sığınmak, Kur’ân’da “İstiaze, Eûzu, Maâza” kelimesiyle belirtilir.

Maâza Allah, “Allah’a sığınırım, Allah korusun” demektir.

Eûzu bi Allah, Allah’a sığınırım demektir.

Eûzu bir Rabbike, Rabbe sığınmak demektir.

Eûzu bir Rahmân, Rahmâna sığınmak denmektedir.

“Eûzü billâhi mineşşeytanirracîm” sözü, tüm şeytani duygu ve düşüncelerden Allah’a sığınırım demektir.

Her türlü olumsuz duyguda Allah’a sığınmalıyız.

Aklımıza gelen, fitnelik, fesâtlik, hasetlik duygusundan hemen Allah’a sığınmalıyız.

Düştüğümüz gurur, kibir, başkasına hor bakmak gibi duygudan hemen Allah’a sığınmalıyız.

İçimize gelen her türlü sıkıntı, keder, üzüntü duygularından hemen Allah’a sığınmalıyız.

İçimize gelen, her türlü şeytani duygudan hemen Allah’a sığınmalıyız.

Felâk ve Nâs Sûrelerinin ana mesajı bunlardır.

Fussilet Sûresi 36: “Ve immâ yenzeganneke mineş şeytânî nezugun festeiz billâh innehu huves semîul alîm.”

Ve immâ yenzeganne ke	: Eğer, fısıltı, vesvese gelirse, dürtü, sen,
Min el şeytan	: Şeytani hallerden, kötü hallerden,
Nezugun	: Saldırı, hücum,
Fe isteiz bi Allah	: Hemen, sığın, Allah’a
İnne hu huve	: Muhakkak, o, ondan,
El semîu el alîm	: İşitmek, ilmiyle var edendir, ilmin sahibi,

Meâli: “Eğer saldırma gibi şeytani hâller seni dürtecek olursa, hemen Allah’a sığın. Muhakkak ki O işittirendir, ilmin sahibi olandır.”

Âyette belirtildiği gibi, içimize gelen her türlü şeytani duygu ve düşünceden Allah’a sığınmalıyız.

Şeytani duygu düşünce bizi Allah’tan uzaklaştırır.

Bunlar nedir dersek?

Aklımıza gelen her türlü bölücülük, yargılama, ayrımcılık, kendimizi üstün görme, başkasını hor görme gibi duygu ve düşünceler şeytani alandır.

Her kim böyle duygu ve düşünceleri dost edinirse, kendine yazık etmiştir.

Nisâ Sûresi 76: “Fe kâtilû evliyâ el şeytân.”

Meâli: “Şeytani evliya edinen kimse, kendine yazık etmiştir.”

Allah’ı bırakıp şeytani evliya edinmek, şeytanlaşmaktır.

Şeytan, eşya aynı kökten gelen kelimelerdir.

Şeytan; varlığın eşya boyutunda kalıp, kendi çıkarının peşinde koşup, varlığın özünü görememekle kişinin düştüğü zalimleşme durumudur.

Şeytan, “şa-ta-na” kelimesinden gelir.

Uzaklaşan demektir.

Yâni varlığın eşya boyutunda kalıp, varlığın özünü görmekten uzaklaşmak demektir.

Yâni varlığın sûretinde kalan özünü göremeyen demektir.

Kendi çıkarı için zalimliğe düşen, Hakk’tan hakikatten uzaklaşan demektir.

Şeytan diye ayrı bir varlık yoktur, şeytanlaşmış kimse vardır.

Şeytanlaşmış kimseyi nasıl tanırız?

Kur’ân, en güzel cevabı veriyor.

Mücâdele Sûresi 19: “Bölen, ayrımcılık yapan şeytandır, şeytan bölücü olan, ayrımcı olandır.”

Mücâdele Sûresi 19: “İstahveze aleyhimuş şeytânü fe ensâhum zikrallâh ulâike hizbuş şeytân elâ inne hizbeşşeytâni humul hâsirûn.”

Meâli: “Şeytani halleri onların akıllarını esir aldı. Böylece onlar Allah’ı anmaktan uzaklaştılar. İşte şeytani hallerde kalan bölendir, bölen ancak şeytani hallerde kalandır. Onlar kaybedenlerdir.”

Âyette muhteşem bir şekilde şeytanın kim olduğu belirtiliyor.

Kim bölücülük içinde ise, ayrımcılık içinde ise o şeytandır.

Şeytan bölendir, bölücü olan şeytandır.

Kim insanları; fırkalara, gruplara bölüp, kendi yolunu üstün görüyorsa, başkalarına hor bakıyorsa...

Her kim insanları; dinlerine, inançlarına, ibadetlerine göre ayırıyor, kendi inancını üstün görüyorsa...

Her kim insanları; renklerine, milletlerine, cinsiyetlerine göre ayırıp, kendi milletini, kendi rengini üstün görüyorsa...

İnsanları; bizden, bizden değil diyerek bir ayrımcılık içinde oluyorsa...

Her türlü ayrımcılık içinde olmak, Allah'a sığınmak değil, kendi çıkarlarına sığınmanın adıdır.

İşte "İstiaze" kelimesi, kendi egosunda kaldığını, kendi çıkarına hizmet ettiğini anlayıp, hemen egosundan sıyrılarak Allah'a sığınmanın adıdır.

Eûzu; Allah'ın zâtına sığınmak demektir.

İstiaze; sıfatlardan Allah'ın zâtına sığınmak demektir.

Maâza; kötülüğe yol açacak her türlü duygu ve düşünceden ve kibirden Allah'a sığınmak demektir.

İnsanın tek düşmanı vardır.

O da kendi şeytanıdır.

İnsan kendini şeytanlaştıran, tüm duygu ve düşünceleri anlamalı ve onlardan kurtulmalıdır.

Fâtır Sûresi 6: "İnneş şeytâne lekum aduvvun fettehizûhu aduvvâ innemâ yedû hızbehu li yekûnû min ashâbis seîr."

Meâli: "Şüphesiz şeytani hâlleriniz sizin düşmanınızdır. Bundan sonra o hâllerinizi düşman edinin. O şeytani hâlleriniz sizi, sadece ötekileştirmenin cehaletine sahip olmanıza yol açar, böylelikle bölünmeye götürür."

İnsan, içindeki kötülüğe yol açacak duygularının kendini şeytanlaştıran alan olduğunu anlamalıdır.

Ve insan kendindeki şeytani duyguların onun en büyük düşmanı olduğunu bilmelidir.

Yâni insanın düşmanı, insanın kendi şeytanıdır.

İnsanın kendi şeytanını teslim alacağı yer, Allah’a şahitlik alanı ve O’na sığınmasıdır.

İnsan her varlığı bir ilim kitâbı ve şahitlik kitâbı bilmelidir.

Nahl Sûresi 98: “Fe izâ kare’tel kurâne festeiz billâhi mineş şeytânir racîm.”

Fe iza karete	: O zaman, artık, okunduğunda, okunup duran,
El kur’ân	: Okunan şey, varlık kitâbı, kâinat kitâbı,
Fe isteiz bi Allah	: Böylece, hemen, sığın, Allah
Min el şeytan	: Şeytan, şeytani haller, kötülük halleri,
El racîmi	: Taşlanmış, kovulmuş, uzaklaşmış,

Meâli: “Tüm kâinat kitâbından okunan şeyleri anla, şeytani hallerden uzaklaşarak Allah’a sığın.”

Âyette belirtildiği gibi, varlığın işleyişini ve bunu yapanı anlayan, Allah hakikatine erecektir.

Ve böylece Allah’a sığınacak, kendi içindeki şeytanî dürtülere esir olmayacaktır.

İnsan, benliğe, kibre, gurura kapı açan her duygudan Allah’a sığınarak kurtulabilir.

Nahl Sûresi 99: “İnne hu leyse lehu sultânun alellezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevekkelûn.”

İnne hu leyse	: Muhakkak, o, değil, yok,
Lehu sultân	: Onun, Hükümdar, Sultan, delil, hâkim olan, yöneten,
Alâ ellezîne amenu	: Onların üzerinde, için, iman edenler,
Ve alâ Rabb him	: Üzerine, Rab, onlar, vücûdlandırıran, onlar,
Yetevekkelun	: Tevekkül, tam teslim olma,

Meâli: “Muhakkak ki o şeytani hallerin, iman edenlerin üzerine ve onları vücûdlandırana tam teslimiyet içinde olanlara bir hâkimiyeti yoktur.”

Tevekkül içinde olmak, Allah'a her şeyiyle teslim olmakla mümkündür.

Tevekkül Allah'a sığınmanın ana işaretidir.

Tevekkül, Allah'ı vekil edinmektir.

Yâni bedeninde her an tecelli edenin, Allah olduğunun şu-uruyla yaşamaktır.

Şeytani duygu ve düşünceler, tevekkül içinde olanlarda olmaz.

Tevekkül içinde olanların, duygu ve düşünceleri hep rah-mânidir.

Onların içine ufacık bir şeytani vesvese gelse, onlar hemen bedeninin sahibi olan Rabbe sığınır.

Bedenin Rabbi Allah'tır.

Allah'ın bir bedendeki esmasının karşılığı Rabb'dir.

Rabbim Allah demek, bedenimin sahibi Allah demektir.

Mü'minûn Sûresi 97-98:

97-

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

Ve kul rabbi eûzu bike min hemezâtîş şeyâtîn

Ve kul Rabbim	: De, Rabbim,
Eûzu bike	: Sığınırım, sana,
Min hemezâtî el şeytan	: Vesvese, şeytani haller,

Meâli: "De ki: Rabbim! Şeytani hallerin vesvesesinden sana sığınırım."

98-

وَأَعُوذُ بِكَ رَبَّ أَنْ يَحْضُرُونِ

Ve eûzu bike rabbi en yahdurûn

Ve eûzu bike rabbi	: Sana sığınırım, Rabbim,
--------------------	---------------------------

En yahdurû-ni : Katılma, devam eden, o hallerde
bulunmak,

Meâli: “Rabbim! O hallerde bulunmaktan da sana sığınırım.”

İşte bu bölümde belirtildiği gibi, şeytani duyguların ves-
vesesi insanı esir alabilir.

İnsanın şeytanın esaretinden kurtulması, Allah’a olan kul-
luk şuuruna erişmekle mümkün olacaktır.

A’râf Sûresi 200: “Ve immâ yenzeganneke mineş şeytânî
nezgun festeiz billâh innehu semîun alîm.”

Ve immâ yenzeganne ke : Ama, fakat, öneri, düşünce, bir hale
sürükleme, sen,

Min eş şeytani : Şeytani halleriniz, kötülük halleri,

Nezgun : Çıkarma, dürtü,

Fe isteiz bi Allah : O zaman, hemen sığın, Allah

İnne-hu semiun alimun : Muhakkak ki o, işitme, ilmin sahibi,

Meâli: “Şeytani halleriniz, sizi hakikatlerden çıkaran bir
hâle sürüklediğinde, hemen Allah’a sığın. Muhakkak ki O
işittirendir, ilmin sahibidir.”

Şeytanlaşan insan, hakikatten uzaklaşacaktır.

Rahmânlaşan insan ise, hakikatlerle hareket edecektir.

Hakikat her varlıkta olan Allah’ın nitelikleri, tecellileridir.

Her varlık Allah’ın nitelikleri-sıfatları ile sarılıdır.

A’râf Sûresi 201: “İnnellezînettekav izâ messehum tâifun
mineş şeytânî tezekerû fe izâhum mubsırûn.”

İnne ellezîne ittekav : Muhakkak, o kimseler, takva,
fenalardan sakınan,

İzâ messe-hum : Temas, dürtü, onlara dokunduğu
zaman,

Tâifun min el şeytani : Dönmek, dolaşmak, şeytani haller,

Tezekerû : Tezekkür ederler, hakikatleri
hatırlarlar,

Fe izâ-hum mubsırun : Böylece, o zaman onlar, doğru görüş,
kavrayış, dikkat,

Meâli: “Muhakkak ki fenalardan sakınan Allah’a ortak koş-
mayan kimselere, şeytani hallerden bir hâl isabet etmesi du-
rumunda, hemen hakikatleri hatırlarlar, böylece onlar dik-
katli olurlar.”

İnsan kendi vücûdunda her an tecelli eden Allah’ı unut-
mamalıdır.

İnsan kendine şah damarından yakîn olan Allah’ın, her ne-
feste kendini hatırlattığını unutmamalıdır.

İşte insan Allah’a sığınmalı, O’na güvenmeli, O’nun ekbe-
riyetine dayanmalıdır.

Kur’ân’da Nâs ve Felâk Sûresi Allah’a sığınmayı hatırlatır.

Yâni O’na intibak içinde olmalı, O’ndan ayrı olmadığını bi-
lerek yaşmalıdır.

İşte insan her an Allah’a sığınarak yaşmalıdır.

Her türlü olayın ardında hikmetler aramalıdır.

Karamsarlık, kaygı, öfke, hiddetini Allah’a sığınarak yen-
melidir.

Allah’ı dost edinmelidir.

Allah’ı unutup, insanları kendine evliya edinmemelidir.

Evliya kelimesini iyi anlamalıdır.

“Allah’tan gayrı evliya edinmeyin” âyetini iyi anlamalıdır.

Kur’ân’da Allah’ı dost edinin âyetleri vardır.

O’nun dostluğuna sığınan âyetleri vardır.

Allah’ı dost edinmenin ulviyetine erişmek gerekir.

Velimiz, evliyamız Allah olsun.

O’na tevekkül içinde olalım

Gönlümüzü O’na râbıta edelim.

Her an O’na bağlılık içinde olalım.

Başımıza ne gelirse gelsin, sabre delim ve gerekli dersi alalım.

Kur'ân'da "Allah'ı dost edinenlere, korku yoktur, kaygı, karamsarlık yoktur" diye bildirilir.

Yûnus Sûresi 62: "E lâ inne evlîyâ Allâh lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenun."

E lâ inne evlîyâ Allah : Yoktur, muhakkak, elbette, dost, evliya,
Allah

Lâ havfun aleyhim : Korku yoktur, tedirginlik, onlara,

Ve lâ hum yahzenûne : Yok, onlara, mahzun, üzgün, kederli,

Meâli: "Allah'ın evliyalığına-dostluğuna sığınanlara korku yoktur, mahzun olmak yoktur."

Ancak mü'min olanlar Allah'ı dost edinme makamına erişmişlerdir.

Mü'min kimse, Allah'ın dostluğunu anlar ve hep o dostluk üzere olur.

Onun kâlbi huzur içindedir.

O olumsuz olaylar karşısında sabırlıdır, isyan etmez.

O güler yüzlüdür, dilinden hep hakikatler, hep güzel sözler dökülür.

Biri ona kötü davranırsa, o ona kötü davranmaz.

İhtiyacı olana iyilik üzere koşar.

Allah'ı dost edinen, ilâhi huzura ermiş kimsedir.

Lakin Allah'ın dostluğunu anlamayan kimse ise dünyayı, çıkarını, makamı, dost edinen kimsedir, huzur, huşu, sabır içinde değildir.

Onlar kendi çıkarlarını dost edinirler, Allah'ın dostluğunu anlayamazlar ve onlar hallerini değiştirmedikleri müddetçe hep o haller üzere yaşarlar.

Allah'ı dost edinenlerle dost olmak gerçek dostluğa erişmektir.

Allah'ın dostluğuna sığınan hiçbir şeyden korkmaz.

Hüzünler kaygılar içine düşmez.

Düşse de çabuk çıkar.

Allah'a karşı derin bir bağ içinde olanlar, korkulara düşmez.

Onlar mahzun olmazlar.

Mahzun, hüznün kelimesinden gelir.

Kur'ân'da belirtiliyor ki Allah'ı dost edinenler hüznü olmazlar.

Hüzün; üzüntü, kaygı, keder, karamsarlık, içe kapanıklık, boşluğa düşmek demektir.

Nahl Sûresi 87: "Ve elkav ilallâhi yevme izinis seleme ve dalle anhum mâ kânû yefterûn."

Meâli: "Her şeyiyle ancak Allah'a teslim olanlar, her an barış ve huzur içinde olanlardır. Uydurulmuş şeyler içinde kalanlar ise hakikatlerden sapanlardır."

Allah'a teslimiyetin ne olduğunu çok iyi bilmeliyiz.

Anne babamızdan öğrendiğimiz şekliyle ibadet ettik diye Allah'a teslim olmuş oluyor muyuz?

Allaha teslimiyet, namaz kılmakla, oruç tutmakla gerçekleşir mi?

Allah'a teslimiyette ilim, irfan, edep, şâhitlik gerekir.

Şâhit olmayan, Allah'a teslim olamaz.

Ezanda günde 20 defa okunan "Eşhedü-Şâhit ol" hakikatine mutlaka ermeliyiz.

Allah'a kendimizde ve varlıkta şâhit olmalıyız.

Allah'a şâhit olmadan, teslimiyet ve tevekkül olmaz.

Her varlık Allah'a açılan bir kapıdır.

Her varlık bir tarikattır, yâni Allah'a giden bir yoldur.

Yeter ki varlığın oluşumunu, işleyişini, niteliklerini bir bir inceleyelim.

Yeter ki kendimizde ve varlıkta şâhit olalım.

Şâhit olan, emin olur.

Emin olan Müslüman olur.

Müslüman her şeyiyle Allah'a teslim olan demektir.

Müslüman ilâhi huzura erişmiş olandır.

Müslüman kimse düştüğü kaygıdan, hüzünden hemen çıkan kimsedir.

Müslüman kimse, bir anlık da olsa sıkıntıya düşse, onun Allah'a olan teslimiyeti onu o sıkıntıdan hemen çıkarır.

Maneviyatı güçlü olan, düştüğü bunalımdan hemen çıkabilir.

Maneviyatı güçlü olana, yâni Müslüman olana Allah yeter.

Maneviyatı güçlü olan, her an Allah'ın dostluğuna sığınır.

Allah'tır bizim dayanağımız, yardım bulacağımız, sığınacağımız, dostumuz.

Enfâl Sûresi 62: "Fe inne hasbekallâh huvellezî eyyedeke bi nasrihî."

Meâli: "sana Allah yeter. Ki O'dur senin dayanağın, O'dur yardım bulacağın."

Ahkâf Sûresi 13: "İnnellezîne kâlû rabbunallâhu summes-tekâmû fe lâ havfun aleyhim ve lâ hum yahzenûn."

Meâli: "Muhakkak ki bizi vücûdlandıran Allah'tır diyenlere ve böylece dosdoğru hareket edenlere, artık onlara korku yoktur ve onlara ümitsizliğe düşmek yoktur."

Allah, her şeyiyle teslimiyet içinde olan kimseyi, düştüğü sıkıntıdan hemen çıkarır.

Onlara korku, kaygı, ümitsizlik yoktur.

Evet, Kur'an'ı dikkatlice incelediğimizde anlıyoruz ki mü'min olanlara korku, kaygı yoktur.

Mü'min başına gelen sıkıntıları güzelce düşünür, hikmetini anlamaya çalışır ve düştüğü sıkıntıdan gerekli dersi alır.

Düştüğü sıkıntıdan bunalıma kaymaz, bilir ki başa gelen sıkıntılar, kişiyi olgunlaştırır, hayat yolunda kişiye dersler verir.

Ey benim güzel kardeşim.

Gel Allah'a şahit olalım, O'na iman edelim.

O'na güvenelim.
O'na teslim olalım
O'na tevekkül içinde olalım.
O bizim, canımızdır, tenimizdir, nefesimizdir.
O her an bizdedir.
O bizim dayanağımızdır.
O bizim yardım bulacağımızdır.
Unutma kardeşim sakın unutma:
Mü'min kişi:
Sabırlı olur.
Tefekkür sahibi olur.
Teslimiyet sahibi olur.
Tevekkül sahibi olur.
Her şeyin hikmetini arar, asla isyan etmez.
Her şeyden gelen bir mesaj olduğunu bilir, onu bulmak için bekler.
Tenezzül sahibi olur.
Her an Allah'a güvenir.
Her nefeste şükür sahibi olur.
Sevgi dolu huzur dolu olur.
Sakın karamsar olma kardeşim.
Sakın olumsuz düşünme kardeşim.
Sakın ümitsiz olma kardeşim.
Sakın unutma kardeşim, sakın unutma:
Allah'a iman, tüm sıkıntıların ilacıdır.
Allah'a tevekkül, tüm sıkıntıların ilacıdır.
Allah'a şükür, tüm sıkıntıların ilacıdır.
Ve asla unutma Allah'a sığınan kimse, O'na tevekkül içinde olan kimse, O'nu unutmayan kimse, dünyalık kaygılar içinde olmaz.

ALLAH'I DOST EDİNMEK

Allah'ı dost edinmek, Allah'a sığınmanın boyutudur.

Allah'ın dostluğunu çok iyi anlamalıyız.

Allah'ın dostluğunu bırakıp, kibrimizi, çıkarımızı dost edinmemeliyiz.

Kur'ân'da bazı âyetlerde Allah'ı dost edinmekten bahsedilir.

Allah'ın "El Velî-El Evliyâ" esmaları, Allah'ı dost edinmek ile ilgilidir.

Velî, velâyet, evliya, vâli, velid, vâlide, evlad, aynı kökten gelen kelimelerdir.

Velî; dost olan, yakın olan, yanında olan, kontrol eden, yardımcı olan, nimet veren, huzur veren, anlamlarındadır.

Velî, her an vücûdumuzda bize dostluğunu gösterir, o da ancak Allah'tır.

Vücûdumuzun işleyişini yapar, bizi besler, sular, uyutur, düşündürür, şâhit eder, lütûflarını sunar, her an bize yardımcı olur.

İşte tüm bunları yapan Allah'tır.

Allah bizi veli esmâsıyla kuşatır, dostluğunu her an gösterir.

Kur'ân'da, birçok yerde "Allah'tan başkasını veli, evliya edinmeyin" âyeti vardır.

Allah'ı dost edinme makamı ancak ve ancak mü'minlik makamına erişenlere nasip olacaktır.

Al-î İmrân Sûresi 68: "Ve Allah veliyyul muminîn."

Meâli: "Mü'minler Allah'ın dostluğuna erişmişlerdir."

Al-î İmrân Sûresi 122: "Ve Allah veliyyuhumâ ve alâllâhi fel yetevakkilil muminûn."

Meâli: “Mü’minler Allah’a tevekkül içinde olanlardır, onlar Allah’ı dost edinirler.”

İşte mü’min kimseler; Allah’a şâhit olan, O’nun dostluğuna sığınan, O’na teslimiyet içinde olanlardır.

Onlar Allah’tan başka dost olamayacağını bilen kimselerdir.

Kehf Sûresi 17: “Men yehdillâhu fe huvel muhted ve men yudlil fe len tecide lehu veliyyen murşidâ.”

Meâli: “Allah’a yol bulan kimse, işte o doğru yolu bulan kimsedir ve hakikatlerden sapan kimse ise, onun için yine de Allah’tan başka doğru yolu gösteren bir dost bulamazsın.”

Bakara Sûresi 107: “Ve mâ lekum min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasîr.”

Meali: “Ve size Allah’tan başka bir dost ve yardımcı da yoktur.”

Zümer Sûresi 3: “Vellezînettehazû min dûnihî evliyâ.”

Meâli: “O’ndan başka evliya edinenler.”

Mâide Sûresi 55: “İnnemâ veliyyu-kum Allah.”

Meâli: “Siz ancak Allah’ı dost edinin.”

Şurâ Sûresi 6: “Vellezînettehazû min dûnihî evliyâllâhu hafîzun aleyhim ve mâ ente aleyhim bi vekîl.”

Meali 1: “Allah’ı bırakıp da başkalarını evliya edinen kimseler ise, kendilerini koruyanı bilemezler ve sen onlara vekil olacak değilsin.”

Meâli 2: “Allah’ı bırakıp başkasını evliya-dost edindiler, bedenlerini sıfatlarıyla koruyanın Allah olduğunu bilemezler ve sen onlara Allah’ın vekâletini anlatamazsın.”

Şûrâ Sûresi 9: “Em ittehazû min dûnihî evliyâe fallâhu huvel velîyyu ve huve yuhyîl mevtâ ve huve alâ kulli şeyin kadîr.”

Meâli: “Yoksa O’ndan başka dostlar mı edindiler? Oysa Allah, O’dur dost olan ve O’dur hayat veren, ölümü sunan ve O bütün her şeydeki kudrettir.”

Kişi, Allah'ın dostluğunu unutmamalıdır, Allah'ı dost edinmelidir.

A'râf Sûresi 196: "İnne veliy Allah ellezî nezzelel kitâbe ve huve yetevelles sâlihîn."

Meâli: "Muhakkak ki her varlığın bir kitâb olarak sunulduğunu anlayan kimseler, Allah'ı dost edinirler ve sâlih kimselerden olup, sorumluluk sahibidirler."

Velî kavramını çok iyi anlamalıyız.

Allah'ın dostluğu nedir?

Bunu çok iyi anlamalıyız ve varlık boyutunda buna şâhit olmalıyız.

Şöyle düşünelim: Uyuduğumuz zaman, bedenimizde nefes alıp vermeyi devam ettiren, kâlbimi attırmayı devam ettiren, hücrelerimizi çalıştıran, bedenimizdeki sindirimi ve boşaltımı yapan kimdir? Elbette Allah'tır.

Allah'tan başka bu işleyişi yapan var mıdır? Elbette yoktur.

Bize bizden yakın olup, dostluğunu her an gösteren Allah'ın dostluğunu bırakıp, dünya malını mülkünü, şanını şöretini dost edinmemeliyiz.

Allah'ın varlıktaki dostluğunu anlayan, her varlığa dostça davranır.

Allah'ı dost edinenler birbirine dosttur, arkadaşır.

Allah'ı dost edinenler çevresine dostça davranırlar.

Allah, dostluğunu herkese sunar, inkâr edene de, iman edene de sunar.

Allah, her insana "Sendeyim ya kulum, sendeyim ya kulum, beni anla, beni tanı ya kulum" diye onun bedeninden seslenir.

İnsanın nefes alıp vermesi, kâlbini atması, gözünün görmesi, kulağının duyması, tüm vücûdunun her an çalışıp durması Allah'ın dostluğu değil midir?

Bir kişi inkâr içinde olsa da Allah dostluğunu yine de ondan eksik etmez, ona da her nefeste, tüm vücûdundan seslenir.

İnkâr içinde olan kimse, Allah'ın dostluğunu anlamadan yaşar.

İman eden kimse ise, her an Allah'ın dostluğu üzere yaşar.

Onun kâlbî huzur içindedir, sabırlıdır, güler yüzlüdür, dilinden hep hakikatler hep güzel sözler dökülür.

Biri ona kötülük yapsa, o iyilikle karşılık verir.

Allah'ı dost edinen kimse, hep huzur, huşu, sabır içindedir.

Dünya çıkarına, egosuna, mala mülke esir olan kimse ise, Allah'ın dostluğunu idrak edemeyen kimsedir.

O kimse bu duygular içinde olduğu müddetçe, ilâhî huzura eremez.

Sabır içinde değildir, isyan içindedir.

O kimse kendi çıkarlarını dost edinir.

Dünya çıkarı peşinde koşar durur.

O kimse hallerini değiştirmedeği müddetçe, hep o haller üzere yaşar.

İşte Allah'ı dost edinmenin ne olduğu iyi bilinmelidir.

Allah'ı bırakıp kulunu evliya edinmek, Kur'ân ölçüsüyle doğru değildir.

Evliya, velinin çoğuludur.

Yâni bir varlıkta Allah veliliğini gösteriyorsa, cümle varlıkta evliyalığını gösterir.

"EL Veli" esmâsı gönlünde tecelli eden kişi:

Her an Allah'a sığınma içinde yaşar.

Gönlünden Allah duygusunu hiç eksik etmez.

Hep bu duyguya dayanarak yaşar.

Allah'ı dost edinen kişidir, o kişinin gönlü hep huzur huşu içindedir.

Allah'ı dost edinen, cümle varlıkta O'nun dostluğunu görür ve bundan dolayı her varlığa dostça davranır.

O kişi kimseye zarar veremez.

Kimseye hor bakamaz.

Kendini büyük göremez.

O kişi, aşk makamına erer, İslâm makamına erer, Müslüman olarak yaşar.

Dost diye Allah'a sarılan, kuşa da, karıncaya da, ağaca da, çiçeğe de, cümle varlığa da dost diye sarılır.

Çünkü cümle varlığı nitelikleriyle saran, varlığa dostluğunu sunan Allah'tır.

Bu şuurla yaşayan kimseler, dostluk makamının duygusu ile yaşarlar

Dostluk makamında buluşanlar birbirine dost olurlar.

Dost dostu için koşar, onun derdine çare arar.

Allah'ın dostluğunda fenâfillah makamına erenler, vefâlıdırlar, sadıktırlar.

Onlar Halk'a Hakk nazarıyla bakarlar.

Allah'a dost olanların kâlbi, hep başkalarının derdi için atar.

Allah'ın dostluğuna erenler, râbıta makamının şuuruyla yaşarlar.

Onlar bedendeki hücrelerin kenetlendiği gibi birbirlerine kenetlenirler.

Allah'ı dost edinenler, her varlığa sevgi içinde davranırlar.

Çünkü Allah varlığın özüdür.

Allah'ı dost edinenlerin gönlü sevgiyle kuşatılmıştır.

Allah dostluğunu her varlıktan gösterir.

Alıp verdiğimiz her nefes O'nun dostluğunun en güzel göstergesidir.

Alıp verdiğimiz her nefeste O bizde olduğunu hissettirir.

İnsan her zaman şuur içinde olmalı, alıp verdiği her nefesin rûhaniyetiyle yaşamalıdır.

Allah dostluğunu hiçbir varlıktan eksik etmez.

İnsan müşrik de olsa ona da dostluğunu her nefeste gösterir.

Allah'ta kin, kırgınlık, dargınlık olmaz.

Duhâ Sûresi 3: "Mâ veddeake rabbuke ve mâ kalâ."

Meâli: "Seni vücûdlandırıran senden ayrı değildir ve kızmaması, darılması yoktur."

İşte Allah her varlığı, velî esmasıyla kuşatır.

Her varlığa dostluğunu gösterir.

Her varlığı ayakta tutar, onu işletir.

Mü'min olan bu hakikati anlar ve Allah'ın dostluğuna sığınır.

Allah'ı dost edinen kimse hep huzur, huşu, sabır içindedir.

Allah'ın dostluğunu anlamayan kimse ise kendi şeytanını dost edinir.

O kimse, dünyayı, çıkarını, makamı, dost edinen kimsedir.

O kimse gerçek huzur, huşu içinde olamaz.

Sabır, tevekkül, sığınma içinde olamaz.

Öyle kimseler kendi çıkarlarını dost edinirler.

Allah'ın dostluğunu anlayamazlar ve onlar hallerini değiştirmedikleri müddetçe hep o haller üzere yaşarlar

Onlar Kur'ân'da da belirtildiği gibi, şeytanı dost edinirler.

Nisâ Sûresi 76: "Fe kâtilû evliyâ el şeytân."

Meâli: "Şeytanı dost-evliya edinen kimse, kendine yazık etmiştir."

Allah'ı bırakıp şeytanı dost-evliya edinmek, kendi şeytanına esir olmaktır, kendi şeytanına sığınmaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, şeytan diye ayrı bir varlık yoktur.

Zalimleşmiş kimselere şeytan denilmiştir.

Şeytanlaşmış kimse yaşantısı ile kendini belli eder.

Kur'ân, en güzel cevabı veriyor.

O kimseler Mücâdele Sûresi 19. âyetinde açıklandığı gibi, çevresinde bölücülük, ayrımcılık içinde olur.

Mücâdele Sûresi 19: “Hizbuş şeytân elâ inne hizbeşşeytânî humul hâsirûn.”

“Bölen, ayrımcılık yapan, ayrıştıran şeytandır, şeytan bölücü olan, ayrımcı, ayrıştırmacı olandır.”

Âyette belirtildiği gibi;

“İstahveze aleyhimuş şeytânü-şeytan onların aklını esir alır.

“Fe ensâhum zikrallâh- Allah’ı anmaktan, Allah’a sığınmaktan uzaklaştırır.”

Âyette muhteşem bir şekilde her türlü ayrımcılık içinde olmanın, şeytanlaşma olduğu bildirilir.

İşte Kur’ân’ın muhteşem bir şekilde belirttiği gibi:

Her türlü ayrımcılık...

Her türlü bölücülük...

Kendini büyük görüp, başkalarını hor görmek...

Varlığın eşya boyutunu görüp, özünü görememek, şeytanlaşmaktır.

İşte şeytanlaşan kimse Allah’ın dostluğunu anlayamaz.

Allah’ın dostluğunu anlayamayan kimse, Allah’a sığınmanın ne olduğunu bilemez.

Allah’ın dostluğu makamına erişen kimse, her dâim Allah’a dayanarak yaşar.

“Allâhu velîyyullezîne âmenû.”

Kur’ân’da, mü’minlik makamına eren kimselerin, Allah’ı veli-dost edinen kimseler olduğu bildirilir.

Bakara Sûresi 257: “Allâhu velîyyullezîne âmenû, yuhricuhum minez zulumâti ilen nûr vellezîne keferû evliyâuhumut tâgûtu yuhricûnehum minen nûri ilâz zulumât ulâike as-hâbun nâr hum fihâ hâlidûn.”

Meâli: “Allah’ı dost edinen kimseler iman etmiş kimselerdir. Onlar cehaletin karanlığından ilmin aydınlığına çıkarılırlar. Hakikatleri görmemezlikten gelen kimseler ise; bâtıl olan şeyleri evliya edinirler, onlar ilmin aydınlığını bırakıp cehaletin

karanlığına dalarlar. İşte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerin içindedirler.”

Burada da muhteşem bir şekilde belirtildiği gibi, iman ehli Allah'ın dostluğuna sığınmış kimsedir.

Tâgût boyutunda yaşayanlar ise, hakikatlerden uzaklaşmış, kendi edindikleri putları dost edinmiş kimselerdir.

Ve ellezîne keferû evliyâuhumut tâgûtu-hakikatten uzak olan kimseler, kendi çıkarlarını put edinirler.

Tâgût alanı iyi anlaşılmalıdır.

Kur'ân'da tâgût kelimesi bazı âyetlerde geçer.

Zümer Sûresi 17: “Vellezînectenebût tâgûte en yabudûhâ ve enâbû ilâllâhi lehumul buşrâ fe beşşir ıbâd.”

Meâli: “Bâtıl olan şeylere kul olmaktan sakınanlara ve Allah'a yönelenlere, hakikatleri bilmenin sevinci vardır, artık onlar kulluğu anlamının sevincindedirler.”

Nisâ Sûresi 76: “Ellezîne âmenû yukâtîlûne fî sebîlillâh vellezîne keferû yukâtîlûne fî sebîlit tâgûti fe kâtîlû evliyâeş şeytân inne keydeş şeytânî kâne daîfâ.”

Meâli : “İman edenler, Allah yolunda hakikatleri anlamak, anlatmak için gayret gösterirler. Hakikatleri görmemezlikten gelip örtenler ise, Allah'a kul olduğunu zannedip kendi zanlarını ilah edinme yolunda olurlar, sonra da şeytani halleri dost edinip kendilerine yazık ederler. Elbette şeytani hallerde olanların hileleri zayıftır.”

Kur'ân'ı incelediğimizde tâgût:

Bâtıl olan şeylere inanmak...

Zanlarımızı ilâh edinmek...

Çıkarlarımızı ilâh edinmek...

Aslını bilmediğimiz şeylere göre hareket etmek...

Hevâmıza göre hayal ettiğimiz ilahlara inanmak...

Allah'ı bırakıp başkasına yücelik vermek, ondan medet ummak...

Kendi çıkarlarımızı put edinmek...

Olumsuz duygu ve düşüncelerimizi put edinmek...

Bilmişliği, inadı, tartışmayı put edinmek...

İşte tâgût alanında kişinin şahsi egosu vardır.

Kişi şahsi egosunu dost edinirse, egosu onun putu olur.

Şeytanını dost edinirse, o şeytan onun putu olur.

İlmi değerler ile bâtil alan iyi anlaşılmalıdır.

Allah hakikatini bilen, tüm soruların cevabını Allah'ta arar.

Bilir ki aradığı tüm soruların cevabı Allah'ın hakikatlerinde vardır.

Allah'ın hakikatleri kâinattaki her varlık kitâbında vardır.

Varlık kitâbının ilim dolu sayfalarında sonsuz hakikatler vardır.

Kişinin kendi vücûd kitâbında Allah'ın hakikatleri vardır.

Hem varlık kitâbı hem kişinin kendi vücûd kitâbı, Allah'ın canlı iki kitâbıdır.

Allah'ın Kur'ân'da "Oku" diye bildirdiği bu iki kitâbtır.

Kur'ân'da bizlere, aslı olmayan şeylere inanmamamız tavsiye edilir.

Bâtil olan şeylerin, zanna dayalı şeylerin, uydurma olan şeylerin, çıkara dayalı inanmaların hep tâgût olduğu belirtilir.

Âyette ne güzel belirtilmiş: "Onlar ilmin aydınlığını bırakıp cehaletin karanlığına dalarlar. İşte onlar yakıp yıkıcı hallere sahiptirler, devamlı o hallerin içindedirler."

Evet, tâgût halinde olan kişiler, hep cehaletin karanlığındadırlar.

İşte o halde olan kişiler, hem kendileri hem de çevresinde olan kimseleri bâtila sürekliler ve zarar verici hallerde olurlar.

Kur'ân'ı iyice incelediğimizde, zanna dayalı ilahlar, çıkarımıza göre putlar edinmememizi tavsiye eder.

Kur'ân, bâtil olan şeyleri ilâh edinmemizi, hep tâgût alanı olarak adlandırılır.

Kişinin şâhit olmadığı bir Tanrı inancı bile tâgût alanı olabilir.
Kur'ân bize "hevâsını ilah edineni gördün mü?" der.

Yâni "kendi zannına göre yarattığı Tanrı'ya inananı gördün mü?" der.

Şimdi sormak gerekir.

Acaba bizler, kendi zanlarımıza göre hayal ettiğimiz Tanrı'lara mı inanıyoruz?

Yoksa kâinatı ve bizleri var edene mi inanıyoruz?

Acaba toplum olarak bizler hep "tâgût" inancında mıyız?

İşte eğer bizler; aslı olmayan, bâtil olan, kendi zanlarımıza göre var ettiğimiz ilahlara inanıyorsak bu "tâgût" inancıdır.

İşte eğer bizler; ibadetlerimizi çıkara dayalı yapıyorsak, bu "tâgût" inancıdır.

İşte eğer bizler; yok kadınların çoğu cehennemliktir, cennette erkeğe onlarca bakire, dul verilecektir inancı gibi aslı olmayan şeylere inanıyorsak, bu "tâgût" inancıdır.

İşte bizler; dini terimlerin aslını bilmeden inanıyorsak ve ona göre hareket ediyorsak, bu "tâgût" inancıdır.

Tâgût inancında inançlar kavgası vardır.

Cemaat, tarikat, mezhep bölünmeleri vardır.

Tâgût inancında Tanrı'lar kavgası, çıkarlar kavgası vardır.

Tâgût inancında yargılama, öteleme, hor görme, kâfir ilan etme vardır.

Tâgût inancı, şeytanı dost edinme inancıdır.

Hakikatten uzak olan, Tevhîdî şuurdan uzak olan kimseler, din, tarikat, cemaat, mezhep kavgası içinde olurlar.

Rûm Sûresi 32. âyette bu durum çok güzel bir şekilde açıklanır.

Rûm Sûresi 32: "Minellezîne ferrakû dînehum ve kânû şieyâ kullu hızbın bimâ ledeyhim ferihûn."

Min ellezîne ferrakû	: O kimselerden, fırka, bölmek, ayrılık, partileşmek,
Dîne hum	: Din, varlığın yaratılış yasaları, onlar,
Ve kânû şiyeâ	: Tarikat mezhep cemaatlere ayrılmak, fırka fırka olmak,
Kullu hızbin	: Bütün hepsi, grup, fırka, bölünmek,
Bimâ ledeyyim	: Kendinde olan, her zümre kendi inançlarıyla,
Ferihûn	: Sevinme, şımarma, azma, avunup övündü,

Meâli: “Onlar dini bölen kimselerden oldular ve bütün hepsi tarikatlara, mezheplere, cemaatlere bölündüler. Her zümre kendi inançlarıyla avunup övündü.”

İşte tâgût inancı kendi edindiği ilahların esaretinde olma durumudur.

Din Allah’a aittir.

Tüm varlık Allah’a rabıta halindedir.

Hepimizi yaratan ve her an hepimizde tecelli eden Allah’tır.

Bu şuura erişen tâgût inancından kurtulur.

Kur’ân’ı iyice incelediğimizde anlıyoruz ki tâgût inancı;

Aslı olmayan şeylere inanmak...

Kavga içinde olmak, tartışma içinde olmak...

Kendini yüce görmek, başkasına hor bakmak...

Çıkarlarını put edinmek...

Kendi egosunu put edinmek...

Edindiği putlara tapmak...

Öfkesine esir olmak ve ona göre hareket etmek...

Allah’ı bırakıp zanna göre inanç içinde olmak...

Allah’ın hakikatlerini bırakıp ilmi delilleri olmayan bâtıl şeylere inanmak...

Allah’ı bırakıp birilerini yüce bilmek, onlardan medet ummak...

Allah inancını alet edip hep çıkar üzere hareket etmek...

Allah'a kul olmayıp, hep bâtil şeylere kulluk yapmak, makam- mevki, şan-şöhrete kulluk yapmak, kulluğunu hep şahsi çıkarlara göre yapmak, hep tâgût inancıdır.

Tâgût inancında hep zanlara göre hareket etmek, hep çıkarlara göre hareket etmek vardır.

Allah'ı layığıyla bilmeden hareket etmek vardır.

Anlatılanlara, okuduklarımıza inanıyorsak ve bunların aslını bilmiyorsak hep bunlar "tâgût" inancıdır.

İşte Allah'ı layığıyla bilmeden, O'nu dost edinemeyiz.

Kendi çıkarımızı dost ediniriz, bunu da Allah'a sığınmak zannederiz.

İşte mü'minlik makamına eren kimse Allah'ın dostluğuna sığınan kimsedir.

Allah'ı dost edineni dost edinmek, gerçek dostu bulmaktır.

Allah'ı dost edinen kişiyi bulmak, arayışta olan kişiyi nice hakikatlere eriştirecektir.

Mâide Sûresi 55: "İnnemâ veliyyukumullâhu ve resûluhu vellezîne âmenullezîne yukîmûnes salâte ve yutûnez zekâte ve hum râkîûn."

Meâli: "Siz ancak Allah'ı dost edinin. O resûl'e ve iman eden kimselere uyun. O kimseler her an Hakk'a bağlılık şuuruyla hareket ederler ve temizlenme içinde olup kendilerindekini paylaşırlar ve onlar sıfatlarının idrakindedirler."

A'râf Sûresi 196: "İnne veliyyiyyallâhullezî nezzelê kitâbe ve huve yetevelles sâlihîn."

Meâli: "Muhakkak ki her varlığın bir kitâb olarak sunulduğunu anlayan kimseler, Allah'ı dost edinirler ve Sâlih kimselerden olup, sorumluluk sahibidirler."

Câsiye Sûresi 19: “İnnehum len yugnû anke minallâhi şeyâ ve innez zâlimîne baduhum evliyâu bad vallâhu veliyyul muttekîn.”

Meâli: “Onların Allah hakkındaki söyledikleri şeylerde sana asla bir fayda yoktur. Şüphesiz zalimlerden bazıları bazıları-
nın dostlarıdır. Fakat fenalardan sakınanlar, şirk koşmayan-
lar ise Allah’ı dost edinirler.”

SON DEĞERLENDİRME

Felâk ve Nâs Sûrelerini kelime kelime incelemeye çalıştık.

Eûzu hakikatının ne olduğunu anlamaya çalıştık.

Allah'a sığınmanın ne olduğunu öncelikle anlamaya ve daha sonra da anlatmaya gayret gösterdik.

Anladığımızı kaleme almaya gayret gösterdik.

Bu sûrelerde insanlığa sunulan hakikatleri anlamaya ve anlatmaya gayret gösterdik.

Anladık ki Allah'a sığınmaktan maksat, O'nu layıkıyla tanımak, O'na teslimiyet içinde yaşamakmış.

Allah hakikatini hiç unutmadan hareket etmek ve edeb içinde olmakmış.

Felâk ve Nâs Sûrelerinde geçen çok sarsıcı mesajlar şunlarmış;

Tüm kötülükleri terk etmek...

Yalanların yalan olduğunu anlamak ve onları terk etmek...

Fesatlığı, hasetliği terk etmek...

Vesveseleri terk etmek...

Sinsiliği, kibri, hor bakmayı terk etmek...

Yüce olan, ulvî olan, âlemlerin Rabbi olan Allah'a sığınmak imiş.

Evet, sığınmanın aslı mânâsı Allah'a ârif olmak ve O'na teslimiyet içinde olmakmış.

İnsan zayıf, aciz bir varlıktır.

Ama insan Allah'ın kudretiyle donatıldığını anladığında, nasıl bir güç içinde olduğunu anlar.

İnsan ölümlü bir varlıktır.
Ama özünde bâki olan Allah'ı anladığında ölümsüz olduğunu anlar.

İnsan bir kuldur.
Ama Allah deryasının bir kuludur.
İnsan acziyetini hiç unutmadan yaşamalıdır.
Asla kibir içine düşmemelidir.
Kendini bedenlendiren Allah'ı hiç unutmadan yaşamalıdır.
İnsan kendini asla hiçbir varlıktan üstün görmemelidir.
Her varlığın özünde Allah'ın zatı olduğunu unutmadan yaşamalıdır.

İnsan tevâzû ve tenezzül içinde olmalıdır.
Her varlığa Hakk nazarı ile bakmalıdır.
Hakk'ça davranmalıdır.
İşte Yunus Emre bu zevkle;
"Sen sana ne sanırsan
Ayrığa da onu san
Dört kitâbın manası
Budur eğer var ise" diye söylemiştir.
Yâni sen de Hakk'tan ayrı değilsin.
Gördüğün her varlık da Hakk'tan ayrı değil.
Hakk'ın kendi öz boyutusun.
İşte insan bunu bilmeli.
Her an Allah'a sığıntı içinde yaşamalıdır.
Tevâzû makamında durmalıdır.
Tevâzû makamında duran kimse, kendini diğer varlıktan asla üstün görmez.

Kendisi de diğer yaratılan varlık da bir varlıktır ve Allah'ın kuludur.

Bir eşek de, bir at da, bir ayırık otu da bir insan gibi bir kuldur.

İnsan makamına gelen kişi baktığı her varlıkta kendini görür.
Yürürken bastığı taşın bile kendisi gibi bir kul olduğunu bilir.
Ki her gün içtiği o suda taştaki mineraller vardır.

O mineraller olmasa insan yaşayamaz.

O mineraller insan bedeninin yapı taşları ve bedeni işle-
ten taşlarıdır

İşte tevâzû makamında yaşayan kişi, Allah'a sığınma duy-
gusuyla yaşar, Allah'ı unutmadan yaşar.

İşte o kişi ilâhi bir huzurun içindedir.

Kişi Allah'ı layıkıyla idrak ettiğinde;

Her an O'na teslimiyet içinde yaşar.

O'na tevekkül içinde yaşar.

O'na secde içinde yaşar.

O'na tevâzu içinde yaşar.

O'na tenezzül içinde yaşar.

İşte bu Eûzu sırrıdır.

Eûzu makamı, her an Allah'a secde içinde yaşamanın ma-
kamıdır.

Allah'tan ayrı olmadığını bilen, kendine kişisel kimlik is-
nat etmez.

Her an Allah'ın kimliğiyle yaşar.

İşte kendi bedeninin sahibi olan Allah'a rabıta içinde ya-
şayan, O'nun kimliğiyle yaşar.

Eûzu boyutunda yaşayan kimse, cennetin hissiyle yaşar.

Onun tüm bedeni ilâhi huzura gark olmuştur.

Eûzu makamının hissiyle yaşayan kişiye Allah'ın lûtfu, o
kişinin her an huzur içinde olmasıdır.

İşte kişi, Eûzu makamının şuuruyla yaşarsa;

Allah'ın ulvîyetinin yanında kendine benlik isnat etmez.

Allah'a ait olan sıfatları kendine isnat etmez.

Rabbi olan yâni onu vücûdlandırıran yâni yaratıcısı olan Allah'a karşı hiçbir zaman isyan içinde olmaz.

Allah'ın yarattığı varlığı tanımaya gayret eder.

Ve her varlığa Hakk ölçüsüyle davranır.

Allah'ın "Oku" ayetini; kendini okumak, varlığı okumak, kâinatı okumak olarak anlar.

Son nefesine kadar bunu yerine getirmeye çalışır.

Hiç kimseyi ve hiçbir varlığı asla küçük görmez.

Her varlığa saygı içinde davranır.

Az ile yetinir, elindekilerle mutlu olur.

Kendini ve ailesini övmez, başkasını ve ailesini kötülemez.

Kişilerin inançlarına, ibadetlerine saygı gösterir, kendi inancını ve ibadetini diğerlerinden büyük görmez.

Geldiği makamda adalet üzere davranır.

Herkezin hakkını gözetir, kurumunu da gözetir ve onu yavaşlatmaya, geliştirmeye gayret eder.

Kimsenin hakkını yemez, malını çalmaz.

Kimsenin ardından çekiştirmez, onu küçük görmez, toplumda kötülemez.

Çünkü Eûzu makamının şuuruyla yaşayan kimseye göre, artık kimse yoktur.

Her kimsenin varlığı Allah'ın ulviyetidir.

İşte Eûzu makamı, her an Allah'a rabıta içinde olmaktır.

İnsan Eûzu makamından düştüğü an;

Benlik içine düşer.

Kibir içine düşer.

Senlik benlik kavgası içine düşer.

İşte bu durumda tenezzülünutur.

Tenezzül her varlığın Allah'tan süzülüp gelmesidir.

Tenezzül, tenzil kelimesinden gelir.

Tenzil; inzal, nuzül, nâzil aynı kökten gelen kelimelerdir.

Tenzil; parça parça açığa çıkış, hücre hücre açığa çıkış, gelme, indirilme, sunulma, bir özden süzülüp gelme demektir.

İşte her varlık Allah'ın kendi özünden adım adım süzülüp gelmiştir.

Yâni tenezzül etmiştir.

Eûzu makamı, bu tenezzülü görmektir.

Eûzu makamında duran tenezzül içinde yaşar.

Tenezzül; inmek, sunmak, açığa çıkarmak, yüzünü göstermek, seviyesini bilmek, düşmek, alçak gönüllü olmak, varlıkta Hakk'ı görmek, tevâzû ile davranmak, kulluk makamında durmak, yukarıdan aşağıya inmek anlamlarına gelir.

Tenzil makamını anlayan, tenezzül sahibi olur.

Tenzil makamı; her varlığın bir özden geldiğini anlama makamıdır.

Açığa çıkan her varlığın, tüm değerlerin yüce sahibine, tüm varlığı özünden var edene ait olduğunu anlama makamıdır.

İşte tenezzül makamına gelen tevâzû içinde olur.

Tevâzu içinde olmak; kendisinin de her varlık gibi Allah'ın kulu olduğunu bilmenin şuurunda yaşamaktır.

Her varlık Allah'ın kuludur.

Biri diğerinden yüce değildir.

Yüce olan, Hamd sahibi olan, tüm varlığın sahibi olan, tüm varlıktaki sıfatların sahibi olan yalnızca ve yalnızca Allah'tır.

Hiçbir varlık da O'ndan asla ayrı değildir.

Tüm varlık, tüm âlem Allah'ın zâtı ile kuşatılmıştır.

Tüm varlık her an Allah'a bağlıdır.

O'na secde halindedir.

R'ad Sûresi 15: "Ve lillâhi yescudu men fis semâvâti vel ardı tavan ve kerhen ve zilâluhum bil guduvvi vel âsâl."

Meâli: “Göklerde ve yerde olan ne varsa, her an her şeyiyle, onların gölgeleri dâhil, sabah, akşam hiç durmadan Allah’a secde ederler.”

Nahl Sûresi 48, 49:

48- “Onlar, Allah’ın halkettiği şeylerin gölgelerinin dahi sağa sola dönerek, Allah’a secde ettiklerini ve tüm var olanların bir bütünlük içinde olduğunu bakıp da görmezler mi?”

49- “Göklerde ne varsa ve yerde ne varsa, bütün varlıklar ve bütün kuvveler Allah’a secde ederler. Bu hakikati anlayanlarda kibirlilik yoktur.”

Rahmân Sûresi 6: “Ve el necmu veş şeceru yescudân.”

Meâli: “Yıldızlar ve ağaçlar her an secde halindedirler.”

İşte Eûzu makamı, secdenin hakikatidir.

Tüm varlığın her an Allah’a bağlılık içinde olduğunu görebilmektir.

İşte Eûzu makamında durmanın hakikati de budur.

Eûzu makamı, secde makamıdır.

İşte secdenin hakikatini de, kendi vücûdumuzu dikkatlice okursak anlarız.

Vücûdumuza baktığımızda görüyoruz ki, vücûdumuzdaki sonsuz hücre, vücûdumuza bir ömür bağlılık içinde, yâni secde içindedir.

Vücûdumuz ten boyutuyla ve can boyutuyla bir bütünlük içindedir.

Tenimiz canımıza bağlı bir haldedir.

Vücûdumuzdaki, kulağımız, gözümüz, elimiz, ayağımız, tüm organlarımız her an vücûdumuza bağlı bir haldedir.

Vücûdumuzdaki, tüm atomlar, tüm hücreler, tüm dokular, tüm organlar, birbirine bağlı olduğu gibi, hepsi de her an bir vücûda bağlı bir haldedir.

Yâni vücûdumuzda ne varsa, hepsi tek vücûda secde halindedir.

Yâni vücûdumuzdaki her hücre vücûdumuza Eûzu halindedir.
İşte bu kâinatta da durum aynıdır.

Görünen görünmeyen tüm varlık, varlığın özü olan Allah'a her an bağlı bir haldedir, secde halindedir.

İşte bizler, varlığın yaratılışını ve varlığın her an bir öze bağlı olduğunu anlamaya başlarsak secde sırrı kendini açmaya başlıyor.

Kendimizde ve varlıkta işleyen sistem, bir birlik içindedir.

İnsan, varlığın varoluş ve işleyiş sistemini ve birliğini iyi anlamalıdır.

Kendi vücûdumuzu var eden biz değiliz ve vücûdumuzda olan her an işleyişi yapan da biz değiliz.

Eğer kendi enfûs âlemimize dönüp, vücûd varlığımızı ve oradaki işleyişi idrak edersek, oradaki bir bütünlüğü ve sistemin birbirine bağlılığını anlarız.

Secdenin hakikatini de, kendi vücûdumuzdaki işleyişte görürüz.

Ve anlıyoruz ki:

Secde; vücûdun tüm sisteminin vücûda secde halinde olduğu gibi, bu cümle âlem de, geldiği öze secde halindedir.

Secde; tüm varlığın bir birlik içinde bir olma durumudur.

Secde; yaratılanın ve yaratanın birbirinden ayrı olmadığı sırrıdır.

Secde; her varlıktan varlığın sahibinin kendini izhâr eyleme sırrıdır.

Secde; Semme Vechullah sırrıdır.

Secde; damlanın deryadan ayrı olmadığı, bir olduğu sırrıdır.

Secde; varlığın sûret boyutuyla bir gölge olması, gölgenin sahibini göstermesidir.

Secde şuuruna gelen kişi, Eûzu makamına erer.

Kendi varlığının sahibinin Allah olduğunu bilir, kendine varlık isnat etmez, her an Allah'a bağlı olduğunu bilir ve her an bu şuurda yaşar.

Anlar ki kendinde ve her varlıkta, nefes alıp veren, fiiliyle fâil olan, sıfatlarıyla mevsûf olan, Zâtıyla her an vücûdu tutan Allah'tır.

Anlar ki bu âlem bir özden gelir ve her an o öze bağlıdır yâni secde halindedir.

Anlar ki, zerreden kürreye her şey Allah'a secde halindedir.

İşte Eûzu makamına eren kişi;

Hakk ile Hakk olduğunun şuruyla yaşar.

Damlanın deryadan ayrı olmadığını bilir.

Tüm varlığın Allah'a secde içinde olduğunu görür.

Her an Allah'a teslimiyet içinde yaşar.

Gönlünü her an Allah'a râbıta eder.

Semme VechAllah makamının şuruyla yaşar.

İşte bu kitabımızda Eûzu makamının ne olduğunu anlamaya çalıştık.

Allah'a sığınmanın hakikatine ermeye çalıştık.

Hatamız eksikimiz elbette çoktur.

Gönlümüz izin verdiği kadar anlamaya çalıştık.

Anladığımızı yazmaya çalıştık.

Hatamız eksikimiz için affola.

Gönlünüzden Allah sevgisi hiç eksik olmasın.

Gönlünüzden sadakat, samimiyet hiç eksik olmasın.

Gönlünüzden merhamet hiç eksik olmasın.

İlimden, irfandan edebden hiç kopmayalım.

Her dâim ilme sarılalım, ilim üzere hareket edelim.

Hakk nazarıyla bakmaktan hiç vazgeçmeyelim.

Sevgi, saygı, merhamet, tevâzû içinde olalım.

Sevgiyle, huzurla, ilâhî aşkla kalın...

Gönlünüz her dâim aşk içinde olsun...
Gönlünüz her dâim ilâhî heyecan içinde olsun...
Gönlünüz her dâim secde içinde olsun...
Gönlünüz her dâim Eûzu içinde olsun...

İsmail Dinçer
19-01-2025